

SUNU

78 gün boyunca ülkenin tam kalbinde, Ankara'da tüm işçi ve emekçilerin yüreği olan, bugünlerde de İstanbul soğuşunu eylemleriyle ısıtan TEKEL işçilerine selam olsun...

Yaşamları pahasına yaşamlarımızı korumak için çalışan, aylar boyunca direnişleriyle eylemlerde en önde olan İTFAİYE işçilerine selam olsun...

Örgütlenme hakları için yüzlerce gündür direnişte olan, eylemleri tüm dünyada ses getiren UPS işçilerine selam olsun...

Taşeron çalışmaya karşı eyleme geçen, aylarca sokaklarda olan İSKİ işçilerine, SAĞLIK işçilerine selam olsun...

Yeryüzünü ısıtmak için yer altında ölen MADEN işçilerine selam olsun...

Sisteme karşı direnen EMİNE ASLAN, GÜLİSTAN KOBATAN, AYNUR ÇAMALAN, TÜRKAN ALBAYRAK ve ZEYNEL KIZILARSLAN'a selam olsun...

Taşeron istemiyorum diyen BALCALI SAĞLIK işçilerine, OKMEYDANI SAĞLIK işçilerine selam olsun...

Mücadelelerini zafere ulaştıran ÇEMEN TEKSTİL ve ÇELMER işçilerine selam olsun...

Hukuki kazanımlarının yeni bir boyut kazandırdığı, aylarca mücadele ederek emekçileri yüreklendiren KENT A.Ş. işçilerine, PARK BAĞÇE işçilerine, MARMARAY işçilerine selam olsun.

Son olarak, Eylül ayında tekrar yükselişe geçen, Avrupa'da yaşamı durduran, şalterleri indirip meydanları dolduran işçi ve emekçi dostlarımıza selam olsun.

Akropolis'i işgal eden Yunanistan'daki yoldaşlara selam olsun..

Bültenimizin bu sayısını, 16-17 Ekim tarihleri arasında yapılan DEK Konferansı sunumlarına ayırıyoruz. Bir sonraki Konferansın zeminini oluşturacak bu sunumların siz okuyucularımız açısından yararlı olacağını umuyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle...

DEVRİMCİ EMEKÇİ KOMİTELERİ

1. KONFERANSI

ÖZEL SAYI

DÜNYADA VE ÜLKELERİMİZDE EKONOMİK KRİZ

Konumuz kriz.

Ağırlıklı olarak iktisadi anlamda kriz Bunun yanında politik ve sosyal anlamda da ekonomik krizlere değineceğiz.

Kriz geleneksel anlamda 200 yıldır yeryüzünde görülen bir durum. Tarih boyunca insanlık farklı krizler gördü. Kapitalizm öncesinde kıtlık, kötü iklim şartları, tefeci ve tüccarlar tarafından kaynaklı krizler var oldu. 19. yüzyılda insanlık farklı bir krizle karşılaştı: Aşırı üretim krizi. Dünya, aşırı üretim kriziyle 1825 yılında ilk kez karşılaştı. O dönemden bu döneme kadar literatürümüzde aşırı üretim krizleri önemli bir yer tutar.

Aşırı üretim krizlerin başlangıcı, aynı zamanda klasik ekonomi-politiğin bittiği yerdir. Bu andan itibaren burjuva iktisat bir "mazeretçiler/bahanciler ekolu" haline gelir. Bu aşamadan itibaren kapitalist ekonomik işleyişi eleştiren iktisat anlayışları da gelişir. Bunların büyük kısmı son derece yüzeysel, ahlaki olmaktan öteye geçemeyen eleştirilerle yüklü küçük burjuva (örneğin Sismondî) okullarıdır. Küçük burjuva radikal iktisat, bu aşırı üretim krizlerini genel olarak eksik tüketime bağlar. Çünkü üretilen mal tüketilmeyordur. Ama bu durum devamlılığı olan bir şey. Öyleyse kriz neden belli dönemlerde ortaya çıkıyor? Bu sorunun yanıtı bu iktisat okullarında yoktur.

Marx'a kadar sosyalist ve komünist yazında da kapitalizmin aşırı üretim krizleri ele alınmıştır. Ve genel olarak tek yanlı bir ele alıştır bunlar. (Burada hemen belirtelim ki, Engels de, Marx'tan önce bu kriz konusunu ele alanlardandır -ki onun "Ulusal Ekonomi" çalışması Marx'ı derinden etkilemiştir.)

Marks ne yazık ki çalışmalarını -ve haliyle kriz konusundaki incelemelerini- tamamlamadan aramızdan ayrıldı. Buna rağmen kapitalist aşırı üretim krizlerini en kapsamlı inceleyen ilk kişi, Marx'tır. Burjuva iktisat onun ele aldığı pek çok ekonomik kategoriye ondan neredeyse yüz yıl sonra eğildi.

(...) Kriz neden ortaya çıkıyor? Her krizin ortaya çıkış sebebi farklıdır. Kapitalizme özgü kriz olarak kriz, metada, ticaret nesnesi kavramının kendisindedir.

Meta binlerce yıldır var. İlk olarak malın mal ile takasıyla ortaya bir ticaret anlayışı çıkıyor: Bu anlamdaki ticarete krize yer yoktur. Araya farklı bir dolaşım aracının yani paranın girmesi ile süreç farklılaşır. Paranın ortaya çıkması ile elimdeki malı para ile değiştirebilirim. Bir krizin ortaya çıkması için, meta dolaşımının para üzerinden gündeme gelmesi gerekir. Para, alım ve satım sürecini iki ayrı parçaya ayırır. Zamanla bu iki ayrı işlem, zamansal ve mekansal olarak da ayrılma imkanına kavuşacaktır. Metanın ve değer-biçimlerinin bu serpilip gelişmesi, alış ve satış sürecini zaman ve mekan olarak koparır.

Eğer para dolaşım aracı olarak değil de ödeme aracı olarak ortaya çıkarsa, yani ben malımı satın karşılığında bono, çek, senet alırsam, işin seyri daha fazla değişir. Bu, ticareti ve buna bağlı olarak üretimi dar sınırların ötesine götürme imkanı sağlar. İşte tam da bu nokta, "kriz imkanı"nın ortaya çıkmasıdır. Ama dikkat edelim. Bu sadece bir "imkan", bir "ihtimal"dır. Henüz gerçekliğe dönüşmemiştir. Özcesi bir "kriz potansiyeli"dir.

Kapitalizm, meta ekonomisidir. Metanın tüm içkin yasalarının "özgürce" serpilip geliştiği, tüm bir toplumun bu yasalara göre şekillendiği bir toplumdur. Geçmişte metada rüşeym halinde bulunan özellikler, "potansiyeller" bir bir gerçekliğe dönüşür.

Kapitalizmde bütün nesnelere, aklımıza gelebilecek her şey, ancak meta ve sermaye halini alarak varlığını idame ettirir. Üretim sürecinin her bileşeni, ancak ve ancak sermaye haline girerek kendini gerçekleştirir. Sermayeye dönüşmeden, sermaye biçimlerine bürünmeden üretim ve dolaşım sürecinde yer almak mümkün değildir. Sermaye, kendi "deli gömleğini" topluma gydırir!

Bu önemli bir konu. Örneğin siz emeğinizi (gerçekte emek-gücünüzü) basit bir unsur olarak görüp satıyorsunuz. Sizin için o, basit bir meta. Ama sizin emek-gücünüz sermaye haline gelip üretim sürecine girmeden bir işe yaramaz. O ancak kapitalistin elinde "üretken sermaye"nin bir bileşeni haline gelmek yoluyla, yani bizzat sermayeleşerek üretime katılabilir. Aksi halde "çürüyüp gitmeye" mahkumdur. Etrafımızdaki işsizlere bakın, bu süreci net olarak görebilirsiniz!

(...) Her şey sermaye halini alacak; kapitalizmde üretim ve dolaşıma bu şekilde giriliyor. Peki sermaye nedir? Çoğumuzun aklına hemen para geliyor. Para, onun biçimlerinden biri olabiliyor. Dikkat edin, olabiliyor. Yoksa kendiliğinden onun biçimi değil. Çünkü sermaye, bir toplumsal ilişki biçimidir. Toplumsal ilişkiyi ifade eder. Nesnenin kendisini değil, ilişkiyi! Onda "değer ilişkilerini", "kendisini sürekli büyüten bir değer ilişkisini" görürüz. Tek

sözle söylemek gerekse, onda “artı-değer yaratma sürecini” götürürüz. Sermaye tam da bu ilişkiyi ifade eder. Tüm toplumu da bu ilişkinin araçlarına döndürür.

Kapitalistin elinde bir para-sermaye vardır. Bununla çeşitli malzemeler, hammaddeler; ve emek-gücü satın alır ve üretim sürecini başlatır. Kapitalist bunu neden yapar? İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için mi? Hayır! Üretimin tek amacı, tüm sürecin sonunda, işe girerken yatırdığından daha fazla para kazanmaktır. Üretim bir araç, kar ise amaçtır. Kar, yani artı-değerin bir parçası. İşte sermayenin her türlü riski göze alarak girdiği üretim belasının ardındaki gerçek budur: kar!

Üretim sürecine girenden daha fazlasını almak, büyümek, büyümek... Bir kapitalist, cimriden farklı olarak, kenara para yığımaz. O, tıpkı başka güvercinleri getirsin diye güvercinini göğe salan biri gibi, daha fazla para getirsin diye parasını üretim/dolaşım alanına salar. Onun peşinde koştuğu şey, o “fazlalık”tır, artı-değerdir. Kapitaliste sürekli daha fazla üretmesi için temel dürtüyü veren şey, işte budur. O, sürekli genişleyen bir şekilde üretmek zorundadır. Daima sürece girenden daha fazlası çıkacak, bu “ek fazlalığı” bir kısmı da dahil edilerek daha geniş ölçekli bir “mal ve hizmetler üretimi” gerçekleştirilecek; böylece daha fazla kazanacak... bu “daha fazla” yine üretim-dolaşım alanına girecek... bu böyle sürüp gidecek!

Demek ki sermaye sürekli genişlemeye ve artmaya yazgılıdır. Bu sermayenin ortaya çıkış ve sürekliliğinin şartıdır. Marx, tam da bu noktayı krizin kaçınılmaz yaratıcısı olarak görmekteydi.

“Kapitalist üretimin gerçek engeli, sermayenin kendisidir. İşte bu sermaye ve onun kendisini genişletmesidir ki, üretimin hem çıkış ve hem de sonuç noktası, hem itici gücü, hem amacı olarak görünür; üretim yalnız sermaye için üretimdir, ama bunun tersi doğru değildir; üretim araçları, sınıf üreticiler toplumunun yaşama sürecinde, devamlı bir gelişmenin araçları değillerdir. Sermayenin değerinin, büyük üretici kitlelerin mülksizleştirilmelerine ve yoksullaştırılmalarına dayanan kendisini koruma ve genişletme sürecinin içerisinde devam ettiği sınırlar yalnız başına hareket edebilirler; — bu sınırlar, sermaye tarafından kendi amaçları için kullanılan ve üretimin sınırsız büyümesine, üretimin kendisinin bir amaç haline gelmesine, emeğin toplumsal üretkenliğinin hiç bir koşula bağlı olmadan gelişmesine doğru yolalan üretim yöntemleri ile sürekli bir çakışma halinde girerler. Araçlar — toplumun üretici güçlerinin hiç bir koşula bağlı olmadan gelişmesi —, sınırlı bir amaçla, mevcut sermayenin kendisini genişletmesi amacı ile devamlı çakışma içerisine girerler. Kapitalist üretim tarzı, bu nedenle, maddi üretim güçlerinin gelişmesi ve uygun bir dünya piyasası yaratılmasının tarihsel bir aracı olup, aynı zamanda da, bu tarihsel görevi ile, buna uygun düşen kendi toplumsal üretim ilişkileri arasında sürekli bir çakışmadır.”

İşte “aşırı üretim krizlerinin” sistemik olarak sürekli insanlığın karşısına dikilmesinin sebebi budur! Bu, sermayenin genetik kodudur ve kapitalist toplumunda bundan kurtulmak mümkün değildir. Sermayenin, yani bu toplumsal ilişkinin kendisi ortadan kaldırılmaksızın, onun sonuçları ortadan kaldırılamaz!

(...) Ödeme aracı olarak para ve kredi sistemi, kapitalistlere, üretimin fiziksel sınırlarını elden geldiğince öteleme imkanı sunar. Böylece üretim hacmi, üzerinde yükseldiği toplumun alım gücünün, daha tam ifadeyle pazarın fiziksel sınırlarının ötesinde büyüyebilir. Kredinin büyük işletmelerden, zenginlerden giderek toplumun orta ve alt katmanlarına doğru yayılmasının temelinde bu mesele yatmaktadır.

Benim gelirim 1000 lira ise tüketimim de bu sınırlar içinde olacaktır. Ama eğer kredi kartınız varsa siz 1000 liradan fazla tüketim yapabilirsiniz (tabii bunun nasıl geri ödenebileceği ayrı bir konu!!). Ya da diyelim ev için kredi çekerek gelecek 30 yılınızın “birikimini” bugünden harcayabilirsiniz! Ve böylelikle tüketim hacminiz, doğal olarak da pazarın bizzat kendisi, genişlemiş olur! Görüyorsunuz, kredinin böyle hanelere, hatta bireylere kadar inmesi, hem tüketimi ihtiyacın ötesine iter, hem de tüketim kapasitesini/ sınırını artırır.

Emek Haberleri

Fransa’da emeklilik reformuna karşı tepkiler artarak devam ediyor. Yasal emeklilik yaşını 60’tan 62’ye çıkaran emeklilik reformunda kararlı olan hükümete karşı emekçiler de kararlı.

CFDT, CFE-CGC, CGT, CFTC, FO, FSU, Solidaires ve Unsa sendikalarının çağrısı üzerine 2 Ekim günü, bir ayda üçüncü defa milyonlarca emekçi sokaklara döküldü. CGT sendikasına göre bu son grevde ülke genelinde 229 yürüyüş organize edildi.

Eylül ayındaki eylemdeki halk desteği ile kıyaslandığında bu eyleme Fransızların desteğinin de büyüdüğü görülüyor.

Grev çağrısına cevap veren işçilerin eylemleri nedeniyle Marsilya’da limanlara giriş engellendi. Limanlar ve tersanelerdeki 72 saatlik grev, 1 Ekim Cuma günü başladı. İşçiler çalışma koşulları ve emeklilik reformunu protesto ediyor. Marsilya’da 38 gemi 2 Ekim Cumartesi günü limanda bekledi.

12 Ekim’de 3,5 milyon kişinin sokaklara çıktığı eylemin ardından hükümet geri adım atmayacağını açıkladı. Sendikalar da grevi sürdürmeye kararlı.

Üçüncü gününe giren Fransa Ulusal Demiryolları Kuruluşu SNCF’deki grev, demiryolu ulaşımın etkilemeye devam ederken, ülke genelindeki 12 petrol rafinerisinden 10’unda iş durdurma nedeniyle yakıt sorunu yaşanmasından endişe ediliyor. Sendikalar Fransa’daki tüm limanlarda da grevi sürdürme kararı aldılar.

Ayrıca ulusal eğitimde de grev çeşitli düzeylerde eğitimi etkilemeye devam ediyor. Eğitim Bakanlığı’na göre 4 bin 302 liseden yüzde 7,9’u, diğer bir ifadeyle en az 342 lise çeşitli düzeylerde aksama var. Liseli Öğrenciler Birliği UNL ise yansı bloke olmuş toplam 500 lisede eylem olduğunu kaydetti.

19 Ekim günü, Fransa genelinde milyonlar yeniden sokaktaydı. Gün, sabah saatlerinde öğrenci eylemleri ile başladı.

Ülkede düzenlenen yaklaşık 266 eyleme milyonlarca kişi katıldı. Grev ve eylemler nedeniyle ülkede ulaşım felç oldu, liseler ve üniversiteler bloke edildi, gemiler denizde kaldı, petrol istasyonları kapandı, havaalanlarında endişeli bekleyişler sürdü. Ayrıca birçok kentte şiddetli çatışmalar yaşandı, son bir haftada 1150'yi aşkın kişi gözaltına alındı.

12 Ekim'de eylemlere paralel olarak petrol rafinerilerinde başlayan grev, yakıt sıkıntısını her geçen gün artırıyor. Ülke genelindeki 12 petrol rafinerisinin tümünden yaşanan grev nedeniyle havaalanlarına giden yakıt da durdu. Hükümet, yakıt sorununa çözüm bulmak için acil toplanıyor.

Liseli öğrenciler de eylemlere güçlü katılım gösterdi. Eğitim Bakanlığı'na göre 379 lisede işgal eylemi yaşanırken, liseli öğrencilerin ikinci büyük sendikası FIDL bin 200 lisede eylem yaşandığını kaydetti. Bunların 850'sinin bloke edildiği kaydedildi. Ülke genelindeki 83 üniversiteden 10'u da öğrenciler tarafından bloke edildi. Bazı üniversiteler kapandı.

Fransa'da 27 Ekim günü parlamentodan geçen emeklilik yasa tasarsına karşı 28 Ekim günü de ülke çapında genel grevler yaşandı.

Demiryolu ve havayolu işçilerinin grevi de, ulaşımı olumsuz etkiledi. Grevler, özellikle havayolu şirketlerinin çok sayıda tarifeli seferi iptal etmesine yol açtı.

Fransa'da 28 Ekim günü gerçekleştirilen eylemler çerçevesinde Bretagne bölgesinin Lorient kentinde binlerce kişinin katılımıyla miting düzenlendi.

Cosmao Dumañoir önünden başlayan yürüyüş polis binası önündeki alanda gerçekleşen miting programıyla devam etti.

CGT, CFDT, FO, FSU, Solidaires, Unsa, CFTC, CFE-CGC, Unef adına yapılan açıklamada, krizin nedeninin kapitalist sistem olduğu söylendi. Eylem sırasında kortejden ayrılan 300 kişilik bir grup tren gamı işgal etti. Eylem yaklaşık 2 saat sürdü.

Üretim sürekli genişlemelidir ki sermaye artsın! Ama gerçekte sınırnın ötelenmesi, patlaması bir yazgı olan krizin yıkıcı gücünü artırmaktan başka nedir ki! "Krizi öteleyen" her "buluş" bu "sistemik krizlerin" yıkım gücünü artırmaktan başka bir şey yapmaz.

Gerçi bujuva iktisat, hani yukarıda bahsettiğimiz mazeretçiler tayfası, krizlerin kapitalizmin açısından bir sağlık aracı olduğunu söylerler. Onlara göre sürece ayak uyduramayan işletmelerin ayıklanmasıdır bu. Güçlü olanların ayakta kalmasıdır! Sosyal-darvinciliğin bir tezahürü! Ama aslında krizler; bu sistem için aşırı büyüyen üretici güçlerin kıyılması, budanması, kapitalist kabuğa sığdırılmasıdır bir başka açıdan. Ve bu yönüyle kuşkusuz bir "sağaltım rolü" oynar. Ama bu sizlerin, emekçilerin de kıyılması anlamına gelir!

(...) Peki günümüzde kriz (son yaşadığımız) neden ortaya çıktı?

Mortgage, türev piyasaları, patlayan balonlar lafını duyduk. Bu gibi söylemler; spekülasyonlar nerden ortaya çıkıyor?

Ne mortgage yeni bir kavram, ne de mortgage krizi yeni bir olgu. Bundan 140yıl önce İngiltere için bu sürecin nasıl olduğunu anlatıyor Marx, Kapital'de. Adına varana kadar hem de! Kentlerin kenar bölgelerinin, kuş uçmaz kervan geçmez yerlerin, hadi bugünün kelimeleriyle söyleyelim, nasıl da "arsa spekülasyonunun" komuları olduğundan bahsediyor:

(...) Bir köşede atıl duran paranız olabilir. Siz bir "biriktirici" olabilirsiniz. Kapitalizm öncesi zenginliğin temel biçimlerinden biriydi bu. Ancak kapitalizm köşede duran parayı sevmez. Onun dolaşımına girmesini ister. Para eğer kapitalistin parasıysa, zaten kenarda bir "birikim" olarak durmasına müsaade etmez. Yok eğer başkasının parasıysa, kapitalistler, genel olarak kendi paralarıyla değil, başkalarının paralarıyla para kazanan "girişimcilerdir"! Kredi dediğiniz şey, özünde tastamam bu değil midir!

Kredi dediğiniz şeyin bin bir türü var. Bakın güncel bir örnek. Bugün Ayazma'da yaşayan insanları (ki neredeyse tamamı hiçbir varlıkları olmayan yoksul Kürtlerdi) oradan sürüp attılar. Hani şu meşhur "kentsel dönüşüm" kapsamında! Şimdi oraya yeni bir kent kurulacak. Marx'ın neredeyse birbuçuk asır önce bahsettiği spekülasyon sözkonusu yani. Bunun için para (para-sermaye) lazım. Ciddi bir para lazım hem de. Kuşkusuz para-kapitalistlerden borç (kredi) alınabilir. Veya reklamlarda izlediğiniz gibi de karşılanabilir önemli bir kısmı. Ne diyor Ağaoglu? "10 bin ver ev senin"!

Önce 10 bin TL gibi bir peşinat vermeniz isteniyor. Sonrasında ise bankaya gider oradan kredi alarak bu süreci başlatırsınız. Böylece temeli dahi atılmamış bir eviniz olur!

Bu evin değeri nedir? Bu tamamen bir spekülasyon konusudur. Ve bu spekülasyona paralel olarak bir de fiyat hareketi olur: Diyelim ki 100 bin liraya aldınız bu evi. Sizin gibi düşünen insanlar da talebi artırırlar. Talep arttıkça evin fiyatı balon gibi şişer. Piyasaya 100 bin lira olarak giren daire diyelim kısa sürede 150 binlere kadar çıkar; hatta daha fazlası. Gördünüz mü gayet karlı bir yatırım! Zaten bu nedenle insanlar bir ihtiyaç nesnesi olmasından önce bir yatırım nesnesi olarak görür evi. Parasını yatırır. Bir süre sonra fiyatlar şiştiğinde satışa çıkarır. Böylece diyelim ki 5-6 ay içinde 100 bin lira yatırmış, 150 bin lira almıştır. Üstelik daha ortada ev bile yoktur! Bu kadar kısa sürede 50 bin lira kazanıverir.

Böylesine yüksek bir kar oranı hiç kuşkusuz çeşitli yerlerden para-sermayeyi çekecektir kendine. Üstelik insanları tamamen baştan çıkaracak oranlarda krediler bankalardan salkım saçak dağıtılyorken bir "altına hücum" yaşanmaz mı!

Durum tam da kızıldeveli fikrasiını andırıyor. Kabilenin ileri gelenleri şamana/büyücüye gidip soruyorlar: "Bu yıl kış nasıl olacak?" Şaman göge bakıyor; transa geçiyor ve diyor ki "soğuk olacak." Bunun üzerine gençler kışa hazırlık olsun diye odun toplamaya gönderiliyor. Gençler harıl harıl odun toplayıp istif etmeye başlıyor. Şaman işini sağlama almak istiyor. Amerikan me-

teroloji birimine telefon açıyor ve “bu kış hava tahmininiz nedir” diye soruyor. Meteoroloji yetkilisi “soğuk geçecek” diye cevap veriyor. Şaman rahatlıyor. Sonra “madem soğuk olacak biraz daha odun toplamalı” diye düşünüp kabilenin ihtiyar heyetine “bu kış daha soğuk olacak” diyor. Bunun üzerine gençlerin yanına diğerleri de katılıyor. Daha bir gayretle odun toplanmaya başlanıyor. Şaman meteorolojiyi tekrar arayıp tekrar tahmini soruyor. Meteoroloji “çok soğuk geçecek” diye karşılık veriyor. Şaman ihtiyar heyetine “daha soğuk olacak daha çok odun toplamalı” diyor. Tüm kabile deli gibi odun toplamaya başlıyor. Şaman yaş tahtıya basmamak için meteorolojiyi tekrar arıyor. Meteoroloji “çok soğuk geçecek beyefendi, çok soğuk” diyor. Şaman iyice şaşırıyor: “Beyefendi emin misiniz çok soğuk geçeceğine” diye soruyor. Meteoroloji yetkilisi hiç tereddütsüz “elbette eminim beyefendi; öyle olmasaydı kızıldeğeriler böyle deli gibi odun toplardı!”

Şu mortgage meselesi aslında tam da bu fıkradaki gibidir.

(...) Balon meselesi böyle ortaya çıkar. Örneğin 1980 yılında dünyadaki üretimin maddi değeri 10 trilyon olarak hesaplanıyordu. 2005 yılında ise bu sayı 70 trilyona çıktı. Bunun dolaşımdaki “değer-karşılığı” ise 510 trilyon. Bu balonu zorlayan temel etmen köşede duran para-sermayesinin (atıl para-sermaye) kar elde etmek amacıyla dolaşıma girmesidir. Biraz önce de söyledik. Kapitalizmin kenarda bekleyen paradan hoşlanmaz. O, Molier’in Cimri’sinin işidir. Kapitalist ise parayı sermaye olarak, artı-değer yaratan veya yaratılmış artı-değerden pay alan bir araç olarak sever! Bu nedenle üretim sürecinin sonucunda oluşan artı-değerin, zamanla birikmiş para-sermaye olarak, atıl para-sermaye olarak sürgit kenarda durmasını kabullenemez. O atıl para-sermaye bir yerlerden bir şekilde sürece dahil olmak zorundadır. Spekülasyonu zorlayan temel etmen budur: Üretilen artı-değerin gerçekleşme sürecinin uzaması, yani metanın son kullanıcıya ulaşması süreci, bu atıl para-sermayenin asıl etkinlik alanı olmaya başlar. Ve oralarda akla hayale gelmedik nice balonlar yaratılır!

Burada iki konuya değinelim. Birincisi “hayali sermaye” denilen mesele. İkincisi ise bunun günümüzdeki sonuçlarından biri olarak “menkulleştirme” meselesi.

Örneğin boğaz köprülerinin bir yıllık geliri 160 milyon lira. Bu gelirler karşılığında tahvil dağıtılacak. Diyelim yıllık faiz %25 olsun. Hesap şöyle yapılır: hangi parayı %25’i 160 milyon lira yapar? Bu da 640 milyondur. Bu durum hisse senedine dökülünce sanki 640 milyon dolarlık bir değer varmış gibi bir durum ortaya çıkar. Bu, hayali sermayedir. Balonun çıkış noktasındayız. Dağıtılan “gelir”, olmayan bir sermayenin faizi haline bürünmüştür. Böylece gelir faize dönüştürünce, onu yaratan bir anapara yoktan varedilir!

Hayali sermaye çok eski bir konu. Ama bu “eski ahbab” örneğin 70’lerin sonlarından itibaren “menkulleştirme” denilen bir olguya temel oluşturdu. Her tür alacak, borç, olası gelir, aklınıza gelebilecek her şey, köprü örneğindeki “hayali sermaye” yöntemiyle, çeşitli “sermayelerin” parçasına dönüştürüldü. Sonra da bunlar türlü çeşit paketler halinde oradan oraya taşınır değerler haline getirildi, “menkulleştirildi”.

Diyelim ki bir banka veya para-kapitalist firmalar mortgage kredisi veriyor. Her kişinin çeşitli gelir durumu vardır. Gelir durumlarına göre farklı özelliklere sahip kredi paketleri oluşturur. Toplumda örneğin memurları farklı bir yere koyar. Çünkü garantide olan bir çalışma ve gelir biçimleri vardır. İşçiler bu durumda biraz daha sallantıdadır. Bu firma krediyi her gelir dilimine farklı şekilde sunar. Herkesi ‘ev’lendirmeye başlar. Arz-talep ile sürekli büyümeye başlar. Böylece toplumda her gelir durumunda olanları kredi çekmeye doğru iter. Yukarıda bahsettiğimiz mekanizma burada yürütür gider. Bu piyasada balon şişer gider.

Diyelim aynı şekilde farklı alanlara dair kredilerde veriliyor. Orada da farklı paketler oluşuyor. Bunun dışında örneğin elektrik dağıtım ağına sahip

Londra’da metro idaresinin, gişeler de dahil olmak üzere 800 iş birimini ortadan kaldırmayı öngören planı nedeniyle ulaşım sendikaları TSSA ve RMT’nin çağrısı üzerine 3 Ekim 2010 Pazar akşamı saat 19.00’den itibaren metro çalışanları 24 saatlik grevlerine başladılar. Metrodaki grev nedeniyle bir çok metro hattı kapandı.

Londra kamu ulaşım idaresi TFL’ye göre metro ulaşımının yüzde 30’u sağlanabilirken, 3 metro hattı durdu, 8 hatta ise ağır aksamalar yaşanıyor. Metrolardaki grev nedeniyle otobüs duraklarında uzun kuyruklar oluştu. Grev nedeniyle TLF, ulaşımı kolaylaştırmak için 100 otobüs ek olarak devreye koydu.

Yüz binlerce kişi işyerlerine özel araçlarıyla, bisikletlerle ya da yürüyerek ulaşmaya çalıştı. Günlük olarak Londra metrosunda 3,5 milyon sefer yapılıyor.

Daha önce de Eylül ayı başlarında grev yapılmıştı. Metro yönetimi ile yaşanan sorunlar çözülmezse Kasım ayında iki grev daha yapılması öngörülmüştü.

5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü’nde Romanya’da binlerce öğretmen ve eğitim çalışanı hükümetin bütçe açığını kapatmak için aldığı önlemler çerçevesinde maaşlarında kesinti yapmasını protesto etti.

Başkent Bükreş’te yapılan gösteriye katılan yaklaşık 5 bin öğretmen ve eğitim çalışanı, ücretlerinin iyileştirilmesini, eğitime daha fazla yatırım yapılmasını ve işten çıkarılmalara son verilmesini talep etti.

Hükümetin istifasını isteyen protestocular, Eğitim ve Çalışma Bakanlıklarına doğru yürüdü. 1500 kadar gösterici de Devlet Başkanı Traian Basescu’nun bürosunun dışında protestoda bulundu.

olan firma "elektrik gelirlerini" satışa çıkarıyor, onları menkul değerlere dönüştürüyor. Böylece ortada elden ele dolaşan tonla menkul değerler türüyor. Dikkat edin bunların büyük bir kısmı gerçek karşılığı olmayan, salt "hayali sermayeye" dayanan değerler. Sonra çeşitli yatırım firmaları bu değişik paketleri bölüp parçalıyor. Bir tutam ondan, bir tutam bundan... çeşitli risk değerlerine sahip çeşitli yeni paketler oluşturuyor. Bu paketler de farklı piyasalara sürülüyor. Bu yeni paketler, daha önceki hayali sermayelerin gelirleri teminat gösterilerek oluşturulan türevlerdir. Böylece yeni türev piyasalar oluşuyor. Ve sıyının sıyının suyu hesabı, menkulleştirme yöntemiyle sürekli dal saçak yayılan bir ağ oluşuyor. Elbette buna bağlı olarak da sürekli şişen bir balon!

Bu türev ürünler, yani bu paketler öylesine karışık ki, içinde ne olduğunu hazırlayanlar dışında kimsenin bilmesi mümkün değil! Ama sonuçta atıl para-sermayeye müzazam bir hareket alanı bu şekilde yaratılmış oluyor. Oluşturulan bu yeni "değerler", menkul varlıklar olarak elden ele, borsadan borsaya, ülkeden ülkeye gezip duruyor. En ölümcül virüslerden bile daha öldürücü özelliğe sahip hem de. Çünkü tüm dünyayı dolaşiyor. Balon patladığında dünyanın bir ucunda kendi halinde bir yurttaş, bir de bakıyor ki küçük yatırımı, veya ödediği vergi, bilmem hangi piyasada patlayan/batan bir firmayla birlikte göçüp gitmiş. Zira birikimi veya ödediği vergi, içinde ne olduğu bilinmeyen o paketlere yatırılmış! Veya bilmem nerenin tahvilleri alınmış vs. vs.

(...) Kendisine ayrı bir pazar oluşturan kredi ile başladık. Tüm bu süreçte balon sürekli büyüyor: İnsanların gelecek alacağını paketlendirerek onu satışa çıkarıyor. Yani gerçek olarak 70 trilyon olarak görülen durum sanal olarak 510 trilyon olarak görülür. Bir spekülasyon olarak başlayan bu süreç bir balon gibi şişmeye başlar. Bu süreçte katılan herkes metanın gerçek değerinin böyle yüksek olmadığını biliyor, ama kar elde etme düşüncesi herkesi bu sürecin içine çekiyor. Ancak bu balon bir yerde patlamak durumunda, hiçbir şey bunu engelleyemez.

Kapitalizm türev piyasaları üzerinden işi öyle bir hale getirdi ki krizler patladığı coğrafyanın çok ötesindeki insanları etkiliyor. Örneğin ABD'de batan bir yatırım bankası, belediyenin gelirlerinin sıyının suyu yöntemiyle

elden ele dolaşan menkullere yatırılması nedeniyle İsveç'teki belediyeyi iflasın eşiğine getiriyor! Bu kapalı kutuya yatırım yapan, bu sürece dahil olan herkese etki ediyor.

(...) Bu krizin bizi teğet geçtiği söyleniyordu! Merkez bankasının 20 Eylül'de yaptığı açıklamada ise krizin atlatıldığı söyleniyor. Bu açıklama bir öncekini yalanlar. Gerçekte ise Türkiye henüz etkisi geçmeyen bu krizi en ağır yaşayan ülkelerden biri oldu. ABD de bu krizi en ağır yaşayan ülkelerden biri oldu. İşsizlik orada artmaya devam ediyor. Ufukta henüz bir çıkış görünmüyor. Krizin en son etkisini kur savaşlarına bakarak görebiliriz.

(...) Krizin bir de sınıflar savaşı boyutu var: Bir kriz kapitalizmi kendiliğinden çökişe götürmez. Ne kadar derin olursa olsun, tüm bir uygarlığı yok oluşun eşiğine getirir de, onu aşma mücadelesi olmazsa, proleter savaşı yürütülmezse, kendiliğinden sosyalizmi getirmez. Bu ortam sınıflar savaşı arenasıdır. Bunun sonucunu da sınıflar savaşını belirler. Krizin yarattığı etki ile ortaya çıkan işsizlik gittikçe bir öfkeye dönüşür. Bu öfke doğru yönlendirildiğinde kapitalizmi de, onun doğal sonucu olan krizi de ortadan kaldırır.

Katılımcı: "Ben makine mühendisiyim. Emekliyim. Bir ekleme yapacağım. Zaten bizim durumumuz en başından sona doğru gidiyor. Kriz olmadığında da bizim ekonomik durumumuz kötüydü krizden sonra da bu durum arth.

Söyleyeceğim bir diğer şey ise IMF'ye galibe bir rol biçildi. Aşağı yukarı 1 trilyon dolayında. Bunu da IMF'ye yeni katılan Türkiye'den çıkaracaklardır. Yeni yatırımların bir bölümünü de termik ve nükleer yatırımlarda görüyoruz."

Aslında bu geleneksel anlamda alt yapı yatırımlarıdır. Dünya Bankasının işidir bu. Bu tip giderleri sağlar. IMF daha çok parasal operasyonlara ayrılmıştır. Evet Türkiye'nin IMF'ye girmesi bir "rol artırımı" olabilir. Fakat bu, daha ziyade emperyalist devletlerin değişen güçler dengesine bağlı olarak "kendi adamlarını" masaya "ortak etmesi" gibidir. Türkiye, Meksika gibi ülkeler ABD'nin elini kuvvetlendirmek için bu projenin içinde olacaklardır diye düşünüyorum.

(...) Yalnız tartışma ağırlıklı olarak şurda, bu kriz boyunca kapitalist devletlerin yapabildiği piyasaya kurtarma adı altında tonla dolar, para sürmek oldu. Bu bir işe yaramadığı gibi yeni spekülasyon girişimlere, yeni balonlara yol açacaktır. Bu yönde dile getirilene eleştiriler var. Doğrudur da. Sermaye kar elde edecekse yeni balonları oluşturmaktan geri duramaz.

Şunu yapabilir, enerji alt yapı ve çeşitli çevre alt yapı yatırımları yapabilir. Ama ömrü ne olur bilinmez ya da ne kadar çözüm olur o da ayrı tartışma konusu.

Katılımcı: "Ekonomik bunalım, planlı ekonomi ile mi yoksa plansız ekonomi ile mi çözülür?"

Genç Engels'in krizi çözümlerken üretimdeki anarşiye başvurduğunu söylemişim. O ünlü Say Kanunları'nın bir eleştirisiydi onun yaptığı. Kuşkusuz eleştirisinde yerden göğe kadar haklıydı. Ama krizin sebebi konusunda bu ne derece doğrudur ayrı bir tartışma.

Plan kavramı sosyalizmden aşırılmış bir kavram. Bizim ağırlıklı olarak özel sektörün fazla olmasından kaynaklı planlı bir ekonomi oluşturulması zor.

İzleyenlerden biri: “Krizlerin sosyolojik olarak ulusları etkilediği de bir tespittir. Bu noktada ulusalcılığı da etkilediğini görüyoruz. Kapitalizm hiçbir zaman krizleri çözme derdinde değildir. Şimdiye kadar krizler başka bir krize evrilerken farklı krizleri doğurmuştur. Kapitalizmin sonunu getirecek şey işçi sınıfının belirleyici rolüdür.”

Katılımcı: “Hedefin ne olacağı çok önemli. Aynı 12 Eylül referandumunda evetçilerin, hayırcıların ve boykotçuların nedenselliğinin farklılığı gibi bizim de tüm olgulara farklı bakmamızla ilgilidir. Kredi kartı kullanımı, lüks, internet, uluslar arası alış-veriş, globalleşme söz konusu. Peki biz pratikte ne yapacağız? Mevcut durumdan sınıf mücadelesinin, bizim pratiğimiz bu hızlı ve gelişen teknoloji karşısında nasıl ve ne anlatacağız insanlara, ne yapacağız?”

Merkez bankasının kredi faizlerinin düşmesi, burjuva kardeşliği gibi güncel ana pozitif olan TV ekranında bunları olumlu gören halka neyi kelam etmeliyiz?”

(...) Çin ile ticarete doların aracı olarak kullanılmayıp TL ve Yuan a geçmesi özünde krizin mevcut rezerv para sistemini boşa düşürmesinden çıkıyor. (...)1914'e kadar altın para sistemi vardı. Bu sistem ilk emperyalist savaş döneminde çöktü. 1944'e kadar yerine bir sistem kurulamadı. İkinci emperyalist savaş sonrası çok özgün şartlar oluştu. ABD kapitalist dünyanın mutlak egemeni haline geldi. O şartlar sonucunda ABD dolarına altın gibi bir değer biçildi. 1 ons altın 35 dolar olarak kabul edilmişti. Bu sistem 70'lerin ilk yarısına kadar sürdü. Petrol krizi sonrasında bu çapa kalktı. Böylece petrol bölgelerinde, Avrupa ve Japonya'da karşılıksız dolarlar ortaya çıktı! Buna rağmen dolar bugüne kadar uluslararası rezerv para olarak kullanıldı. Fakat artık bu devam edemiyor. Dünyanın en çok borcu olan ülkesi ABD. Vahim bir cari açık ve bütçe açığı ile boğuşuyor. Bu durum ABD'yi düşük doları teşvik ediyor. Sonuçta rezerv para sorunu var.

Diğer soruya gelince, kriz sadece mücadelenin imkan ve araçlarını arttırır. Özellikle emekçilerin yaşamın sefalet haline getirir. Sermayenin kendi iç çelişki ve çatışmalarını arttırır. Buradan her zaman neyi yapıyorsak onu yapmalıyız. Emegün kendi hareketini oluşturması, örgütlemesi ve aşağıdan gelen hareketin artmasını sağlamalıyız. Kapitalist sistemin yıkılması mücadelesini yükseltmek zorundayız.

Katılımcı: “Birincisi, evet dünyada duygular hassaslaştı ve kırılmalı. Bir buhrandan bahsediliyor. Bu, kapitalizmin de yolun sonuna geldiğini gösterir mi?”

İkincisi, Türkiye'deki kriz neden kendisini bazı göstergelerle oraya koymadı, yani halka ve kitleye neden rakamlardan yansımadı?”

İlk soru, önce şu anlamda yolun sonu değil. Kendiliğinden çöküş bu anlamda yolun sonu değil. Öte yandan aşağı yukarı 20. yüzyılın başından beri süren bir kriz var. Klasik krizin kapasite kullanım oranlarına baktığımızda 1970'ten bu yana hep düşüktür. Bizde bile %77.

Yolun sonuna geldik mi?Ancak şu anlamda yolun sonu: Tüm yerkürede eş zamanlı olarak kapitalizme karşı çeşitli düzeylerde bir hareketlenme var. Sürekli kazanmış bir anti-kapitalist hareket var. Avrupa'daki grevler; bize yansıyan kısmı. Bu anlamıyla yolun sonu.

Son soruya gelince rakamsal olarak baktığımızda ekonomik anlamda 2001'den daha kötü bir durum söz konusu. Tek farkı ise bu krizde bizde herhangi bir bankanın batmaması oldu. Ama şirket evlilikleri ve devretmeler çok oldu. Diğer ülkelerde olduğu gibi bizde büyük şirketler batmadığı için başbakan o kadar rahat konuşabili. Ancak diğer anlamda çok daha kötü haldeyiz. Bir ay önce Merkez Bankası'nca yapılan açıklamada 2007 seviyesine hala gelinmediğini belirtildi. Ayrıca şunu da belirtmek gerekiyor. Bizde algı anlamıyla kanıksanmış bir kriz var. Yani neredeyse süreklileşmiş ve bu yönüyle alışılmış bir olgu bizde kriz ve çok şiddetli bir şekilde devam ediyor.

Yunanistan'da kamu çalışanlarının, çalışma koşullarını protesto amacıyla 6 Ekim günü 24 saatlik grev yaptı.

Yunanistan Kamu Çalışanları Konfederasyonu'nun (ADEDY) çağrısıyla greve, öğretmenler ve yerel yönetim çalışanlarının da katılacağı, havayolu taşımacılığı çalışanlarının ise iş bırakma eylemiyle destek verdiler.

Çalışanlar, hükümetin mali krizden çıkılması amacıyla yaptığı reformlar yüzünden gelirlerinin yüzde 25'ini kayb ettiklerini belirtiyorlar.

Kamu çalışanlarının ödeneklerinde de yüzde 8 oranında kesintiye gidilirken, bu sektörde gerek maaşlar gerekse emekli maaşları dondurulmuştu.

Akropolis işçileri, 2 yıllık maaşlarının geri ödenmesi ile Ekim ayı sonunda sona erecek olan 320 geçici işçinin işine son verilmesi kararını protesto etmek için, 13 Ekim günü Akropolis'i işgal etti. Antik alanın giriş kapısına pankartlar asan işçiler, turistlerin alana girmesine izin vermedi. İşçiler eylemlerini 31 Ekim'e kadar devam ettirmek istediklerini söylediler.

Grevdeki işçiler, yetkililere müdahalede bulunmamaları uyarısı yaparak, Akropolis'in bütün gün açılmayacağını belirtti.

14 Ekim günü sabah erken saatlerde, Akropolis'in ana giriş kapısına gelen polisler, gaz bombaları attıktan sonra yan kapılardan içeri girdi. Yunan televizyonları, polislerin eylemdeki kültür bakanlığı işçilerini dağıtmaya çalışırken yaşanan çatışmaların görüntülerini yayınladı. Polisler cop kullanırken işçiler ellerindeki pankartların sopalarıyla karşılık verdi.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA YAPILMASI ÖNGÖRÜLEN DEĞİŞİKLİKLER

(Ekim 2010 tarihli bültenimizin Çek-Al'ı olarak elinize geçen bu sunumun tartışma bölümünü sizlerle paylaşıyoruz.)

Katılımcı: "Şimdi her şeyden önce yanlış değerlendirmiş olabilirim ama size sormak istiyorum. Bu en son referandumda Anayasanın 90. maddesinde değişiklik yapılmadı, Uluslararası Çalışma Örgütü İLO'nun 108, 109, 111 vb. maddelerini de ülke olarak onaylıyoruz, o zaman bu yapılan anayasa değişikliği, toplu sözleşme, grev hakkı çerçevesinde memurlar açısından Anayasa madde 90'a aykırı değil midir?"

Evet, yapılan değişiklikle Anayasa'nın 90. maddesi değiştirilmemiştir. Ne diyordu bu madde: "Usulüne uygun olarak yürürlüğe girmiş olan uluslararası sözleşme hükümleriyle kanunlar arasında herhangi bir çelişki olması durumunda uluslararası sözleşme hükümleri kayıdır, iptali için anayasa mahkemesine başvurulamaz". Sizin dediğiniz gibi Anayasa madde 90 çerçevesinde düşündüğümüzde, bu bir aykırılıktır. Bu durum da esasen kamu emekçilerinin toplu sözleşme ve grev haklarını kullanması noktasında mevcut, fiili ve militan mücadele de ısrar etmesi gerektiğinin vurgusudur.

Katılımcı: "Tüm emekçiler ve kamu çalışanları üzerine çok ciddi engeller söz konusu olduğu için ben referandumda "hayır" oyu kullandım. Ama benim verdiğim hayır oyunun ana argümanı bir eski KESK'li olarak kamu çalışanları üzerindeki yasaklar idi. Yani ne iktidarla-muhalefetin çatışmasıydı ne başka bir şey."

Şimdi, süreci update edilmiş bir 12 Eylül süreci olarak isimlendirmeyi uygun gördüğümü belirtmiştim ve bu 12 Eylül'ün gerçek yüzünü görebilmek için peçesini kaldırıp bakmak gerektiğini belirtmiştim. Bunu örneklerdirken de bir sonraki sunumda bu konuya değinecek olan arkadaşın affına sığınarak şunu bir kez daha belirtmek istiyorum. Yiğit Tekel işçilerinin mücadelesi ile Türkiye'de birçok insanın öğrendiği 4/C tipi sömürü uygulaması var. Siyasal iktidar: "Bedeli ne olursa olsun biz 4/C'den vazgeçmeyeceğiz." dedi. Şunu hatırlatmak istiyorum; son yapılan değişiklikten önce 4/C'liler -4/B'de de aynısı vardı- bu sözleşme kapsamında istihdam edilen personel memur mesai saatlerine tabi olmakla beraber kendilerine bir iş verildiği takdirde iş bitinceye kadar çalışmak zorundaydılar. Bu iş dolayısıyla herhangi bir ücret talep edemezlerdi, sözleşmeye de buna dair herhangi bir hüküm konulamazdı. Şunu net olarak belirtmek gerekiyor; Anayasada ne yazarsa yazsın, yasalarda ne yazarsa yazsın, efendiler istedikten sonra sömürücü azınlık istedikten sonra çalışma, tatil, ücret, dinlenme hakkımız, bütün haklarımız, sosyal güvenlik hakkımız elimizden alınabilir.

Katılımcı: "Bu konu için söylemek istediğim şeyler var. Hukuk ve hak kavramı birbirinden bağımsız şeylerdir. Hakkın temelinde mülk vardır, mülk; bütün mal ve eşyaları, bütün gayrimenkulleri yani devleti temsil ediyor. Eğer böyleyse ve adaleti sağlaması gereken yargı organlarının arkasında da adalet mülkün temelidir diye yazıyorsa, adalet var olan iktidarın da temelidir aynı zamanda. Bir başka açıdan "Adalet mülkün temelidir" ibaresini derinlikli çözümlediğimiz zaman; ne kadar mülkünüz varsa adalet o kadar sizden yanadır, eğer mülksüzsensiz adaletten nasibinizi asla alamazsınız sonucu ortaya çıkar. Şimdi, 12 Eylül mantığının ters yüz ettiği bir hukuksal hiyerarşi var. Bu hiyerarşi neydi? En tepede Anayasa ve uluslararası sözleşmeler- ki bu uluslararası sözleşmelerin Anayasaya aykırı olduğu bile iddia edilemez- altında yasalar, yasayı yönetmelikler vs. takip eder. Ama şimdi tersine döndü. Anayasayı yasalar, yasayı yönetmelikler tersine çevirebiliyor. Böyle bir hukuksal sistem içinde yaşıyoruz. Bu sistem içerisinde eğer adaletin temeli olan iktidara yönelmezsek her meşru adımımız ne yapacaktır hiçbir şey; ama çerçevemizi doğru çizip iktidara yöneldiğimiz zaman atacağımız her adım neye yarayacaktır her şeye bunu bilerek hareket etmeliyiz.

Özellikle KESK ve DİSK'te uzun ve yoğun bir tartışma gündemini gereksiz yere işgal ettiği için bir ekleme de ben yapmak istiyorum. Olur ya! Hayırcılar kazansalardı devrimciler, demokrat insanlar, ilericiler, aydınlar, sosyalistler kapitalist sistemi yıkmak istemeyecekler miydi? Var olan kapitalist sistem ile hesaplaşmalarından vazgeçecekler miydi? Bizim sorunumuz sistemle, en genel anlamıyla iktidarla. Bunu apayrı bir tartışma ortamında tartışmak gerekiyor. Emekçilerin bu konudaki muhatabı hükümetler değildir, kuklalar değildir. O kuklaların arkasındaki asıl iktidardır, başka da bir şey söylemiyorum. Çünkü iktidar dışındaki her şey hiç bir şeydir.

4/C KAPSAMINDA TOPLU SÖZLEŞME GİRİŞİM DENEYİMİ

4/C bu ülkede yaşayan insanların gündemine TEKEL işçileri ile birlikte girdi. Ama çok daha öncesinde 4/C'yi yaşamaya başlayan çok insan var. O kadar çoklar ve bundan sonra o kadar artacaklar ki. Muhtemelen, şu anda kendisini iş güvencesi kapsamı içerisinde gören 657'nin 4. maddesinin A, B ve D fıkralarında tarif edilen statülerde çalışan arkadaşlarımız da 4/C kapsamında çalışmaya, çalıştırılmaya başlanacak. 657 sayılı kanunda tasarlanan değişiklikler yürürlüğe girdiğinde birçok kişi 4C'yi daha da yakından tanıyacak. Öngörülen değişiklikler aslında çalışanların, emekçilerin bütün haklarının tırpanlanmasına giden yolun ilk adımınıdır. Bu şekilde algılamak ve değerlendirmek gerekir.

Hani, kapitalizm doymaz ya, yalnızca kara değil, hiçbir şeye doymaz. Sömürmeye doymaz. O yüzden elinde hammaddelerin dışında sömüreceği tek unsur insansa, en çok insansa onu en çok nasıl sömüreceğinin hesabını yaparak adımlarının atacak, kendisini buna göre şekillendirecektir. Krizden çıkmanın bir adımı, aracı olarak da kullanacaktır.

Peki nedir bu 4/C. 657 sayılı devlet memurları kanununun 4. maddesinin C bendidir ve kısacık bir metindir aslında;

“C) Geçici Personel: Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.”

Peki ne anlama gelir bu yazılanlar; sayıları, çalışma koşulları, ücretleri, çalışma süreleri, görev yerleri, izin süreleri vb. tüm hakları Bakanlar Kurulu'nca belirlenen çalışanlardır 4/C'liler. Üstelik ne memur (kamu emekçisi) ne de işçi sayılmazlar. İki arada bir derede, daha doğrusu, iki dudak arasında çalıştırılmak istenenlerdir. 4/C'nin sözleşmeleri her yıl değişiyor. Bu değişiklikler içerisinde 4/C'liler kazanımlarının olduğuna inandırabilirler kendilerini, kazanımlar elde etmişlerdir de. Ancak kazanılan her şey çok kolaylıkla kaybedilebilecek, Bakanlar Kurulu'nun her hangi bir toplantısında kaybedilecek birer haktır. Ne zamana kadar; “Bütün İktidar Emegün Olacak” şiarı yaşam bulana kadar.

İşçi ve emekçi ürettikleri mal ve hizmet

anlamında farklı olsalar da, üretim sürecine kattıkları gücün kol ve kafa gücü olması yönünden farklılaşsalar da, aslında sattıkları şey anlamında, “emek gücü” anlamında birbirlerinin aynılarıdır. Üretim sürecine katılabilecekleri tek değerleri emekleridir. Sattıkları emek ve yarattıkları artı değer sermayenin arttırılmasına yarar yalnızca. Bu anlamıyla baktığımızda statü farklılıklarının kime ne yarar sağladığını, sağlayabileceğini çok net görebiliriz. Kadrolu, 4/B, 4/C, 4/D statüsünde çalışanlar arasındaki farklılıklar, yalnızca kendi aralarında farklılaşmaları ve birbirlerini düşman gibi görmelerine, birbirleriyle cebelleşirken asıl düşmanlarını göz ardı etmeleri için ortaya konan farklılıklardır aslında. Sorunu bu şekilde algılamak ve yaşama bu yönüyle müdahale etmek gerekir.

Biz BES içinde bir girişim gerçekleştirdik. 4/C'yi temel alan, işçilerin, emekçilerin en önemli silahları olan grev ve toplu sözleşme hakkını 4/C'li çalışanlara kazandırabilir miyiz, bunun yolunu açabilir miyiz, açarsak ne olur, gündemi değiştirebilir miyiz, sendikaları fiili meşru mücadele hattına bir kez daha sokabilir miyiz fikrinden hareket ederek bir çalışma gerçekleştirdik. Gerekçelerimizden birisi hukukun temel ilkeleridir. Hukuk ve hukuk mücadelesi güvenilecek bir şey olmamakla birlikte, kullanılabilir bir araçtır. Hedefini değiştirmeden kullanıldığında, hedefe varmayı kolaylaştırıcı bir etken olabilir. Nedir hukukun temel ilkelerinden birisi “herkese eşit ve hiçbir ayırım gözetmeden uygulanmak zorunda” olması. İşçilerle, emekçilerle ilgili bir başka temel ilke ise “İşverenle işçi arasında bir sözleşme varsa esas olan toplu sözleşmedir.” 4/C statüsünde çalışanların

Tuzla'da Tersaneler Bölgesi'nde 9 Ekim günü 29 yaşındaki Zülfikar Uysal adlı işçinin ortadan kaybolduğunu fark eden arkadaş-ları tersaneyi ve çevreyi kontrol ederek ailesine ve polise haber verdi. 4 gün boyunca kendisinden haber alınmayan Uysal'ın cesedini denizde görerek polise haber verdiler. Olayı yaşayan işçiler arkadaşlarını kayıp olduğunu bildirmelerine rağmen gerekli çabanın gösterilmediğini söylediler.

Tersanelerde çalışma alanlarında yeterli iş güvenliğini alınmayışı nedeniyle "ölüm kampı" olarak anılmaya başlayan Tuzla'da bugüne kadar tersanelerde çalışan 142 işçi yaşamını iş kazaları nedeniyle kaybetti.

Zülfikar Uysal'ın da ölümü üzerine tersanelerde yaşanan iş kazalarına ve ölümlere dur demek amacıyla tersane işçileri yürüyüş düzenleyerek basın açıklaması yaptılar.

BETESAN şirketinde çalışırken işten atılan ve işine geri dönebilmek için 13 Ekim günü Tuzla Tersanesi önünde kurduğu direniş çadırında eyleminin 60. gününe giren Zeynel Kızılaslan'nun direniş çadırı önünde toplanan

imzaladıkları sözleşmeler, tek tip olmalarına rağmen, bireysel sözleşmelerdir. Temel ilke ne diyor, eğer sözleşme varsa esas olan toplu sözleşmedir. Biz bu fikirden hareket ederek ve 4/C'li çalışanların, özellikle Danıştay'da çalışanların örgütlenme sorununu çözmeye çalıştık.

Bunun iki yolu vardı; ya işçi sendikalarında örgütleneceklerdi, ya da BES'te örgütleneceklerdi. Danıştay'da çalışan 4/C'li arkadaşlarla görüşmeler yaptık, örgütlenme seçeneklerini ortaya koyduk. Bilgilendirme istekleri üzerine DİSK'e bağlı Sosyal-İş'le görüştük. Her iki sendikadan, BES ve Sosyal-İş yetkililerinin katılımı ile Danıştay'da toplantı yaptık. Sosyal İş'ten arkadaşlar kendi görüşlerini söylediler "4/C'lileri üye kabul etmekte bir sorunumuz yok, sorunlarınızın çözümünde ve toplusözleşme yapma yolunda mücadeleye varız, üyemiz olun kavgayı birlikte verelim" dediler. Bize sordular; siz ne düşünüyorsunuz, BES ne yapar? Biz de dedik ki; BES'te örgütlenmenizi biz de isteriz, ama şunu bilin, sendikamızın tabii olduğu 4688 sayılı yasa içinde toplu sözleşme yapma hakkımız yok, toplusözleşme yapmayı istememize, toplusözleşmenin her çalışanın hakkı olduğunu söylememize rağmen, toplusözleşme yapma irademiz ve kavgamız olmasına rağmen yasa içerisinde toplusözleşme yapma hakkımız yok. Bizimle yürüyeceğiniz yol daha çetrefilli bir yoldur, taşlı ve dikenli bir yoldur" dedik. "Bu yolu bizimle yürümek isterseniz biz varız, bu yolu biz sizinle birlikte yürürüz" dedik. Danıştay'da çalışan 4/C'li arkadaşlar tercihlerini BES'ten yana kullandılar, BES'de örgütlendiler.

Bilindiği gibi, toplusözleşme yapabilmek için sendikamızın bir işyerindeki çalışanların %50'sinden bir fazlasını örgütlemiş, üye yapmış olması gereklidir. Danıştay'daki 4/C'lilerin %70-80'i bir hafta içinde örgütlendi, üye oldu. Bu koşul gerçekleştiğinde Danıştay işyeri temsilciliğinin bir görevi kalmıştı, durumu bağlı olduğu şubeye ve Genel Merkeze bildirerek Danıştay işyerinde çalışan 4/C'lilerin BES içerisinde örgütlendiği, %50'nin üzerine çıktığını bildirip, ilgili merciyeye, yani Çalışma Bakanlığı'na gerekli başvuru yapılarak toplusözleşme yetki tespiti yapılmasını istemek. Danıştay İşyeri Temsilciliği bu görevini yaptı, ancak, Genel Merkez defalarca hatırlatılmasına rağmen iki satır yazıyı yazmadı. BES Genel Merkezi Çalışma Bakanlığı'ndan yetki tespiti istemedi. Peki, isteseydi ne olurdu? Çalışma Bakanlığı bu talebi reddedebilirdi. "4688 sayılı yasaya göre kurulmuş ve faaliyet gösteren bir sendikamız, buna göre sizin toplusözleşme yapma yetkiniz yok, toplusözleşme yetki tespiti de isteyemezsiniz" diyebilirlerdi. Bunu de-dirtirmedik bile Çalışma Bakanlığı'na. Dedirtebilseydik, hukuk mücadelesinin yanına fiili meşru mücadeleyi de katıp yıllardan sonra ilk kez doğru bir zemin üzerinde gündem yaratacaktık. Kim yaratacağı gündemi, BES yaratacağı, KESK yaratacağı, kamu emekçileri yaratacağı. Sendikalarını kurarak yarattıkları gündemi yıllar sonra bir kez daha yaratacaklardı. Çalışma Bakanlığı yetki tespiti talebini kabul edebilirdi de. Eğer kabul etseydi ve yetki tespiti yapsaydı ne olacaktı; 4/C statüsünde çalışan bütün çalışanlara toplu sözleşme hakkı kazanılmış olacaktı. Hem de kolay yoldan. Bu kadar kolay yoldan toplusözleşme hakkı elde edilebilir mi? Elbette edilemez, böylesi bir hak için savaşmak gerek, kavga etmek gerek. Ancak, sendika olarak, örgüt olarak, örgütlediğin insanların, üyelerinin yapması gereken kavganın yolunu kesiyorsan burada bir başka sorun var demektir.

BES Genel Merkezinin 4/C'liler üzerinden gelişen toplusözleşmeye yürüme girişimini kısırlaştırmasının iki anlamı olabilir. Birincisi, "bizim

toplusözleşme yapma yetkinliğimiz yok, bu toplusözleşmeyi yapmaktan nasıl kaçınılırız” diye düşünerek yapmadılar, yapmak istemediler değerli BES MYK üyelerimiz. Çalışma Bakanlığı toplusözleşme yetki tespitinde bulunur da, toplusözleşme masasına oturmak zorunda kalırsak ne yaparız dediler, kendilerini yetkin görmediler. Ya da KESK’in ve KESK’e bağlı sendikaların tümünün bu arada BES’in kuruluş amaçlarına ve ilkelerine aykırı bir şekilde, “biz devletle kapışmayı istemiyoruz, bizim bulunduğumuz yer doğru düzgün bir yerdir, 4688 içerisinde yuvarlanırlı gideriz” dediler. Ya da ikisi birden. Tercih edilenin hangisinin olduğunu bilmiyorum, ama başka bir yol da göremiyorum.

Eğer 4/C’liler üzerinden böyle bir toplu sözleşme mücadelesi başlatılmış, gündem değiştirilebilmiş olsaydı neler olabilirdi bir değerlendirilelim.

Hepimizin büyük önem verdiğimiz, çok önemsedığımız ve önemsenmesi gereken TEKEL sürecine bir bakalım. Hangi sorunlarla başladığını, nasıl geliştiğini bir hatırlayalım. Bugün nerede olduğunu bir gözden geçirelim. Bu arkadaşlarımız 4/C’yi kabul etmemek için 78 günü Ankara’da geçirdiler. Soğuşa, ayaza, kara, yağmura, yokluşa, açlığa meydan okuyarak, kavgayla geçirdiler. Geçirdiler de ne oldu? En başta sendikalarının bağlı olduğu konfederasyon Türk-İş ve kendi sendikaları Tek Gıda-İş tarafından terk edildiler. İşçi arkadaşların bu terk edilmeyi daha öncesinden bilmeleri gerekiyordu. Çünkü özelleştirilen işyerlerinde çalışmaya devam edeceklerin 4/C statüsünde başka yerlere gönderilerek çalıştırılmaları konusunda Hükümet ve Türk-İş arasında yapılmış bir mutabakat vardı. Bu mutabakatın dışına ne Mustafa Kumlu çıkabilirdi, ne de zaman zaman cevvalleşen Tek Gıda İş Genel Başkanı Mustafa Türkel çıkabilirdi. Sonuçta TEKEL işçisi arkadaşlarımızın bir bölümü önlerine konulan sözleşmeleri kabullenerek 4C’li olarak çalışmaya başladılar. Bir kısmı da hala ısrar ve inatla direniyor. TEKEL işçilerinin kendilerini ilk satanların kendi örgütleri olduğunu bilerek yaşamlarına devam etmeleri gerekir. TEKEL işçisi arkadaşların eylemliliği farklı şekilde, farklı bir zeminde gelişmiş, gerçekleşmiş olsaydı nereye varılabılırdı sorusuna cevap arayalım. Eğer KESK’e bağlı BES gündeme gelen sorunu doğru okuyup, doğru taşıyabilmiş ve müdahale edebilmiş olsaydı, o zaman TEKEL işçisi arkadaşların 4/C’yi imzalamamak gibi bir tavrı olur muydu? Bu soruların yanıtını aramak lazım.

Eğer toplu sözleşme üzerinden gidebilecek bir mücadeleyi öremiyorsan, olmayan toplusözleşme hakkını yaratmak için kavgayı göze alamıyorsan yaşamın seni savuracağı yer açık ve nettir: “REFORMİZM/OPORTUNİZM BATAKLIĞI”

TEKEL işçileri ve 4C’liler ve bu tehlikeyle yüz yüze olan işçi kardeşlerimiz, eğer kendi süreçlerini doğru okurlarsa, kendi haklarının peşine düşeceklerse kendi iradelerine sahip çıkmalıdır. İradelerini başkalarına teslim etmemelidirler. Kendi mücadele hatlarını kendileri çizmeli, hedeflerini doğru ve net olarak tanımlayabilmelidir.

Yalnızca 4C’liler değil, çalışan herkesi, her kesimi kastederek söylüyorum; eğer kendi sınıfsal irademizi açığa çıkarabilirsek, mücadele hattını doğru çizer, yaşama müdahaleyi bunların üzerinden oluşturur, mücadeleyi birlikte götürürsek kazanırız. Ve hep birlikte kazanırız.

Bunu yapmayıp, bugün bir somun ekmele karnımızı doyurmayı düşünürsek ekmeğimizin yarın yarım ekmeğe, çeyrek ekmeğe giderek dilimlere düşeceğini bilerek yaşamamız gerekir.

İşçiler Zülfikar Uysal’ın yaşamını yitirdiği Çiçek Tersanesi’ne doğru “Tersaneler Cehennem, İşçiler Köle Kalmayacak!”, “Artık Ölmek İstemiyoruz!”, “Patronlar Sarayda, İşçiler Mezarda!”, “Katil GİSBİR Hesap Verecek!”, “Yaşasın Sınıf Dayanışması!”, “İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!” sloganlarıyla iş kazaları ve işçi ölümlerini protesto eden tersane işçileri polis engeliyle karşılaş-tılar. Tersanede çalışan işçi arkadaşlarının ölümüne sessiz kalmayacaklarını, yürüyüşlerinin meşru olduğunu ve hiçbir gücün kendilerini engelleyemeyeceğini haykıran tersane işçileri, polislerin yolu trafiğe açma çabalarını boşa çıkararak yürüyüşlerini sürdürdüler.

Çiçek Tersanesi önüne geldiğinde TİB-DER başkanı Zeynel Nihadioğlu konuşma yaptı. Çiçek Tersanesi işçisi Zülfikar Uysal’ın katledilmesine değinerek, Uysal’ın cesedinin ancak 4 gün sonra fark edildiğini hatırlattı ve “İnsan hayatının hiçe sayıldığı bu cehennemdeki son kurban Çiçek Tersanesi’nde çalışan 24 yaşındaki Zülfikar Uysal oldu. Son bir yıl içinde 11 arkadaşımızı iş cinayetlerine kurban verdik” dedi. Açıklama sloganlarla sonlandırıldı.

9 Temmuz 2010 tarihinde, 5 yıldır çalışmakta olduğu işinden atılan ve o tarihten bu yana aralıksız Paşabahçe Devlet Hastanesi'nde kurduğu çadırında direnişini sürdüren, Türkan Albayrak, son 7 gününü açlık grevinde geçirdiği 118 günlük direnişini zaferle noktaladı.

4 Kasım günü bir açıklama yapan Türkan Albayrak, "118 gün boyunca, direnişi gece-gündüz hastane bahçesinde kurduğum çadırda sürdürdüm. 'İşim ve onurum için direniyorum, işe geri dönebilmek için her şeyi yaptım' dedim. 'Tek çarem bedenimi açlığa yatırmak' diyerek, 29 Ekim'de açlık grevine başladım. Direnişe destek, bu açlık greviyle ikiye katlandı. 118 gündür sesimi duymayan yetkililer, açlık grevinin 7. gününde beni duymak zorunda kaldılar" dedi ve Sarıyer Toplum Sağlığı Merkezi'nde işe başlaması için teklif geldiğini, kabul ettiğini söyledi.

Türkan Albayrak, 6 Kasım Cumartesi günü, eylemi boyunca kendisine destek olan kurum ve kuruluşlarla birlikte direniş çadırını birlikte topladı.

Katılımcı: "Aslında 4C, TEKEL'le gündeme gelmekle birlikte 1960'larda mevsimlik insanları ıslah etmek için çıkarılmış bir yasa. İnsanları kölece çalışmaktan ziyade geçici işçilere özel bir formül oluşturmak için kullanılan bir yasa. İktidar böyle bir çözüm buldu. Tek Gıda-İş davul zurnayla kabul etti. Mağdur olanlar başvurdu ve 4C 'den faydalanmaya başladı. Biz 4C ile nasıl tanıştık? Osmanlı'nın oyunu çok olduğu gibi emperyalizmde de bizi ezme için türlü türlü oyunlar mevcut. Bu süreçte TEKEL'le gündeme gelen 4C'den önce biz KESK'e bunun önünü keselim dedik.

Taşeron mücadeleyi KESK' te ördük ve yine KESK sağ olsun yenildik. Nerede 4C var gittik gezdik. Yeni Rakı işçileri, BEDAŞ İşçileri. Bunları üye yaptık. 3 sene boyunca uğraştık. 4C'lileri korkuttular, onlar da istifa etti. 4C'liler TEKEL'lilerin desteğiyle çok ciddi kazanımlar elde etti. Ama Ahmet'in de dediği gibi kazanım var kazanım var. Onların mücadeleleri bizim de önümüzü açacaktı. Bizim şöyle de bir geleneğimiz var: biz memur zihniyetindeki statüyü aşamıyoruz. Burada önemli olan, KESK'e dayatılacak olan, tüm iş kollarındaki arkadaşların bir araya gelmesidir."

Katılımcı: "Bazı şeyleri tamamlamak istiyorum. Esasen 4C'lilere ilişkin toplu sözleşme 90'lı yılların başında Tüm Bel Sen'in yaptığı sözleşme niteliğinde değil. Bunlar sadece ek protokoller. Eğer BES onlarla beraber bu yolu toplu sözleşme yolunu açmış olsaydı şu anda masaya oturacaktı.

Burada 1 Mayıs'ta Taksim'de TEKEL işçileri kürsüyü işgal etmelerinden sonra KESK, DİSK dahil 6 federasyon TEKEL işçilerini mahkum ettiler. Bu konuda defalarca görüşmemize rağmen BES yanıt vermedi bize.

Katılımcı: "Tüm-Bel-Sen'in bir tek hukuki mücadeleyi kazanmıştır. TC'yi tazminata mahkum etmiştir. Olay orada kalmıştır. Tüm-Bel-Sen 1993'te başlattığı toplu sözleşme sürecini bugün 300 toplu sözleşmeye yükseltmiştir. Tüm-Bel-Sen'in yaptığı 300 toplu sözleşme gerçek bir toplu sözleşme değildir. KESK'in böylesine bir hakkı var ama fiili mücadele eksik. BES, biz 4688'e bağlıyız demiş ben bunu kabul edemem."

Arkadaşımız haklı olarak anayasanın 90. maddesinin değiştirilmediğini söylüyor. Ama Anayasa'da yapılan değişiklikler içerisinde kamu çalışanları için eklenen maddede toplu sözleşme hakkı yazılmış olmasına rağmen, grevin yasak olduğunu metnin içerisine eklediler. Bahsi geçen 90. madde ve İLO sözleşmelerine göre bütün çalışanların, bu arada kamu çalışanlarının da grev ve toplu sözleşme hakkı olmasına rağmen, aynı anayasanın bir başka maddesine göre grev hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Bu da toplu sözleşme hakkının engellendiğini gösteriyor. Hukuk metinleri işte bu kadar çelişkilidir. Denebilir ki; bu çelişkiler Anayasa Mahkemesince iptal nedeni sayılabilir. Peki, Anayasa Mahkemesi bu çelişkileri ortadan kaldırmak için grev yasağını iptal eder mi, etmez, edebilir mi, edemez. Anayasa mahkemesi var olan sistemin sürmesi için oluşturulan bir yapıysa bu maddeyi iptal edemez. Çünkü kendi varlık nedenini ortadan kaldıramaz.

SOSYAL GÜVENLİK

Mesleki, fizyolojik ve sosyo-ekonomik nitelikteki risklere karşı bireyleri korumayı ve risklerden doğan zararları gidermeyi amaçlayan sisteme “Sosyal Güvenlik” denilir. Sosyal Güvenlik insanlar için bir hak, devlet için bir görevdir.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)’nün 1944’te Philadelphia Konferansı’nda yaptığı tanıma göre; *“Halkın, hastalık, işsizlik, yaşlılık ve ölüm sebebiyle geçici veya sürekli olarak kazançtan mahrum kalması durumunda, düşeceği fakirliğe karşı, tıbbi bakımı, çocuk sayısının artması ve analık halinde korunmasına yönelik umumi tedbirler sistemidir.”*

Her burjuva iktidarlarında olduğu gibi Türkiye’de de patronların çıkarlarını korumak için mevcut hükümetler yürürlükte olan yasaları bile uygulamazlar.

Örneğin; 5510 Sayılı Yasada, İşten ayrıldıktan sonra sigortalının sağlıktan yararlanacağı 10+90 günlük süre Haziran 2010 tarihinde SGK’nın bir iç genelgesi ile 10 güne indirildi. Gerekçesi de 08.09.1999’da çıkarılan yasanın bu güne kadar yanlış uygulanıyor olması... Hemen bir gün sonra, Sosyal Güvenlik Uzmanı Ali TEZEL tarafından konu ile ilgili basına bir yorum yapıldı. Yorum şöyle; *“Bunca zaman yanlış yorumladığınız bir yasadan dönüş yaparak, işten ayrılışlardan sonra sağlıktan yararlanma süresini 10 güne düşürürseniz adama sorarlar ‘bu nasıl bir mantık’ diye”*

01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 Sayılı Yasanın 41. maddesine göre, hizmet borçlanması kapsamında kadınlar için çıkarılan doğum sonrası boşta geçen süre için Sosyal Güvenlik Bakanı’nın da açıkladığı gibi bazı ufak tefek değişiklikler dışında askerlik borçlanmasındaki kriterlerin aynısı geçerli idi. Ancak, bu yasadan yararlanarak emekli olacak emekçiler için uzun vadede bütçeye yük getirir diye SGK bir iç genelge yayınlayarak yasayla hiçbir alakası olmayan bir uygulama başlattı. Tabii ki bu kadar daraltılmış bir uygulamadan, emekçiler neredeyse hiç yararlanamadı. Ancak uzun bir hukuk savaşından sonra uygulanan

yönetmelik iptal edildi. Aradan iki ay gibi bir gecikmeden sonra yayınlanan yönetmelik yine yasayla bir yığın çelişkiyle yayınlandı. Örneğin; doğum borçlanmasından yararlanmak isteyen kadın sigortalının 4. maddenin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında tescil olunması için kendi adına pirim yatmışsa yararlanır. Bu uygulama hem eşitlik ilkesine, hem de yasanın kendisine aykırıdır.

15 yaşında çıraklık sigortası kapsamında işe giren kadın sigortalı daha sonra yasadan yararlanarak doğum borçlanması yapabilirken, tarım sigortası kapsamında işe giren kadın 4A yönünde sigortalı olmadığı için doğum borçlanması yapamamaktadır.

Çok ilginç ve ilginç olduğu kadar da eşitlik ilkesine aykırı bir durum da; 01.10.2008 tarihinden sonra ölen sigortalının 900 günü varsa hak sahiplerine maaş bağlanıyor. Örneğin; kişi ölmenden önce 600 günü varsa kalan 300 gününü hak sahibi askerlik borçlanmasını ödeyerek, 900 güne tamamlayıp maaş bağlatma

talebinde bulunamıyor. Ama eğer ölmenden önce yurt dışında hizmetleri varsa bu hizmetlerle 900 günü tamamlayarak maaş talebinde bulunabiliyor. Bir ilginç uygulamada da sigortalı kişi, ölmenden önce, örneğin 500 günlük hizmetine ilaveten 400 gün de askerlik öde-mişse, öldükten sonra hak sahibine 900 günden maaş bağlanıyor. Bir haksız uygulama da yurtdışı ödemelerinde var. Yaşayan kişi 01.07.2009 tarihinden sonra yurtdışı ödemesini TL üzerinden yaparak emekli olmuşsa, 01.07.2009

Düzce Organize Sanayi bölgesindeki Mas-Daf Makina Sanayinde çalışan DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş (BMİS) üyesi 22 işçi 40 gündür fabrika önünde nöbet tutuyor.

Düzce Beyköy Mevkisinde kurulu 1. Organize Sanayi bölgesinde faaliyetini sürdüren Mas-Daf Makina Sanayi'deki işçilerinin BMİS örgütlenmesinin ardından BMİS, çoğunluğu sağlayarak Çalışma Bakanlığına yetki tespiti için başvuru yapmış, ardından Mas-Daf yönetim kurulu da 22 işçiyi işten atmıştı.

Eylül ayının başından bu yana fabrikanın önünde çadır kuran işçiler her gün değişmeli olarak gece gündüz nöbet tutarak grevlerini sürdürüyorlar.

İtalyan Başbakanı Silvio Berlusconi'nin eğitim politikasını protesto etmek amacıyla ülke genelinde 300 bin öğrenci sokaklara döküldü.

Öğrenciler "Kim bir okul açarsa, bir cezaevi kapatır" sloganı ile ülkenin Milan, Palermo, Cennova, Trieste, Torino, Bologna, Roma, Napoli, Bari ve diğer birçok kentte sokaklara çıktı.

Hükümetin eğitim politikası ve bütçe kesintisini protesto eden öğrenciler, bunun bir uyan eylemi olduğunu bildirdiler. Öğrenciler hükümete, "Geleceğimizi bloke ederseniz biz de şehri bloke ederiz. Bu bir başlangıç. Gelmini, senin cehennemini olacağız" mesajını verdi. 30 bin öğrencinin sokaklara indiği Roma'da ulaşım da ağır aksamalar yaşandı.

tarihinden önce müracaat edip ödemesini bir günlüğü 3,5 dolar üzerinden yaparak emekli olan kişiye göre daha az maaş alıyor. Halbuki TL olarak ödeme yapan kişi daha fazla ödeme yapmıştır. Ancak maaşı, fazla ödeme yapmasına rağmen, dolar üzerinden ödeme yapandan daha azdır.

Sadece Sosyal Güvenlik'te değil yasa tanımamazlık. KİT'lerde de söz konusu. KİT'ler özelleştirilirken bu özelleştirmeleri kolaylaştırmak için, bazı KİT'ler holdingleştirildi. Halbuki TC. Anayasasında "milli holdingler" diye bir yasa yoktur. Kanun hükmünde kararnamelerle, Sümer-Holding, ETİ-Holding gibi kurumlar oluşturuldu. Sebebi ise Sümerbank ve bazı KİT'lerin Atatürk tarafından kurulmasından dolayı, özelleştirilmelerinde sorun çıkmasının istenmemesidir.

Halen TC. Anayasası'nda "eğitim ve sağlık parasızdır" denilmesine rağmen, katkı ve har(a)ç parası alınmaktadır. 27. maddeye göre emekliliğe hak kazanmak için 5.000'den 7.000 güne çıkarılan prim ödeme zorunluluğu yakın zamanda 9.000 gün prime çıkarılacak. 29. maddeye göre emekli maaşları %23 ila %33 arasında düşürülecek. Yani yıpranma hakkı gasp edilecek. 88. maddeye göre aylık geliri 1390,6 TL'den fazla olan bütün vatandaşlar her ay 73 ila 475 TL Genel Sağlık Sigortası primi ödemek zorunda kalacak. 68. maddeye göre sadece ayakta tedavi olunca değil, hastalık, kaza ve ameliyat gibi nedenlerle hastaneye yatmak gerekince de "katılım payı" adı altında ödeme yapılacak. Yine aynı maddeye göre katılım payı gerektiğinde 5 katına kadar çıkarılacak. Geçici olan 5. maddeye göre bütün sağlık hizmetleri paralı olacak. Sağlık hizmeti alabilmek bu ülkenin vatandaşı olmak için, vergi ödemek, dahası Genel Sağlık Sigortası primi yatırmak hatta katılım payı ödemek yetmeyecek. Şimdi de "ilave ücret" adı altında ek bir para daha ödemek gerekecek. Bütün dünyada anne sütünün önemi yeniden anlaşılır ve emzirme teşvik edilirken Türkiye'de "sigortalının çocuğuna 1 ay anne sütü yeter" mantığı geçerli olacak. 88. maddeye göre daha önce doğum yapan sigortalılara 6 ay süreyle verilmesi öngörülen emzirme yardımı 1 aya düşürülecek. Hastalanan sigortalılara verilen iş görememezlik ödeneği %16 azalacak. Emekli Bağ-Kur'luların maaşından 10 yıl süreyle %10 oranında Genel Sağlık Sigortası primi kesilecek. 88, 89, 90. maddelere göre primini ödeyemeyen vatandaşlar sağlık hizmeti alamayacak. 87. maddeye göre primini ödeyemeyen çiftçilerin pamuğuna, buğdayına, üzümüne, tütününe el konulacak.

Bütün bu hukuki gasplar önümüzdeki sürecin zorlu bir mücadele süreci olacağını bize gösteriyor. Hukuki mücadele devam edecektir. Ancak bu mücadelenin komite ve konsey örgütlenmeleriyle hayat bulacağını, tüm işçi ve emekçilerin ortak mücadelesinin iktidar mücadelesi ile bağlantısının kurulmasını bilince çıkarmak zorundayız. Kapitalizm tüm işçi ve emekçilere yıkımdan başka bir şey vaat etmiyor. Kapitalizm öldürüyor. Ya işçi ve emekçiler bu yıkımın altında kalacak ya da kapitalizm. Bunun cevabını mücadelelerimiz verecek.

SAĞLIKTA GÜVENCE İŞ GÜVENLİĞİ VE İŞÇİ SAĞLIĞI

Batı emperyalist topluluklarında başta ABD, İngiltere olmak üzere sağlık politikaları, seçimlerin birinci konusu. Çünkü sağlıktaki olağan üstü gelişmeler, sermayenin yoğun bir hale gelmesi, sağlığın ve sosyal güvenliğin bütün ekonomi içinde büyük bir yer kaplaması sağlığı çok politik bir konu haline getiriyor. Bizim bütün uzman arkadaşlar şunu söylüyor: AKP'nin tüm seçimlerde aldığı en az %15'lik oy sağlıkla ilgilidir. Bir işçiyle, bir yoksulla bunu tartışın, "önceden böyleydi şimdi böyle" diyecektir. Biz bunu başka türlü algılayabiliriz ama o nasıl algılıyor işte esas olan o.

Bugünlerde gazetelere bakarsanız böyle haberler görürsünüz. "Özel hastaneleri yakın izlemeye alan Sosyal Güvenlik Kurumu, il ve ilçelerden gelen tetkik ve ameliyat sayılarıyla şaşkına döndü. 4 milyarı aşan tedavi giderlerinin detaylarını inceleyen kurum, özel hastanelerin kar edebilmek için sağlıklı hastalara bile anjiyo ve by-pass yaptıklarını tespit etti. SGK'den bir yetkili, 'Bir ilçemizde sadece devlet hastanesi varken 20 by-pass ameliyatı yapılıyor, özel hastane açılması sonrasında sayı 150'ye fırlamış. Her önüne gelen önce anjiyoya sonra by-pass'a alınmış. Yapılan anjiyoların yüzde 25'inin gereksiz olduğu anlaşılıyor. Oysa anjiyo ölüm riski olan bir tetkiktir ve ameliyattan önceki son tetkiktir. Demek ki hastaneler para kazanmak için kendi hastasını üretiyor' dedi." (Hürriyet, 10.09.2009)

Herkese sezaryen yapalım diyorlar. Hâlbuki sezaryenin orana % 5-10'dur. Eğer % 100 sezaryen yapılıyorsa işte burada para egemendir. "Sayıları hızla artan özel hastaneler, doğumların büyük bölümünü sezaryenle yaptırarak devletten daha fazla para alıyor. Bazı özel hastanelerde sezaryenle doğum oranı yüzde 100..." (Yenişafak, 26-08-2009)

Dünyada BM'lerin gelişme defterine bakarsak 8 madde var. (Millennium Development Goals 'MDGs' 191 Ülke 2015 Hedefleri)

- 1-Aşırı yoksulluk ve açlığı yok etmek.
- 2-Üniversal ilköğretimi sağlamak.
- 3-Cinsiyet eşitliğini sağlamak.
- 4-Çocuk ölümlerini azaltmak.
- 5-Anne sağlığını düzeltmek.
- 6-HIV/AIDS; Sıtma ve Tüberkülozla savaşmak.

7-Çevresel sürdürülebilirliği sağlamak.

8-Gelişme için uluslararası işbirliği sağlamak.

Sekiz amacın 3 ü sağlık, 18 hedefin 8 i doğrudan sağlıkla ilgili. 18 alt hedef var. Bu 18 alt hedefin de 8'i doğrudan sağlıkla ilgili dolayısıyla tüm toplumsal mücadelelerin çok genel bir alanı oluyor sağlık.

Sağlık en temel bir insan hakkıdır. Dünya Sağlık Örgütü'nün henüz IMF ve Dünya Bankası'nın egemenliğine girmediği koşullarda bizim referans aldığımız Almaata Deklarasyonu var. DSÖ, Dünya Bankası'nın nasıl egemenliğine girdi? Dünya Bankası kendi fonlarıyla besleniyor. Yani Türkiye, ABD para veriyor kendi bütçesine göre. Nasıl kullanılacağına onlar karar veriyordu. O zaman Dünya Sağlık Örgütü özgürdü ve kendi kararını veriyordu. O zamanki kararlar, Almaata Bildirisi, Sovyetler Birliği'nde yapılmış. Ama bunlar kâğıt üzerinde kalsa bile artık geçerli değil. Çünkü artık Dünya Sağlık Örgütü de bağımsız bir örgüt değil. Neden? Çünkü Dünya Sağlık Örgütü artık Dünya Bankası ve IMF'den gelen fonlarla besleniyorlar. Yani ülkeler ona para vermiyor yahut bütçesinin % 10'una düşmüş bu pay. % 90 nereden geliyor? Mesela Microsoft'un sahibi "Sana şu kadar para vereceğim ama bunu şunun için kullanacaksın." diyor. Verdiği paranın çoğu sermaye güçlerine gidiyor, yani bağlantısız bir güç değil.

TEKEL işçileri Tek Gıda İş Sendikası önünde kararlı duruşlarını devam ettiriyorlar.

15 Ekim günü 12. gününe giren direniş, devrimciler tarafından da yalnız bırakılmıyor. 15 Ekim günü, eylemin ilk gününden beri işçilerin yanında olan Mücadele Birliği Platformu, Tekel işçilerini ziyaret için 4 Levent Metro İstasyonu'ndan yürüyerek sloganlarla geldi ve "Tekel İşçisi Yalnız Değildir, Yaşasın İşçilerin Mücadele Birliği" pankartı açtı.

Mücadele Birliği Platformu temsilcisi Vefa Serdar işçilere ve ziyaretçilere sendika önünde kısa bir konuşma yaptı ve "buranın her taşı işçinin alinteriyle alınmıştır, ama bugün Tekel işçilerine ihanet eden sendikacılar, sözlerinde yerinde durmayarak, eylem kararlarına uymayarak Tekel işçilerinin mücadelesini bitirmeye çalışıyorlar. Ama sanmasınlar ki Tekel işçilerinin arkasında kimse yok. Onların az sayılarına

Bağımsız bir güç olduğu zaman Dünya Sağlık Örgütü sağlığı en temel insan hakkı olarak ele almıştı. Sosyal eşitlik ve adaletin sağlığın temeli olduğunu söylemişti. Sağlık konusunu geliştirmenin diğer olaylarından bağımsız olmadığını söylemiştik. Sağlığı sadece toplumsal olgulardan ayırıp tırnak içinde tek başına "sağlık" olarak ele almamıştık. İşte o zaman bizim temellerimiz buydu. Ülke koşullarına uygunluğu önemli bir konu, yoksa dayatılmış bir sağlık politikası değil. Birilerinin ihtiyacı olan sağlık politikası değil, bizim ihtiyacımız olan sağlık politikası, korumaya yönelik ve öncelikli sağlık sorunlarına yönelen, risk yaklaşımını temel alan, insanların hasta olmamalarını hedef alan. Herkese biraz verelim ama ihtiyacı olana olabildiği kadar çok verelim. Dayanışmaya dayanan yani dayanışmayı esas alan, "Benim paramdan yüksek oranda sigorta alınıyor senin yok" değil. Hepimiz cebimizdeki kadar para vermeliyiz. Ve riski paylaşmalıyız. Sen kaza geçirirsen bugünkü parayla 100 bin-200 bin para harcıyoruz senin için. Peki ama sen bunu neyle karşılayacaksın? Dayanışma içinde ben de bunu vermek zorundayım. Sen kendine sağlık sigortası yap, ben de kendime yapayım, o da kendine yapsın değil. Ulusal çapta dayanışmayı örgütlemek lazım. Sağlıkta bunu yok etmeye çalışıyorlar.

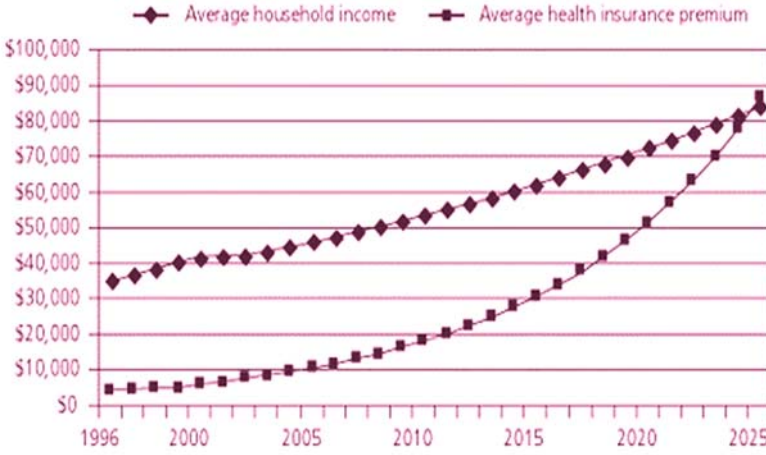
İşte anne-çocuk sağlığı, Öncelikli sağlık sorunları için eğitim, uygun yiyecek ve beslenmenin desteklenmesi, yeterli güvenli su ve sanitasyon önlemleri, anne/çocuk sağlığı-aşılama- aile planlaması, yerel yaygın hastalıkların önlenmesi-kontrolü, yaygın hastalık ve yaralanmaların tedavisi, temel ilaçların sağlanması. Sağlık hizmetlerinin temel evrensel ilkeleri.

Şu anda dünyada teknoloji olağan üstü gelişmesine rağmen bir takım basit hastalıklar var ki bir türlü ilaç bulunmuyor. Mesela benim uğraştığım konu verem hastalığı. (dünyada halen 2 milyon genç-erişkini öldürüyor). Son 40-50 yıl yeni bir verem ilacı yok. Eski ilaçlara direnç kazandı mikroplar. Neden yok? Çünkü zenginlerin ihtiyacı değil, sadece yoksulların ihtiyacı. Uluslararası toplantılarda konuşuluyor da ne oluyor? Fon bulun, Kanada'nın iyi bir başbakanı varmış, O biraz versin, paramız bol olsun, bağımsız bir fon toplayalım, ondan sonra ilaç bulalım... Çünkü Dünya Sağlık Örgütü bu fonu sağlamıyor.

Afrika'da binlerce insanı öldüren çok basit hastalıklar var. O hastalıkların ilaçları yenilenmiyor, üretilmiyor. Çünkü bu sermayenin ihtiyaçlarıyla ilgili değil. Diğer sektörler, tarım, hayvancılık, beslenme, yiyecek endüstrisi, eğitim, konut, kamu işleri, iletişim olmadan sağlık sorunu çözülemez. Ekonomik-politik olarak sağlığa bakmamız gerekiyor.

2006'da dünya sağlık harcamaları 4.7 trilyon USD iken, 2008 yılında sadece ABD'de 2.4 trilyon USD. Şu anda bu paranın 5,5-6 trilyona yaklaştığı biliniyor. Trilyon dolar arkadaşlar! Bunun için kimse şunun düşünülmesini beklemesin; "Aa biz bu parayı vergilerden alalım, kamu kuruluşlarına verelim, onlar da bunu sağlık için harcasın." Böyle bir parayı bırakırlar mı? Bu paranın dolaşıma girmesi lazım, sermaye alanına girmesi lazım ki onun üzerinden para kazanılsın. Bu kadar parayı kimse bırakmaz. Bunun için karlılıkta 1. ya da 2. şirketler bu alana giren şirketlerdir. Sonuç olarak sağlık sanayii çok tehlikeli bir sanayi...

Bir meta ürünü olarak sağlık hizmeti nedir? Kullanım değeri var, değişim değeri var. Ama sağlık bu koşullar altında kullanım değeri için

1996 yılından 2004 yılına kadar yıllık sigorta primlerinin artma oranları ve yıllık gelir artışı baz alınarak gelecek yıllara bir yansıtma

değil meta değeri olarak alınmaktadır. Klasik iktisada ve piyasa sistemine bağlı, onun ihtiyaçlarına göre... Mallar ve hizmetler esas olarak kullanım değerleri için (toplumsal gereksinimi karşılamak) değil, kâr yaratmak amacıyla değişim değerleri için üretilirler. Başarılı bir rekabetin mantıksal sonucu en yüksek pazar payını elde etmek ve rekabet edenleri piyasanın dışına çıkarmaya zorlamaktır (Malin ve ark. 2002). Piyasa sistemlerinin sağlık hizmetine erişimde daha fazla eşitlik sağlama olanağı ile bağdaşmaz olduğu kaydedilmiştir.(EHMA 2000).

Böbrek nakli kongresinde konuşuluyor: Böbrek yetersizliği var ama belli dereceden sonra traksiyon olması lazım diyelim ki diyaliz. Halbuki O, o duruma gelmeden önce diyalize bağlıyor. Daha henüz o aşamaya gelmemiş veya diyalize bağlanmış gidiyor böbrek bulundu, böbrek nakli olacak. Böbrek nakli olursa müşterim gidecek diye nakil yapılmıyor. Ve diyor ki, hastalara "benim diyaliz üniteme gel, sana 300 lira vereceğim, vatandaş gariban, İkitelli'de Sultanbeyli'de zaten yoksul koşullarda yaşıyor. Hiçbir değeri yok. Çocuğunun geleceği, ailesinin geleceği yok. Değersiz bir vatandaş ne zaman ki hasta olursa para gelecek, bir hastalık diyaliz, kanser... O zaman çok değerli. "Sana ayda 10 bin lira harcayalım" ağrın kalmayacak.

Örneğin romatizma hastalığı yeni ilaçlar sadece ağrısını gideriyor, ömrü de uzatmıyor. Onlar 10 lira, beş lira. Ama biz biraz daha iyi olsun diye o adama ayda 6 bin lira para veriyoruz. Sırf biraz daha ağrısı iyileşiyor diye. Bu adama zaten ayda 500 lira versen hiç ağrısı kalmayacak. Ona ihtiyacı yok.

Peki, İkitelli'ye yol mu yapalım, yoksa o hastaya ultra moda ilaçlar mı verelim? Bunu kim seçecek, buna kim karar verecek, toplum mu, hekim mi, yoksa sermaye mi problem burada. Benim önceliğim ne? Yoksa başka ilaçlar mı ilave edilsin, kısmen bu da bir sorun işte. Her şey politik aslında burada etik bir problem var. Neden bu yasa başarısızdır. Çünkü eşitsizdir. Hani müşteri dükkân ilişkisinde müşteri bilgiye sahiptir. Mesela buzdolabı alırken de bilgimiz tam değildir. Ama toplum bu bilginin deneyimine sahiptir. Zaten bir buzdolabı alsan hadi birde oğluna alsan, bütün evi buzdolabı dolduramazsın ama sağlıkta sonsuz talep vardır. Kimse ölmek istemez. Kimse eşinin, annesinin,

aldanıp, Tekel işçilerinin arkasında kimse olmadığını sanmasınlar, onların arkasında işçi sınıfı var, devrimciler var" dedi.

Sık sık "Yaşasın İşçilerin Mücadele Birliği", "Kahrolsun Burjuva Sendikacılar", "Tekel İşçisi Yalnız Değildir", "Yaşasın Sınıf Dayanışması" sloganları atıldı. Grup Emeğe Ezgi de, Ankara Tekel eyleminde bir işçinin onlara armağan ettiği bir şiirden besledikleri parçayı işçilerle paylaştılar. Mücadele Birliği Platformu'nun ziyaretinin ardından Tekel işçileri, "Hasta Tutsaklara Özgürlük" için her Cuma günü Taksim'den Galatasaray Lisesi önüne yapılan yürüyüşe katılarak destek verdiler.

Tekel işçileri eyleme Tekel bayrakları ve tekeller pankartıyla katıldılar. Basın açıklamasından sonra, Tekel işçilerinin 17 Ekim Pazar günü saat 18.00'da yapacakları meşaleli yürüyüşe çağrı yapılarak eylem sonlandırıldı.

Ç.Ü Balcalı Hastanesi'nde çalışan yaklaşık 1200 taşeron işçisi taşeronlaşmalarına karşı elde ettikleri hukuk zaferi, Çukurova Üniversitesi rektörlüğü tarafından tanınmıyor ve rektörlük tarafından yeni taşeron ihalesi hazırlığı yapılıyor. Bu hukuksuzluğu ve yeni ihaleyi protesto eden çalışanlar sağlıkta taşeron istemediklerini dile getirdiler.

4 Ekim saat 08.00'de Balcalı Hastanesi Poliklinikler girişinde toplanan yaklaşık 50 işçi, rektörlük tarafından uygulanmaya sokulmayan hukuk kararını ve yeni yapılacak taşeron ihalesini protesto ettiler. Eylem sırasında "Sağlıkta Taşeron Ölüm Demektir", "Rektöre Kul Taşerona Köle Olmacağız", "İnsanca Yaşamak İstiyoruz", "Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz", "Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz", sloganları atıldı.

Bazı hasta yakınlarının da destek verdiği eylemin 2. ve 3. gününde poliklinikler girişinde yarım saat oturma eylemi yapıldı. Sloganlarla hastane yönetimi protesto edildi.

İşçilerin tüm uyarılarına rağmen hastane yönetimi ihalenin iptaline dönük bir açıklama yapmamasıyla eylemin 4. günü olan 7 Ekim Perşembe günü daha kitlesel bir eylem organize edildi.

Sabah mesai saati olan 08.00'da işçiler tekrar poliklinikler girişinde toplanmaya başladı. "Mücadeleyle Kazandık İhale Masasında Kaybetmeyeceğiz" pankartını açan sloganlarıyla işçi alım ihalesini protesto ettiler.

yakınının ölmesini istemez ve dolayısıyla biz çok çok büyük hekimleriz. Üç gün daha yaşasın diye 100 bin lirayı tık diye imzalarız ve harcanır. Amacı? Bu da başka etik sorun. Benim burada kastettiğim sağlığın ne kadar çok ekonomik-politik bir şey olduğu. Hastanın eşitsiz bilgisi vardır, başı ağrıyordur. Hemen sonra MR çektirelim, MR olmasın, normal beş kuruşluk bir film çekelim daha iyi belki de ama sen bilgiye sahip değilsin, o seni yönlendirir. Eğer o kar güdüsüyle hareket ediyorsa seni pahalıya yönlendirir. Demek ki, eşitsiz bilgi burada diğerlerinden çok fazladır. Herkes özgürce alış veriş yaptığını düşünür. Bilgi eşit değilse özgür değilsin. Talep kestirilemez, herkesin ev talebi vardır, buzdolabı, araba, tamam ama sağlık talebiniz var mı?

Talep kestirilemez, dolayısıyla siz sağlığı piyasa koşullarına göre planlayamazsınız. Onun için hastalığı seçemezsiniz. Yok, canım ben gitmeyeyim doktora bu filmleri çektirmeyeyim, erteleyeyim, üç ay sonra yaparım diyebilir misin? Hâlbuki başka malda diyebilirsin. Yani yine bağımlısın, satıcıya bağımlısın. Türkiye'de aile hekimliğine geçiliyor. Aile hekimleri bakıyor şeker hastası, yarın bu yürüyemeyecek, destek lazım, para getirmiyor. Göğüs hastanesinde eskiden 200 tane olan yatak sayısı şimdi 10 tane tüberküloz yatağına düştü, çünkü para getirmiyor. O zaman tıp nereye yönelecek genç insanlara, sağlıklı insanlara.

Şu anda sağlık içinde en karlı alan hasta olmayanlara doktorluk yapmaktır. Ve hasta olmayanlara teşhis ve tedavi yapmaktır. Dün hastaneye gittim, bir göğüs cerrahı arkadaşım ile karşılaştım. "Hocam kanserle uğraşıyordum ameliyat ediyordum bazı eksiklerim oluyordu, hastalar şikâyet ediyordu, meslektaşlarım şikâyet ediyordu vs. Şimdi çok rahatım, özel hastaneye geçtim iki yıl içinde üç bin ameliyat yaptım." Nee iki yıl içinde 3 bin ameliyat mı!? Göğüs cerrahı ne yapar biliyor musunuz? Akciğer kanseri bunun dışında ameliyatlık hasta kalmadı. Ne yapmış biliyor musunuz? "Terliyor musun, koltuk altın terliyor mu? Senin koltuk altı ter bezlerini alalım çok iyi olursun" herkese bunu yapmış.

Şimdi bir de sağlıkta gidiş var hangi hastalıklar öne çıkıyor? Bugünkü teknoloji ve yaşam biçimiyle, gelişmiş ülkeler ayrı, yoksul ülkeler ayrı. Aralarında çok farklılık var ama genel eğilim yaşam koşullarından kaynaklı hastalıklar öne çıkıyor. Kanser, sigara, beslenme faktörü, kalp, hareketsiz yaşam, inme, felç tamamen yaşam koşullarına bağlı nedenler. Damar tıkanıklığı beslenmeyle ilgili, hareketsizlikle ilişkili. AIDS yine yoksullukla ilişkili, diğer enfeksiyonlar azalıyor.

Biliyorsunuz tıbbın bir de şöyle bir yön var. Yarı tanrısal bir şey aslında.. Ne dersek diyelim aslında doktorları biraz aşağıya çeken ya da halkın karşısında aşağıya çeken bu politikalar oldu. Biz eskiden büyük adamlar değildik. Doktor egemenliği vardı. Bu da tartışılması gereken bir konu. Salgın hastalıkların yerini kronik hastalıklar aldı, ama hala az gelişmiş ülkelerde eski sorunlar devam ederken bir de yeni modern sorunlar geldi. Batılı bir toplulukta üst düzeyin tüketim dilimi, alt düzeyin tüketim kalıplarını belirler. ABD'deki en yüksek tüketim kalıbı en düşük tüketim kalıbını belirler. Çocuğuna süt alamıyor ama bilmem ne model telefonu var. Tek başına onun bilinçsizliği mi? Hayır. Egemen olanın kendi kültürünü dayatması. Çocuğuna beş süt alamayan anneyi de babayı da lüks tüketime yönlendiriyor. Yoksul ül-

kelerde iki hastalıklı nüfus da artıyor. Eski hastalıklar devam ederken, teknolojiyle yeni hastalıklarda devreye giriyor. Az gelişmiş ülkelerin çok büyük sorunları var hala. Bu politikaları kim oluşturuyor? Dünya Sağlık Örgütü –WHO, Dünya Bankası WB, Uluslararası Para Fonu-IMF, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)-Küreselleşmenin anayasası.

Bunların egemenliğini tartışmaya gerek yok. Sermayenin dolaşımını attırması, sermayenin bir kar alanı haline bürünmesi... Çok büyük bir tüketim alanı olduğu için sağlık bu alana geliyor. 1970 lerde Ulusal Sağlık Politikaları uygulanıyordu. 1970- 1990 da Uluslararası Sağlık Politikalarına DSÖ (WHO) uluslararası düzeyde olaya bakmaya başladı. 90'dan sonra global sağlık politikaları Dünya Bankası veya Dünya Ticaret Örgütü devreye girdi ve Türkiye'deki girişimleri de böyle başladı. Örneğin bizim hastanemizde işin büyük bir kısmı taşeronla verilmiş durumda. Henüz tam özelleşmemiş hastane ama bir kısmı özelleşmiş durumda. Taşeronla verilmemiş bir işi de performansla dayandırdığınız zaman piyasaya yönelik bir hale getiriyorsunuz. Mesela bir kasabada eskiden yılda 2 tane safra kesesi ameliyatı yapılıyormuş şu anda 30 tane. Nasıl olur? Zaten bir kasabada safra kesesi ameliyatı ihtiyacını hesaplayabilirsiniz. Doktorun ameliyat kararını vermesi de piyasayı artırıyor. Doktorlar kutsal adamlar değil, herkes gibidir. Şoförler ne kadar kutsalsa, doktorlar da o kadar kutsaldır. Şoför uyumadan arabaya biner hayati zarar verir, doktor da öyledir. Farklı sağlık sistemleri var bildiğimiz gibi. Bizim savunduğumuz sağlık sistemimiz şöyledir: Merkezi vergilerden finanse edilsin. Bu ne demek? Senin kimlik kartın varsa, sen bununla git sağlık ihtiyacını karşıla. Halbuki diğer uygulanan şey ne? Ta Bismark döneminden kalma bir uygulama, sigorta. Sen çalış sigorta primi öde, sigorta priminden sağlık hakkı alayım. Peki, hiç ödeyemezsen sana yeşil kart vereyim. Bu kadar kayıt dışı ekonominin olduğu, bu kadar eşitsizliğin olduğu bir sistemde bu sigorta sistemi yürür mü? Yürümez tabii... Ama bu hükümet ne ya-pıyor? Seçime kadar bu işleri erteliyor. Mesela yeşil kartları kaldıracam dedi, kaldıramadı. Seçim var ya. ABD'de ise her şey özel, sigorta da özel. ABD'de kapitalizmin rasyonalitesi vardır. Hizmetin sunucunu yani hastaneleri sigorta denetler. Bizde o denge de yok. Hasta elinde 5 tane dosyayla geliyor, 5 tane MR çektirmiş. Neden çektirdin hocam? İyileşemedim hala diyor.

Yarın hepiniz paranızı doktorlara, hastane sahiplerine vermek zorunda kalacaksınız. Bakın ABD aile hekimlerinin öngörüsü 2025 yılında zaten kişilerin hanelerinin gelirleriyle sağlık harcamaları eşitlenecek. Arkadaşlar tedavi etti! Hâlbuki para harcamakla sağlıklı olunmaz. Bir bebek doğdu kaç sene yaşayacak? ABD'de 77, İngiltere'de 77 aynısı hiçbir fark yok. Birisi kişi başı 4000 \$ harcıyor, birisi 1000 \$ harcıyor. Küba'da bir insan çok nadir görülen bir hastalığa yakalansın, tedavisi zor olabilir. Mesela kanser hastasının ömrü bir sene. Sen o insana ultra para harcıyorsun, bir sene, bir ay yaşıyorsun. Küba'nın harcamayacağı para bu ama kaybettiği fazla bir şey olmuyor. Küba'da yaş ortalaması 76. Bir ay yaşattı! Tabii bu ahlaki bir sorun ama politik bir seçim. O adam bir ay yaşayacak. O parayı harcıyor o adama. Ama sen Küba'nın yaptığı gibi temel sağlık hizmetleri, herkese beslenme, lüks olmayabilir ama herkese süt, herkese ulaşım, iş, konut sağlarsan insanlar kolay kolay ölmezler. Kü-

Eyleme SES Genel Başkanı Bedriye Yorgun ve TTB Genel Başkanı Eris Bilaloğlu katılarak işçilere destek verdiler. Saat 10.00'da Hastane içinde bulunan ihale salonuna yönelen işçiler, salonun önünde toplanarak ihalenin yapılmasını fiili olarak engelledi. Bu sırada sendika başkanları tekrar konuşmalar yaptılar. Bu sırada orada bulunan emniyetten polisler ihalenin yapılmadığını ve iptal edildiğini söylediler. Bu söze güvenmeyen işçiler rektörlükten veya hastane yönetiminden bir yetkiliden bu bilgileri almak istediğini belirttiler. Bir cevap almak için İşçiler Kampüsü içinde olan rektörlük binasına yürüyüşe geçtiler.

İşçiler rektörlük binasına geldiklerinde binanın polislerce kordona alındığını gördüler. Barikatın önünde sloganlarla bekleyen işçiler, "bir cevap almadan buradan ayrılmayacağız" dedi ve kısa sürede rektör yardımcısı yanlarına gelmek zorunda kaldı. Yapılan görüşmede rektör yardımcısı konuyla ilgili bilgisinin olmadığını söyledi ve işçileri hastane başhekimine yönlendirdi. Tekrar hastane önüne döndü ve sendika başkanlarından oluşan bir heyet başhekimle görüştü.

Bekleyiş yaklaşık yarım saat sürdü ve 12.30 sıralarında işçilerin yanına gelen heyet adına Devrimci Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu bir açıklama yaptı "İhalenin şimdilik iptal olduğunu bildirdiler. Ancak mücadelemiz devam edecek ve taşeron sistemini tüm hastanelerden söküp atana kadar ısrarlı mücadelemizi sürdüreceğiz". Eylem bu açıklamanın ardından bitirildi ve işçiler sloganlarla işlerine geri döndüler.

112 Acil Sağlık Hizmetleri emekçilerinin çalışma alanlarındaki zorluklar gün geçtikçe ağırlaşıyor. İçinde buldukları olumsuz koşullar nedeniyle sağlık hizmetlerini vermekte güçlük yaşadıklarını belirten 112 Acil Sağlık Hizmetleri çalışanları, sorunlarını duyurmak amacıyla Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) İstanbul Şubeleri'nden emekçiler Çemberlitaş'ta İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü önünde 28 Ekim Perşembe günü saat 11.00'da bir basın açıklaması yaptılar.

Basın açıklamasına "Can Kurtarıyoruz, İnsanca Çalışma Koşulları İstiyoruz / SES İstanbul Şubeleri" yazılı pankart ve "112 Ambulanslarının Doktorun Çalışanların İşyeri Yok", "Ücretsiz Yemek Hakkı İstiyoruz", "Sözleşmeli Köle Olmayacağız", "Can Kurtarıyoruz, Evimize Giderken Canımızdan Olmak İstemiyoruz" yazılı dövizlerle katılan emekçiler, 112 Acil Sağlık Hizmetleri çalışanlarının sorunlarını bildirmek ve çözüm üretmek amacıyla İl Sağlık Müdürlüğü'nden randevu talebinde bulduklarını fakat bir cevap alınmadığını, buna karşın sorunlarının arttığını, çalışma

ba'da puro içilmeseydi bu oran çok daha yüksek olacaktı aslında. Olağanüstü bir şey bu hem cebinizden para çıkmayacaktı, hem de çok daha fazla yaşayacaktınız.

2002 yılından beri sağıkta dönüşüm Dünya Ticaret Örgütü'nün egemenliğinde. Aile hekimliği ne demek biliyor musunuz? Benim bölgedeki sağlık işlerini taşeronla vermek demek. Al sana şu kadar para ve 4000 insan veriyorum. Bunların 1. dereceden sağlık sorunlarını hallet. 4000 liran var. Bunun 2000 lirasına giderlerini karşıla, hemşire çalıştır. Sen taşeron oluyorsun, sözleşmeli hale getiriyorsun. 2000 lirayı harcamayabilir. Daha kötü bir yer tutarım, aktif çalışan bir hemşire değil de emekli olmuş paraya fazla ihtiyacı olmayan bir hemşire alsam ya da kaçak sigortasız çalıştırsam eldeki parayı harcamasam... Bunun için karşıyım. Yoksa tabii ki geçilmeli. Sağlık ocakları da aynı sistem. Tabii ki biz bunu istiyoruz. Özel- leştirme politikalarına karşıyız.

Ben ÖDP' de çalıştım. Sağlık politikalarını nasıl yapıyorlar? Doktorlar, hemşireler bir araya geliyor, sağlık politikası belirliyor. Bizim sağlık politikalarımızı doktorlara hemşirelere verirseniz biz ölürüz. Şöyle diyebilirsiniz. Onlar devrimci doktorlar. Arkadaşlar ben de doktorum, profesyonelim, beni denetleyecek olan toplumun kendisidir. Tabii ki benden teknik bilgi alabilirsin, sağlık kararlarını, politikalarını solcu hemşirelere, doktorlara bırakamazsın.

Neden, toplum bunu böyle algılıyor. Biz ona diyoruz ki, 20 sene sonra senin ekonomin batacak. Vatandaş ona bakar mı, vatandaş bugün gidip hastanede işlerini hallediyor. O öyle görüyor. Sen buna karşı çıkar görünüyorsun. Size soruyorum devlet hastanesinde görev alan doktor yarım gün de başka yerde çalışsın mı? Derim ki: Hayır. Şimdi burası işletme oldu. Akbank'ın adamları yarım gün de İş Bankası'nda çalışabilir mi? Şöyle tartışılabilir. Tabii ki, biz tam güne evet diyoruz. Ama yapılan tam gün kamu hizmeti değil. Özel- leştirme. Onun için Tabip Odası karşı çıkıyor. Biz 40 sene tam günü savunduk. Evet, kamuda çalışan doktor tam gün çalışmalıdır. Ama biz özelleştirmesine karşıyız, sağığın piyasalaştırılmasına karşıyız.

Biz kamuda çalışan doktorların grevli, toplu sözleşmeli hakkını savunmalıyız. Doktorlar "biz az para alıyoruz" diyor. İşçiyle birleş, hakkını savun. Böyle dükkânını savunmak için bana solculuk yapma. Biz bütün çalışanların ortak örgütlenmesinden yanayız. Başbakan diyor ki, bir yasa yapalım memur, işçi ayrımını ortadan kaldıralım. KESK'in cevabı nedir arkadaşlar duydunuz mu? KESK ne politika önerdi? Bizim politikamız vardı, ortak çalışma yasası. "İşçi, memur ayrımına hayır." Başbakan bizi kandırıyor, bizi sözleşmeli yapacak ki, güvencemiz kalsın. Onun niyeti bu ama senin niyetin ne? Evet "işçi- memur ayrımına hayır". Büyük memurlar dışında herkes memur olsun. Kamuda çalışan kadrolu işçi haklarında birleşelim.

İstanbul Üniversitesi 4500 taşeron işçinin örgütlenme mücadelesinde sendikalar başarısız oldu. Benim manevi başkanlığında bir dernek kuruldu, maaşları zamanında ödenmeye başlandı, izinler kullanılıyor. Adamlar 10 sene çalışmış hiç izin alamamış. Orada egemen sendika SES'e söyledim, gelin bunları örgütleyelim. "Ya hocam, biliyorsunuz olmaz, ancak fahri üye yapabiliriz." Hani fiili, meşru sendikacılık! hadi mücadele edelim!

İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sonucu Ölüm Sayıları

Peki sağlıkta çözüm ne? Finansman genel vergilerle genel bütçeden sağlanmalı. Bütçeden en az % 10 pay sağlanmalı. Kaynaklar kamu sağlık hizmetlerine ayrılmalı. Özel sektöre tanınan ayrıcalık ve destekler kaldırılmalı. Birinci basamak sağlık hizmetlerini ücretli hale getiren her türlü uygulama kaldırılmalı. Öncelik birinci basamak sağlık hizmetlerine. Sağlık ocakları desteklenmeli, sevk zinciri kurulmalıdır. Sağlık ocakları; 7000 - Sağlık evleri; 13.000. Kamu hastaneleri desteklenmeli sayı 1100'e çıkartılmalı. Aşılama hizmetlerine özel önem verilmeli. İleri teknoloji uygulama planlaması yapılmalı. Kamu ilaç ve sağlık teknolojisi sanayi geliştirilmeli. Ulusal aşı üretim merkezi kurulmalı. Grevli -Toplu sözleşmeli örgütlenme hakkı, tam gün çalışma. Bütün sağlık çalışanları ortak çalışma statüsünde olmalı, sözleşmeli-taşeron vb. uygulamalarına hayır! Performans sistemi yerine adil ödüllendirme. Başhekimler seçimle atanmalı. Demokratik, şeffaf, hesap verebilir bir sağlık hizmet süreci için halk organizasyonu ve hareketleri. Eşit sağlık hizmeti için asıl sorumlu hükümetlerdir fakat toplum örgütleri ve medya politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde halkın gücünü ve kontrolünü devreye sokmalıdır.

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre insanları hasta eden/öldüren üç yaygın neden var; kötü beslenme (açlık, aşırı beslenme, dengersiz beslenme) sigara, hareketsiz yaşam... Gördüğümüz gibi sağlıklı olmamız için doktorlara ihtiyacımız yok.

Katılımcı: "Kapitalist kendi kar mantığı içinde düşünüldüğünde, kullanım oranı yüksek olan ilaçları piyasaya sürmesi daha mantıklı değil mi?"

O ilaçlar insanlara, yoksullara devletler tarafından verilen bedava ilaçlardır. Mesela klasik verem ilaçları üretmek caziptir dediğiniz şekilde ama % 10 hasta için gerekli olan ilacı üretmez. Çünkü bu ilaca ihtiyacı olanların hepsi yoksul insanlar. Kar getirmeyecek alanda oldukları için üretilmezler. Satılmayacak, insanlara bedava verilecek ilaçlardır bunlar. Ucuz olan ilaçlar da piyasadan çekiliyor. Örneğin Apromen nefes açıcı fisfislardan bir tanesi. Apromen 1 kuruş ne dezavantajı var, günde 4 defa almalısın. Bir ilaç çıkıyor 24 saatlik bir fis fis yapıyorsunuz etkisi 24 sürüyor. Birisinin fiyatı bir, birisinin fiyatı 100 TL ve Türkiye'de ucuz olanı bulamıyorsunuz. Hastaya yazamıyorsunuz, o piyasada yok, öbürü satılınsın diye. Kaldıramaz, yasaktır ama satmaz.

koşullarının daha da kötüleştiğini, tüm çabalarına ve özverili çalışmalarına rağmen sağlık hizmetlerinde oluşan aksamaların devam etmekte olduğunu belirttiler.

Çalışanların sadece bir kısmının iş güvenceli kadrolu olduklarını, çoğu acil servis çalışanlarının ise 1 yıllık sözleşmeli personel statüsünde olarak çalışmakta olduğunu söyleyen 112 Acil Sağlık Hizmetleri çalışanları, diğer kentlere ve görev tanımlamalarına göre daha fazla çalışmak zorunda kaldıklarına da değindiler.

Tam gün yasası ile sağlık personelinin haftalık çalışma saati 45 saatten 40 saate indirilmişti. Buna karşın, 112 Acil Hizmetleri personelinin yasa dışı olarak 48 saat çalıştırılmakta olduğu belirttiler. 112 Acil Sağlık Hizmetleri çalışanlarının, Aile Hekimliği uygulamasına geçilmesi konusunda da yeni sorunlarla karşılaşacaklarını, İstanbul genelinde 140 noktada 112 Acil Servis hizmeti yapılmakta olduğunu ve bu noktalarda çalışmakta olan 180 hekimin, Aile Hekimliği'nde görev almayı seçmesi ile ambulanslarda görevlendirilebilecek doktor kalmayacağını söylediler.

Sağlıkçılar, personel ve hekim eksikliğinin derhal giderilmesi, zorla fazla mesai uygulamasına son verilmesi, fazla mesai ile ücretlerinin ödenmesi ve izin verilmesi taleplerini sıraladılar. Taleplerini dile getiren sloganların atılmasından sonra basın açıklaması sona erdi.

Katılımcı: “Özellikle taşeron örgütlenmesiyle ilgili sormak istiyorum nasıl bir yoldan geçtiniz.”

Bu soruyu ikinci bölümün sonunda yanıtlayayım. İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı bölümüne geçelim. Batı dünyasına baktığımız zaman geleneksel tarım bitti, endüstri yükseldi. Bilgi teknolojileri arttı. Gelişmiş ülkelerde işçi sağlığı önceliklerinde psikososyal etmenler, yaşlanan iş gücü, yeni kimyasallar, ergonomi, alerjiler, yeni teknolojiler, yönetim ve örgütlenme, İş sağlığı hizmetleri başı çekerken, gelişmekte olan ülkelerde işçi sağlığı önceliklerinde tarım, ağır ve tehlikeli işler, tehlikeli teknoloji transferi, büyük (katastrofik) kazalar, iş kazaları, güvenlik, meslek hastalıkları (silikozis...), toksik maddeler, solventler, yüksek riskli gruplar (çocuk işçi...), ağır fiziksel çalışma ve informal çalışma ön sıraları almaktadır. Dolayısıyla da sağlık sorunları değişiyor. İngiltere’de işsizler ve esnek çalışanlar daha erken ölümler çünkü beklentisi yok.

Türkiye’nin üç olayda resmini çıkarabiliriz. Birincisi Davutpaşa’da gerçekleşen olay. İkincisi Tuzla Tersanesi ve üçüncüsü Kot taşlama işçileri...

Son ikisini kaza sayamazsınız, bu olağanüstü insanlık dışı bir olaydır. SSK istatistiklerine göre 2006’da 1601 işçi iş kazası sonucu ölürken 2007 yılında bu sayı 1044. 2007 yılında meslek hastalığından ölen 1 kişi. Sen sigortalı değilsen, o anda işi yaptığın anda hastalığın tespit edilmiyorsa, sen hiç kayda falan geçmiyorsun. Bunların hepsi

sigortalı işçilere göre kayıtlar. Kayıt dışı en çok nerede? Küçük atölyelerde. Ülkemizde meydana gelen iş kazalarının % 60’ından fazlası 50’den az işçi çalıştıran işyerlerinde, yani İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurumlarının kurulmasının gerekli/zorunlu tutulmadığı işyerlerinde yaşanmaktadır. İş kazalarının % 50’si, 9 ya da daha az çalışanı olan işyerlerinde meydana gelmektedir. Bu işyerleri KOBİ’lerin % 90’ını temsil etmektedir. Çözüm sigortalı ve sendikali işçi çalıştırmak. Sendikasıız işçi çalıştıran kamu suçu işler. ÖDP ile ilişkim olduğu yıllarda 1. Kongre’ye böyle bir önerge vermiştik. “Sigortasız ve sendikasıız işçi çalıştıran, parti suçu işler” diye tüzüğe geçsin istedik. 4 saat sürdü tartışma. Kimse aleyhinde konuşmadı. “Hocam sendikayı çıkaralım da sadece sigorta kalsın” diye önerdiler.

İşyeri mühendisleri, teknikerleri, doktorları var. İş yeri mühendisleri ne yaparlar? İş yeri koşullarını düzenlerler. Yerine koyma (zararlı maddenin, işlemin), Havalandırma (yerel, seyreltme (genel)), Sınırlandırma (izolasyon). Şimdi sen benim maaşımı vereceksin, ben işçinin hakkını savunacağım. Böyle bir şey mümkün mü? Bu kamu görevi olmalıdır. İşverenlerden toplanan primlerle çalışan bir kamu kuruluşu olmalıdır. Bu kamu kuruluşu istihdam etmelidir hekimi, mühendisi. O zaman özgür olarak işçinin hakkını savunmalıdır.

Kot kuşlama işçileri konusuna geldik. Dünya tarihinde bu büyük-
lükteki bir olay 1930'larda, ABD'de, büyük bir dađı delerek tünel
yapımında çalışan taş kırma işinde gerçekleşiyor. O dönemde bu işte
zenciler, Latinler çalıştırılmış. Burada resmi rakamlara göre 7 bin işçi
çalışmış. 470, gerçeklere göreyse 800 kişi ölmüş. Korkuyoruz ki bizim
olay ondan daha büyük. O olay 1930'da olmuştu ve o zaman standart-
lar çok düşüktü. Şimdi Türkiye'de bu olay yaşanıyor, gerçekten çok dra-
matik.

Hızlı bir üretim var ve olağanüstü bir getirim. Kot işçinin önüne ge-
liyor, yüksek basınçla kompresörle kum püskürtülüyor. Yüksek basınçla
kum püskürttüğünde çok küçük taneli zerrecikler haline gelir kum ve bu
bütün odayı kaplar. Siz bunu soluduğunuz zaman slikozis hastalığına
yakalanıyorsunuz. Slikozis hastalığı nedir? Dünya tarihinde klasik işçi
hastalığıdır. Önlemlerle batıda azalmış olan madenci hastalığıdır. Ma-
denlerde, yol işçilerinde, seramikte, cam işçilerinde görülür. Çin gibi Tür-
kiye gibi ülkelerde temel meslek hastalığı olmaya devam ediyor.

Slikozis hastalığı için en elverişli yerler kot işinde olmaktadır. Başka
sanayi kollarında da var. Mesela Cantların parlatılmasında, metallerin
temizlenmesinde, seramik sanayinde özel olarak da kot kuşlama
işinde. Dünya tarihinde ilk defa Türkiye'de yapılıyor. Kotta moda
başlıyor. Bir İtalyan firma getiriyor ve hiçbir önlem alınmadan bu işlem
yapılıyor.

Slikozis madende 30 yılda hafif hafif gelişebilir. Kot kuşlama işinde
1,5 ayda 6 ayda gelişiyor. Sinoplu hasta öldü, onun kardeşi öldü.
Durmuş arkadaş akciğer nakliyle kurtulacağını düşünüyor ama hiç umut
yok. Hınıslı 3 hasta ve oğulları, annesi bana geldi. "Ođlum burada
çalışmıştı, baktım hasta, bunun kardeşi var askerde, koşamıyor, dur-
madan kaçıyor". "O da çalışmış mıydı?". "Evet." Bir tane yazı yazdım as-
kere üçüncü ayda çıktı. Diğerleri Hakkâri'de ona da yazı yazdım o da
hasta çıktı. Bu işçilerin % 99'u kayıt dışı. İşçiden işçiye ulaştım. 1200
kişiyi ulaştım, bunlardan 50 kişi öldü ve diğerleri de ölecek. Kurtulma
şansları yok, ama hastalık derecesine göre kimisi 1 yıl içinde, kimisi 20
yılda ama mutlaka bu hastalıktan ölecek.

Sonra yasak geldi ama sadece kot işinde diğerlerinde
yasaklanmadı. Ama kot işi çok vahşicediydi. 2 Hafta önceki haber, son
uluslararası sendikaların yardımıyla büyük firmalar 2011 yılından itiba-
ren bu işlemi kullanmayacaklarını açıkladılar. Şöyle savunma yapıyorlar.
"Biz yapmadık, bizim işi verdiğimiz taşeronlar yapmış." Taşeron dışında
iş mi var? Bir firma geliyor ona veriyor, o alıyor şu 100 kişiyi veriyor, o
alıyor ona veriyor, o da alıyor bir adama veriyor. Adam evinin altında
oğullarıyla birlikte bu işi yapıyor. 3 oğlu da ölümcül hasta, adam bu işi
bilmiyor ki. Çocuklara dedim ki "Vekâlet verin avukata." Çocuklar, "Ve-
remeyiz, çünkü patron babamız." Dünya yasaklayacak bu işi. Bunu biz
başardık. Türkiye'deki mücadelemizle başardık. Biz bakana gittik
işçilerle birlikte, bakan şöyle dedi: "Niye tozlu işte çalışıyorsunuz? Niye
bu işle uğraşıyorsunuz?"

Sorun nasıl çözülür? Ben de size soruyorum; sorun nasıl çözülür?

Tuzla Organize Deri Sanayi
Bölgesi'nde bulunan Rimaks Tekstil
fabrikasında, işçiler Türk-İş'e bağlı
TEKSİF Sendikası'nda sendikalaşma
çalışması başlatınca işten
atılmışlardı.

İşçiler 7 Ağustos'ta topluca sen-
dikaya üye oldular, 9 Ağustos'ta da
işten atılmaya başladı, 23 işçi işten
atıldı. 11 Ağustos 2010 tarihinde
işçiler fabrika önünde direniş
başladı. Rimaks patronu, 16
Ağustos'ta sendika yöneticilerini
toplantıya çağırıldı. Toplantı günü
görüşme yaparak sorunu gidermek
yerine 41 işçinin daha işine son
verdi. İşten çıkarılanlar arasında
sendikasız işçiler de var. İşten atılan
64 işçi fabrika önündeki direniş sür-
düdü.

11 Ağustos'ta başlayan Rimaks
direniş 4 Ekim'de Tuzla ve
Bartın'daki işçilerle yapılan
toplantıdan sonra TEKSİF sendikası
örgütlenme uzmanı, patronla yapılan
anlaşmayı işçilere açıkladı.

Anlaşmaya göre işbaşı yapmak
isteyen işçiler geri dönecek. Fakat
işletmede daraltmaya gidilmesi
gerektiği için, son giren işçiden
başlanmak üzere işe geri alınan işçi
sayısı kadar işçi işten çıkarılacak.
İşbaşı yapmak istemeyen işçilere ise
6 aylık ücret tutarında tazminat öde-
necek veya işçinin isteğine göre
işbaşı yapmak istiyorsa 4 aylık ücret
ödenecek ve taşeron firmayla
çalışmaya devam edip daha sonra
ana firmaya geçebilecek.

İşçiler bu direniş ve eylemler
sırasında kendi ayakları üzerinde
durmayı öğrendiklerini, disiplinin
önemini anladıklarını, kendilerine
güvenmeleri gerektiğini ve asıl ola-
rak sınıf dayanışmasının önemini
anladıklarını söylüyorlar. Rimaks'ta
yaşanan sorunların sadece onlara
has sorunlar olmadığını, nerede
çalışırlarsa çalışsınlar, sorunlarla
karşılaşacaklarını, kendilerinden
başka bu sorunu kimsenin
çözümleyemeyeceğini, işçilerin
ancak kendi kurtuluşlarını kendileri-
nin elde edebileceğini bu direniş
sırasında kavradıklarını anlatıyorlar.

DEVLET MEMURLARI-KAMU EMEKÇİLERİNİN İŞKAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SİGORTASI HAKLARI

Madde 188: HASTALIK VE ANALIK SİGORTASI:

A) Devlet memurlarının hastalık, analık ve görevden doğan kaza ile mesleki hastalık,

B) Devlet memurlarının eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalık ve analık,

C) Bir kanuna dayanılarak emekli veya malullük aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan iş kazaları ile meslek hastalıkları, malullük ve yaşlılık sigortalarından gelir veya aylık bağlananlar hariç) hastalık ve analık,

Ç) (C) bendinde belirtilen emekli veya malullük aylığı alanların aile fertlerinin hastalık ve analık,

D) Bir kanuna dayanılarak dul veya yetim aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir veya aylık alanlar hariç) hastalık ve analık.

Hallerinde, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel kanunlarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

Sosyal güvenlik hakkı Sorumluluk Hukuku'nun önemli bir bölümüdür. İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası da sosyal güvenlik hakkının en önemli kısmını oluşturur. Sorumluluk hukuku bir anekdotu bu alanın satır başı yapar daima; “*Bir çivi yüzünden bir nal, bir nal yüzünden bir at, bir at yüzünden bir atlı gidiverir.*” (Benjamin FRANKLIN) İş kazası ve meslek hastalıklarına dair gerçekler bu anekdotu sonuna kadar haklı çıkaran bir konudur.

İçinizde memur statüsünde olan, 657’li yasaya tabi olan arkadaşlarımız var. Peki, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortanız var mı? Ve bugüne kadar bu sigortayla ilgili idareyle hiç hak alma sorunuz oldu mu? Bu soruların cevabı ne yazık ki daima “yok” demekten ibarettir.

Oysa, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası o kadar önemli bir sigortadır ki, işçinin nasıl işini yapmak gibi temel bir sorumluluğu varsa, işverenlerin de o çalışanın ücretini ödemesi ve sağlığını işe bağlı risklere karşı koruması hukuki bir zorunluluktur. Bu garanti daha işe girdiğiniz ilk adımda başlar. Ve bu sigortanın bütün primi çalışan katkısı olmadan işveren tarafından ödenir.

Soruyorum iş yeri sağlık dosyanız var mı? Yok mu dediniz? İşyeri sağlık dosyası olmadan bir hemşire bir doktor nasıl istihdam edilebilir?

Sevgili arkadaşlar, 1990 yılıydı, ben henüz 2 yıllık avukat idim. Hemşireler derneği yayın organında bir ölüm ilanı dikkatimi çekti. “Hepatit B daha kaç can alacak?” başlıklı ölüm ilanında açıklandığı üzere 23 yaşındaki doktor Muhsin Yigiter, Hepatit B aşısı yapılmadan doktor olarak çalıştırıldığı için hastane ortamında aldığı Hepatit B virüsüne bağlı olarak bu hastalığa yakalandığı için ölmüştü.

Nasıl olur?

Ben de 14 Eylül 1988’de işçi sağlığı konularıyla ilgili olarak çalışmaya başladım. 1990 yılına gelinceye kadar iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili pek çok dava ve duruşmaya katılmıştım.

Sosyal Sigortalar Mevzuatı ve Sosyal güvenliğin temel ilkeleri ortada. İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası olan bir dokt-

ordu Muhsin Yiğiter (o an öyle düşünüyordum) Nasıl aşısız çalıştırıldı? Bu benim gözümde mümkün görünmüyordu. Konuyu incelemek için kitapları karıştırdığımda, (çünkü fakülte yıllarımda memurların iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası diye bir konuyla karşılaşmamıştım) hayretler içinde kaldım. Çünkü işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda memurlar adeta unutulmuştu. Tek bir araştırma çıktı karşıma. 1978 yılında yazılmış konuyu yanlış ele alan bir sempozyum bildirisi, “İşçilerin iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası hakkına karşı memurların bu hakları yok, emekli sandığının maluliyet sigorta fonundan ve maluliyet baremlerinden bu işlemler yapılıyor” diyordu.

Hayır, maluliyet vazifeye bağlı olsun olmasın başka bir şeydir. İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası ayrı bir şeydir. Sosyal güvenlik kapsamında olan herkesin bu hakkı zorunlu olarak vardır. Bu hakka, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortasına çalışmaya başladığımız ilk günden itibaren ihtiyacımız vardır. Olur ya ilk gün kafamıza tuğla düşer, hastanelik oluruz. Ya da ilk günde kot taşlama işçisi, ciğerinde birikmiş o ölümcül tozun ilk miligramını daha ilk günden solur.

Konuyla ilgili her bir memur kategorisi için özel bir yasa mı çıkarıldı diye bütün yasal düzenlemeleri neredeyse hayretle taradım. Çünkü iş kazası ve meslek hastalığı sigortası olmadan bir memurun çalıştırılması mümkün değil. Bu sigorta kolu baş sigorta koludur. Söylediğim gibi, öğretmenler için, doktorlar için ayrı yasa mı var diye yasa taramaya başladım. Kanunlar külliyatımızın neredeyse tamamını taradım. 657 sayılı yasayı baştan sona okumaya başladım. 188. maddeye geldiğimde anladım ki 657 sayılı yasanın memurlar açısından hem bir iş yasası hem de sosyal güvenlik yasası olduğunu işte o zaman anladım. Çünkü, 188. maddeye iş kazası ve meslek hastalığı sigortası 1965 yılında konmuş. Başka sigorta haklarıyla birlikte, hastalık, analık, sigortası haklarıyla birlikte iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası hakkı da oraya yerleştirilmiş. 506 sayılı yasayla işçilere verildiği tarihte memurlara da bu hak verilmiş.

657 sayılı yasaya sonraki yıllarda eklenen maddelerle hastalık, analık, ölüm yardımları sigortası hakları kurumlarınca karşılanan sosyal yardımlara dönüştürülmüş. İş kazası ve meslek hastalıkları sigortasının da bugüne kadar uygulama biçimini gösterecek düzenlemeler yapılmadığı için bir yasal boşluk olarak bırakılmış.

Hangi sigorta kuruluşu bu hakkı sağlayacak?

Ya da bu sigorta kolunun işverene yüklediği sorumluluklar açısından, işe girdiğiniz ilk günden itibaren işyeri sağlık dosyasının açılması; işe bağlı riskler bakımından sağlığımızın takip edilmesi, ve periyodik sağlık kontrollerimiz yapılarak çalışmamızın sürdürülmesi nasıl düzenlenecek.

O yıllarda memur sendikası Genel Sağlık- İş'in sendikayla ilgili bir anket formunun arkasına bende bir kaç soruluk form ekliyorum dedim.

Yaklaşık 2000 kişilik bir grup cevapladı benim eklediğim iş kazası ve meslek hastalıklarına dair soruları. Bu 2000 kişilik grupta 582 gibi çok çarpıcı bir sayıda iş kazası ve meslek hastalıkları olgusu çıktı karşımıza. Bu grubun içinde hepatit B sebebiyle karaciğer nakli aşamasına gelmiş olanlar, ameliyathane kazaları vardı. Bir hemşire vardı hiç tanıma fırsatı bulamadım. Başına oksijen tüpü düştüğü için

İzmir'in Tire ilçesinde, önce TEKEL işçilerine destek için, ardından da kendi hakları için yürüyen 35 öğretmen hakkında dava açıldı. Öğretmenlerin 5 yıla kadar hapsi isteniyor. İlk duruşma tarihi 24 Kasım Öğretmenler Günü.

İzmir'in Tire ilçesinde, 25 Şubat 2010 günü TEKEL işçilerine destek için meşaleli yürüyüş yapılmıştı. Eylemcilerin çoğunluğu öğretmendi. Yürüyüşün ardından 78 kişi hakkında soruşturma başlatıldı. Bazı öğretmenlere knama ve maaş kesme cezası uygulandı. Eğitimciler, bu kez kendilerine verilen ceza için 22 Mayıs 2010'da yürüdü. Polis, “Kaldırımı kullanın” diye uyardı ama uyarı dikkate alınmayıp, yoldan yüründü. Kaldırımından yürümedikleri için “Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet” suçundan 35 öğretmen hakkında dava açıldı.

Eğitimci ler hakkında 3 ile 5'er yıl arasında hapis cezası isteniyor.

İzmir Buca Belediyesi'ne bağlı taşeron şirkette çalışan Batgül Tunç, sosyal güvenceli bir iş için taşeronlaşmaya karşı mücadele ettiğinden dolayı işten çıkarıldı.

İşten çıkarılan işçi Batgül Tunç'ta işe geri alınana kadar Buca Belediyesi önünde direniş eylemine başladı. Saat 12.00'ye doğru “Taşerona ve Sendikasız Çalışmaya Karşı Olduğum İçin İşten Atıldım İşimi Geri İstiyorum/Buca Belediyesi Taşeron İşçisi” pankartının açıldığı eyleme İzmir Sendikalar Birliği ve UPS işçileri de kendi pankartları ve “Taşeron Sistemi İstemiyoruz”, “Birleşen İşçiler Asla Yenilmez”, “Taşeron İşçisi Yalnız Değildir” sloganlarıyla basın açıklamasının yapılacağı yer olan Buca Belediyesi'nin önüne geldiler.

Basın açıklamasında, “Yaşasın Sınıf Dayanışması”, “İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız”, “Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz”, “Yaşasın İşçilerin Mücadele Birliği” sloganları atıldı.

KPSS'deki kopya skandalının ardından 31 Ekim günü Eğitim Bilimleri sınavı yenilendi. Sınav sırasında öğretmenler güvenceli iş talebiyle oturma eylemi düzenlerken sınav bitiminde de Eğitim Sen bir basın açıklamasıyla KPSS'yi protesto etti.

Sınavın sona ermesiyle saat 12.00'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi önünde toplanan Eğitim Sen'li öğretmenler güvenceli iş talebini dile getirdi. "KPSS kalsın öğretmenler atansın", "KPSS mezara öğretmenler okula", "Ücretli köle olmayacağız", "Atama yoksa isyan var" sloganlarıyla KPSS'yi ve güvencesiz çalıştırmayı protesto ederek tüm öğretmenlerin güvenceli olarak işe alınmasını talep etti.

Eğitim Sen'li öğretmenler adına bir basın açıklaması gerçekleştiren Eğitim Sen İstanbul 1 No'lu Şube Başkanı İsmail Demirci, son kopya skandalıyla güvenilirliği kalmayan KPSS sınavını ölçme ve değerlendirme kriterlerinin tartışmalı olduğunu belirterek hükümetin skandalın siyasi sorumluluğunu almadığını ve aşırı güvenlik önlemleriyle sınava girecekleri cezalandırma yoluna gittiğini de sözlerine ekledi.

Sınava gösterilen yoğun ilginin kamu hizmetinin sürekliliği ve güvenceli olmasından

travmatik epilepsi, ameliyathane gazları nedeniyle de aplastik anemi olmuştur. SSK sağlık işlemleri tüzüğündeki düzenlemelere göre bu iki hastalık neredeyse %100 iş gücü kaybı demektir. Bu kabaca yapılmış araştırma, sağlık sektörünün en az maden sektörü kadar riskli olduğunu ortaya koymuştu. Bakınız iğne batması küçük bir şey ama hastanede iğne batarsa ve hasta AIDS'li ise ya da Dr. Muhsin Yiğiter'in başına geldiği gibi hasta Hepatit B'li ise ortaya çıkan sonuç, hayatta ödenen korkunç bir sonuçtur. Bu konuyu 1990'lı yıllarda yoğun bir şekilde TTB ile ortak düzenlediğimiz toplantılarda sundum. Aradan neredeyse bir 15 yıl geçtiğinde 2004'te İstanbul'da Harbiye'de düzenlenen iş kazası ve meslek hastalıkları sempozyumunda sundum. Sempozyumda sunduktan sonra Nusret Fişek Vakfı'nın yayın organında yayımlandı. Bu bildiriye Sendikaların masalarına, Siyasi partilerin Meclisteki masalarına bıraktım.

Bu skandal bir konu, ama Türkiye'de skandal olmuyor. Bu dehşet bir şey. İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası olmadan bunun gerekleri yapılmadan, sağlık dosyası olmadan bir hemşirenin bir doktorun istihdam edilmesi. Dünyada başka meslektaşlarımıza söylesek çok şaşırırlar.

Sağlıklarına, öğretmenlere, doktorlara soruyorum iş kazası ve meslek hastalıkları sigortanız var mı? diye, "yok" diyorlar. Geçen yaz aylarında ayaküzeri yemek yediğim bir yerde iki kişi, bir doktorun meslek hastalığı kategorisinde olası bir rahatsızlığı üzerine konuşuluyordu. Ortak dostları bir doktorun rahatsızlığından konuşan iki insandan biri doktor ve aynı zamanda öğretim üyesiydi. İzin isteyerek sohbete katıldım ve "Acaba hakkında konuştuğunuz doktorun hastalığı meslek hastalığı olabilir mi? diye sordum. Ve ekledim "Sizin iş kazası ve meslek hastalığı sigortanız var mı sayın profesörüm?" dedim. Şimdi bir sürü sigorta var, insanlar istediği sigortayı yapabilir" dedi. Orada ayaküstü bir doktora iş kazası ve meslek hastalığı sigortasını anlatmak olanaksızdı. Çünkü işverenin çalışana karşı ücret ödemek kadar hatta ondan da öncelikli olan bu iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası borcu ile ilgili konuştuğum insanın en küçük bir farkındalığı bile yoktu.

Şimdi bu olay ve bu, vahim tablo karşısında özellikle memurlar için söylüyorum; yararlanmadığınız ve 1965 senesinden beri nasıl uygulanacağı ele alınmamış bir sosyal güvenlik hakkı var. "İş kazası ve meslek hastalıkları sigortası hakkı."

Bu o kadar önemli bir sigorta koludur ki işçi sağlığı ve iş güvenliğine dair bütün problemlerin çözümü bu sigortaya bağlıdır ve çözümsüzlük de bu sigorta kolunun etkin çalıştırılıp çalıştırılmamasında gizlidir.

Çok iyi hatırlıyorum ki Tüm- Sosyal Sen'in kuruluşunda tüzük maddesi yapmıştık bu hakkı. Sosyal güvenlik çalışanlarının iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hakkı tıpkı grev ve toplu iş sözleşmesi hakkı gibi uğrunda mücadele edilecek amaçların arasına alınmış bir tüzük maddesiydi.

Bugün 90'lı yılların başından bugüne baktığımızda bu konuda hiçbir etkinlik olmadığını ne yazık ki üzülmeye söylüyorum.

SSK'da çalışan arkadaşlarım bu konuyu en iyi bilenler. Bu konuda haklarınız nedir dediğimde cevapları "yok" şeklinde oluyor. Neden yok? Ya da sendikada tüzük maddesi oldu da neden 20 yıldır herhangi bir etkinlik düzenlenmiyor? Yeni yasa çalışmalarında,

yapılan miting ve etkinliklerde, yeni mücadele ortamlarında neden dildirilmiyor.

Bunu anlamakta güçlük çekiyorum: Parlamentomuzun 1965 senesinden bu yana ağırdan alıp adeta üstüne bir güzel yattığı bu çarpıcı skandalın karşısında çalışan kesimlerin suskunluğunu neyle açıklayacağız? Ülkedeki tüm çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı risklerine karşı korunması, riskler gerçekleştiğinde en etkin şekilde tazmin edilmesi mekanizmalarında çalışan sağlıkçıların, yargıçların, müfettişlerin bir kez olsun bu sigortaya dair hakları kendi çalışma hayatlarında ve ortamlarında aramamış, sormamış olmalarını nasıl açıklayacağız?

Biz ürkütücü rakamlar konusunda başa oynayan bir ülkeyiz. İş kazalarında, trafik kazalarında (meslek hastalıkları tablomuz hiç ama hiç net değil. Çünkü tespit etmiyoruz)

İç karartıcı yerimizi kimselere kaptırmıyoruz.

20 yıldır kendi adıma her fırsatta bu konuyu özellikle çalışanların örgütlerinde dile getirdim. Bu konuyu 24 Mayıs 2010 tarihinde yüz yüze bir görüşmede KESK yetkililerine sundum. Aynı gün elektronik postayla da bildirim kendilerine ilettim.

Bu etkinlik kapsamında da konuyu Devrimci Emekçi Komitele-
rinin değerlendirmesine sunmuş bulunuyorum. Etkinliğe katılan her arkadaşımın bu konuyu en iyi şekilde anladığından ve konferansı düzenleyen ve katılan tüm arkadaşların, bu hakkı önemli bir mücadele ve hesap sorma maddesi olarak çalışanların gündemine sokacaklarında eminim diyebiliyorum.

Bir katılımcı olarak etkinliğin tamamından edindiğim bilgiler ve Devrimci Emekçi Komitesi gönüllüleriyle yaşadığım bu onur verici tanışmanın beni çok mutlu ettiğini bir kez daha ifade ediyorum.

Katılımcı: “Çok cahilce gelebilir. Devlet memurlarının normalde sağlık güvencesi var, gidiyorlar ücretsiz sağlıklarını kontrol ettirebiliyorlar. Bu sigortada bizim avantajımız ne, bize ne sağ-
lıyor?”

İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortası şu demektir. İşe gelen her işçi öncelikle tam sağlıklı olarak işbaşı yaptırılmak zorundadır ve bir sağlık dosyası açılıp işe bağlı riskler yönünden örneğin bir hemşire ve doktor asla hastane ortamında karşılaşacağı riskler konusunda eğitim verilmeden, aşuları yapılmadan o ortama sürülmemesi gerekiyor. Her şeye rağmen risk gerçekleştiğinde de örneğin yerler ıslaktı kaydınız düştinüz. Eğer işgücü kaybına uğrarsanız geçici ya da sürekli olma durumuna göre size gelir bağ-
lanır. Örneğin %10 işgücü kaybına uğradınız hem maaşınızı alacaksınız hem de iş kazası sigortası size iş kazası sigortasından maaş bağlayacak. Örneğin malulen emekli olacak kadar sakatlığa uğradığınız. Yine iki maaş bağlanacak size bir maluliyet maaşı bir de iş kazası sebebiyle o sakatlığınızın maaşı. Bu sigorta kolu işverenler tarafından finanse edilir. Bütün diğer primlerde işçi katılımı vardır. Ama iş kazası ve meslek hastalıkları sigortasının priminin tamamı işveren tarafından ödenir. İşte skandal olma sebeplerinden biri de bu. Devletin bu primi ödemesi söz konusu. Yoksa emekli sandığını yapılandırmak çok zor değildir. İş kazası ve meslek hastalıklarına yeni bir birim ekleyecekler o kadar. Bu primlerden yararlanacak epeyce kamu çalışanımız var ve durumuna göre bazı iş kollarında %9'a kadar yükselebiliyor iş kazası primi. Bunu ödememek

kaynaklandığının altını çizen Demirci, dershane öğretmenliği ya da ücretli öğretmenlik gibi güvencesiz istihdam biçimlerinde çalışan öğretmenlerin iş güvencesinden yoksun ve kölelik koşulları altında çalıştığını belirterek “sözleşmeli öğretmenlik” uygulamasını “ölümü gösterip sıtmaya razı etmek” diyerek eleştirdi.

Kadrolu istihdam biçimi yerine sözleşmeli istihdam uygulamalarının çalışma ilişkilerinin kuralılaşması, emekçiler arasında rekabet, çalışma koşullarının farklılaşması, ücret ve sosyal hak eşitsizlikleri ve sosyal güvenlik haklarından eşit ölçüde yararlanamama gibi sorunları da beraberinde getirdiğine de değinen Demirci, yaşanan mağduriyetin giderilmesi için şu talepleri sıraladı:

- Öğretmen açığı ile sözleşmeli öğretmen sayısı arasındaki denge düşünüldükçe, işsiz öğretmenlerin tamamının kadrolu ve iş güvenceli olarak atamalarının yapılması
- Çalışma yaşamı içinde var olması gereken herkese kadrolu ve iş güvenceli çalışma olanağının sağlanması
- Bu düzenlemeler kapsamlı ve uzun vadeye yayılmayan bir plan dahilinde hayata geçirilinceye kadar işsiz kalan her bireye insanca yaşama olanağı sağlayacak bir “yurttaşlık geliri ve sosyal güvence” sağlanması

için bu gerçekleştirilmiyor. Şimdi örneğin öldünüz iş kazasında, geride kalanlara hem ölüm sigortasında hem de iş kazası sebebiyle 2 maaş bağlanacak. Bu sosyal güvenlik sisteminin en hassas en humanist değerlerle hazırlanmış sigorta koludur. Çalışırken çalışırken %33 işgücü kaybına uğradığımızda size ödenek bağlanıyor, artık siz %30 daha eksik bir işgücüyle çalışıyorsunuz diye. Sosyal sigorta sağlık işlemleri dediğimiz tüzükte (sadece işçilerde uygulanmıyor) tırnağımızın bile maluliyet baremi olarak bir karşılığı var. Bir kırığın iyileşmiş olsa bile bir iş gücü kaybı var. Tüzüklere göre, iş koluna göre, vücuttaki sakatlığa göre maluliyet tespitleri yapılıyor. Örneğin siz öğretmen olarak çok konuşmaktan faranjit olabilirsiniz bunun o tüzükte karşılığı var.

Katılımcı: “Kayıt dışı çalışmalarda bu söylediğiniz sigortayı yaptırabilmek mümkün mü?”

Bu sigorta kolu kayıt dışı çalışmalarda, bir kaza olur biri ölür bir gün önce sigortalı gösterirler. Kayıt dışılığı en fazla ortaya çıkaran şeylerden biri iş kazası ve meslek hastalıklarıdır. Örneğin hasta olmasalardı kot taşıma işçilerinden haberimiz olmayacaktı. Benim anlattığım memurların, yargıçların, öğretmenlerin iş kazası ve meslek hastalıkları sigortasından söz ediyorum. 1965 yılında temel normu 657 sayılı yasaya alınıyor ama bugüne kadar bunun nasıl uygulanacağını gösteren organizasyon kurulup yönetmelikler hazırlanmadığı için boşlukta duruluyor. Örneğin, radyosyanda çalışan hekimler, dişçiler vb

Son 25–30 yılda işçilerle ilgili var olan haklar örneğin meslek ve sağlık hastalıkları hastanesi kapatıldı ve sendikalar buraya hiç dikkat yönelttiler mi bilmiyorum. İşçilerin evet bu hakları vardır ve SSK'nın en çok para biriken sigorta fonlarından. Para birikiyor çünkü meslek hastalığı tespit edilemediği için maaşları bağlanmıyor. Çalışırken hem meslek hastası olup hem çalışmaya devam edenlerin geçici iş görmezlik ödeneği dediğimiz, sakatlığı tespit edilen, malulen emekli olacak kadar çok değil ama %10-30 iş gücü kaybı olanların yararlandığı. Sürekli iş görmezlik ödeneği dediğimiz o ödenekler bağlanmadığı içinde en fazla para biriken sigorta fonuydu SSK'nın. Etkin bir şekilde işçiler açısından da kullanılamıyordu ne yazık ki. 100 civa işçisinin sevkini istediğimizde doktorlar bir bağırıp çağırıyordu korkuyla geri püskürtüyorlardı giden işçileri. 2000 işçi aynı durumdaysa 20'sinin 30'unun raporunu zor alabiliyorduk. Sendikaların sahiplenmesi gerekiyor. Maden işçisi de %70–80 iş gücü

kaybına uğramış aylardır sendikadan avukat talep ediyor o sakatlığının üstüne bu işçilere raporlu olduğu süre dikkate alınmadan kıdem tazminatı ödenmiş, son toplu iş sözleşmesine göre. İş verenler geri istiyor “yanlış ödedim” diye neredeyse faiziyle ödediklerinin çok üzerindeki parayı alıyor işçiden, sendikanın ruhu bile duymuyor.

Örgütler mutlaka işçinin hayatında ne olup ne bittiğine dikkat kesilmek zorundadır.

Katılımcı: “Sosyal güvenlik sistemini konuşuyorken, düzen içerisinde karşılığını bulmaya çalışırken, niye emeklilik ve aylık üzerinden algılıyor ve bunun üzerinden değerlendirmeye çalışıyoruz ama sosyal güvenlik sistemi yalnızca emeklilik işlemi değildir. Bunun yanında birbirinden farklı sigorta kolları var. Uzun vadeli-kısa vadeli sigorta kolları var iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası da sosyal güvenliğin kendi alt dallarından bir tanesi. 5590 var yalnızca işçiler için. 657 de var ama nasıl uygulanacağı konusunda detaylandırılmış bir başka doküman olması gerekiyor ya da ek yasa yapılması ya da uygulamanın nasıl olacağını açığa çıkarılması gerekiyor. 1965'ten bu yana hiç bir şey yok. O yüzden memurlar, kamu emekçileri açısından işlerlik kazanmış durumda değil. Bu gerçekliğin sorumluluğunu sendikalara atmamalıyız kendi haklarımıza sahip çıkmalıyız. Evet, parasal olarak bazı haklarımızı geliştirecek bir pozisyon yaratacağız ama çalışma koşullarımızı da geliştiren, yeniden düzenleyen başka bir hakkımızı daha ortaya çıkaracağız. Evet, öğretmenlerin faranjit gibi mesleki hastalığına yakalanma olasılığı yüksektir. Hemşirelerin bulaşıcı hastalıklara yakalanma riskleri de çok yüksektir. Ben bir büro emekçisiyim benim boyun fıtığına, bel fıtığına yakalanma olasılığım yüksektir. Bu riski en aza indirecek şekilde çalışma koşullarımızın düzenlenmesi de gerekiyor. Yalnız parasal değil. Bunların ikisini yan yana koymalıyız. Kamu emekçilerinin en az toplu sözleşme yapma hakkı kadar önemli bir sorundur. Bu sorunu çözmeyi önümüze koymak, DEK'in önemli bir işlevi yerine getirmesini sağlayacak diye düşünüyorum.

(Bültenimizin Eylül 2010 tarihli 1. sayısında
“Yapıya Karşı Hiç Kimse Dava Açamaz”
başlıklı yazısı konferans sunumunun kaynağıdır.
Av. Nadire Özkaya'ya ulaşmak için okurlarımız
<http://calismahukuku.blogspot.com/>
adresine başvurabilirler)

ÖRGÜTLENME KOMİTE VE KONSEYLER

İşçi sınıfının, emekçilerin örgütlerini , en geniş kitleleri içine alan sendikalar, komite ve konseyler ve işçi sınıfı partisi olarak sayabiliriz. Konferansımızda işçi sınıfının örgütlerinden komite ve konseyleri inceleyeceğiz.

Sendikalarla ilgili şu alıntıyı paylaşmak istiyoruz; *“Sendika görevlileri, sanayi alanındaki yasallığı gerekli, ama sürekli olarak gerekli olmayan bir uzlaşma diye kabul ederlerse; güçler dengesini işçi sınıfından yana çevirmek için sendikaların elinde bulunan tüm araçları kullanırlarsa; işçi sınıfının her hangi bir anda sermayeye karşı zaferle sonuçlanan bir saldırıya kalkışıp, sermayenin yasalarına bağlı kalması için gereken tüm maddi ve manevi hazırlık çalışmasını yerine getirirlerse sendika devrim aracı olur.”*

Gördüğümüz gibi sendikaların devrim aracı olmasını sağlayanlar da yine tabanın hareketi, tabanın onun üzerindeki zorlayan gücü. Sendikaların herhangi bir adım atması söz konusuysa tarih boyunca mutlaka orada bir taban zorlaması, taban insiyatifi, taban gücü vardır. Sendikalar kendiliğinden harekete geçmezler. Tarihte sendikaların devrimci bir rol oynadıklarını gösteren çok az örnekler vardır. Bu örnekler de devrimci durumların yarattığı örneklerdir. Tıpkı Bulgaristan sendika tarihinde olduğu gibi. Bulgaristan devrimi döneminde sendika fonları şu şekilde tanımlanmıştır: grev fonu, eğitim fonu ve polisten kaçan devrimcilere yardım fonu.

Ancak tüm diğer örnekler göstermektedir ki sendikaların çalışanları ileriye taşıması için tabanda insiyatif organlarımızı oluşturmamız gerekir. Bunları gerçekleştirmeden sendikaların bir adım atmasını dahi beklemeyelim. Onlar dilekçelerle, görüşmelerle vb. hareket etmezler, sendikalar tabanın ancak fiili zorlamalarıyla hareket ederler.

Komite ve konseylerin nasıl ortaya çıktıkları, hangi koşullarda ortaya çıktıkları, aynı zamanda nasıl çalıştıkları üzerine yapılan bir çalışmanın derlemesini sunmaya çalışalım. Bu çalışma 97-98 sürecinde 2 yıllık yoğun bir literatür araştırmasıyla yine DEK'li 5 kişinin yaptığı bir çalışmanın ürünü. Dünyadaki komite ve konsey deneyimleri, işçi denetimleri ve bunun üzerine yaşanan tüm tarihi süreçler, yanlışlar, devrim girişimleri ve devrimler incelenerek, komitelerin nasıl olması, nasıl çalışması gerektiği, hangi süreçlerde örgütlenebileceği üzerine yapılan bu çalışmanın bir özetini işleyeceğiz.

Daha önce İngiltere’de 1915’te Shop Stewards’larda işçi denetimi bir çok yönde şekil almış. Tabi bundan önce 1800’lerdeki Leon, Bastil ayaklanmaları, Paris Komünü gibi işçi denetimi örnekleri de var ama Shop Stewardslarda bütün emek örgütlerini de harekete geçiren ve kendi kurallarını koyup, işleyişlerini belirleyen örgütler olarak çalışmaya başlamışlar.

Komite ve konseyler için şunu söylememiz şart. Bir komite konsey örgütlenmesi ancak ve ancak devrimci dönem-

lerde olur. Bununla ilgili Lenin’in tespitini aktarmak istiyorum: *“Sözkonusu bu olgular, sovyetlerin yaratılabilmesi için belirli koşulların gerektiğini göstermektedir. İşçi sovyetleri örgütlemek ve onları işçi ve asker temsilcileri sovyetlerine dönüştürmek, ancak aşağıdaki üç koşulun varlığı halinde mümkündür:*

a- *İşçi asker ve bütün emekçi halkın geniş tabakalarını kucaklayan devrimci bir kitle hareketinin yükselişi;*

b- *Ekonomik ve siyasal bunalımın, iktidar gücünün eski hükümetin elinden kaymasına yol açacak biçimde keskinleşmesi;*

c- *Önemli işçi tabakalarının saflarında ve daha önemlisi, komünist parti saflarında, kararlı, sistemli ve planlı bir iktidar mücadelesi yürütme konusunda ciddi bir hazırlığının bulunması;”*

Komite ve Konseyler, sınıf mücadelesinin olağan seyriyle sürdüğü evrimci ortam koşullarında değil, bu koşulların köklü biçimde değiştiği, sınıf savaşımının giderek iç savaş biçimi alacak derecede sertleştiği, yaygınlaştığı ve keskinleştiği devrimci durum koşullarında, toplumsal alt-üst oluş dönemlerinde dolaysız kitle mücadelesi organları olarak ortaya çıkmışlardır.

Komite ve Konseyler, sınıf mücadelesinin olağan seyriyle sürdüğü evrimci ortam koşullarında değil, bu koşulların köklü biçimde değiştiği, sınıf savaşımının giderek iç savaş biçimi alacak derecede sertleştiği, yaygınlaştığı ve keskinleştiği devrimci durum koşullarında, toplumsal alt-üst oluş dönemlerinde dolaysız kitle mücadelesi organları olarak ortaya çıkmışlardır.

Neden devrimci dönemlerde ortaya çıktığına bir göz atalım. TEKEL işçileri bugün sendikalarına karşı mücadele etmek için komiteleşip bir araya gelmek zorunda kalıyorlar. Çünkü evrimci dönemlerde olduğu gibi ya da burjuvazinin henüz kendi sistemini devam ettirebilir durumda olduğu gibi sistem açık kapı bırakmıyor. Yasal yolların tıkalı olduğunu 657 sunumunda ve daha önceki sunumlarda gördük. Herhangi bir hakkınızı almak için bile eğer sabrınız varsa ve maddi olanağınız varsa, uzun ve masraflı bir süreci göze almak zorundasınız. Sendikalardaki bürokratlaşma isteklerinizi ortaya koymamızın yollarını tıkıyor. Bütün yollar tıkanıp anda işçi sınıfının kendisine, kendi öz gücüne dayanarak, hiç kimseye insiyatifini bırakmaksızın yola çıkmasına neden olan tüm davranış modelleri tarihte, dünyada ve ülkelerimizde karşımıza pek çok örnekle çıkıyor. Tüm bu girişimler ve örnekler komite ve konsey girişimleri ya da komite konseylerdir. KESK’in kuruluşu da dahil olmak üzere ülkemizde ileri olan ne varsa, ne yapıldıysa bütün bunların temelinde bir taban insiyatifi, bir grup ilericinin girişimi vardır.

Devrimci dönemlerde, devrimci kitle mücadelesinin yükselişe geçtiği sırada ortaya çıkan komite ve konseyler, proletarya ve emekçi sınıfların mücadele organları olarak hareket ederler.

Komite ve konseyler için uzun literatür araştırması şunu söylüyor ki komite ve konseyler hem mücadele, hem ayaklanma, hem birlik, hem de iktidar organları. Mücadele organları çünkü buldukları duruma karşı bir mücadele birliği oluşturuyor, bir mücadeleyi ötürüyorlar. Ayaklanma organları çünkü gerçekten var olan sisteme dair olan yapıları aşan bir davranış ve bir ayaklanma potansiyeli içeriyorlar. Birlik organları çünkü bir işyerinde sen profesörsün, sen temizlikçisin diye ayırım yapılmaksızın herkese eşit irade veren bir birlik ama aynı zamanda bütün ayaklanmalarda gördüğümüz gibi işçilerin, emekçilerin, köylülerin birliğini sağlıyorlar. Ve tabii ki iktidar organları, ta ilk mücadele dönemlerinin başlangıcından itibaren işçi kendi inisiyatifinin, kendi iktidarının ilk nüvelerini oluşturmaya başlıyor ve sonra geleceğini aynı araçla gerçekleştiriyor.

İlk olarak mücadele organları olarak görüyoruz. Türkiye'de de, Franko döneminde İspanya'da da, dünyada pek çok ülkede de faşizme karşı birlikler karşımıza çıkıyor. İşyerlerinde herhangi bir hakkı aramak için 3 kişinin bir araya gelip, gidip şuraya bunu söyleyelim demekle ya da herhangi bir yerde şurada şöyle bir birlik oluşturalım, kalkalım şuraya gidip, şurada bir yürüyüş yapalım demekle başlıyor.

Sınıf mücadelesinin sertleşmesi keskinleşmesi ve ayaklanmaya doğru boyutlanmasıyla birlikte ayaklanma organları rolünü üstlenirler. Var olan sistemin hiçbir kurumuyla bağları olmadığı için ve tabandaki emekçinin, köylünün, işçinin kendi inisiyatifine dayandığı, hiçbir kurumu ya da hiçbir yasayı tanımadığı için ve kendi evrensel kurallarını uyguladığı için ayaklanma potansiyelini ilk andan itibaren üzerinde taşıyor.

İktidarın ele geçirilmesi sırasında ve sonrasında da iktidar organları görevini yerine getirirler. İşçilerin, yoksul köylülerin ve emekçi halkın birliğini sağladıkları oranda ittifak organları, mücadele birliği organlarıdır.

İtalya'da, Torino bölgesinde işçi denetimini ve yine aynı dönemlerde, İspanya da köylüler tarafından korunan işçi denetimine geçmiş fabrikalarını görüyoruz. Etraftaki köylülerin silahlı birlikleri tarafından işçi eylemleri korunuyor. Ya da aynı dönemde asker sevkıyatı yapılırken, 2. dünya savaşında, asker Sovyetleri ya da asker komiteleri gemileri durduruyorlar. Ko-

miteler esnek yapıları dolayısıyla, sistemin hiçbir sınır ve yasasını, 4688'e bağlıız gibi bir şey tanımadıkları için rahat hareket edebiliyorlar ve sınıflar arasındaki bağı çok hızlı bir şekilde kurabiliyorlar.

Daha önce 2000 yılında 19 Aralık operasyonu öncesinde İstanbul'da bir Emek Platformu kurulmuştu. Emek Platformu bir komite örneği idi ve pek çok duruma müdahale ediyordu. Çeşitli dernekleri, siyasi partileri, sendikaları, İstanbul'daki tüm duyarlı kesimleri temsil ediyordu. Çok hızlı bir şekilde bütün bu kesimleri bir araya getirebiliyordu.

KOMİTELER NE DEĞİLDİR?

Tarih boyunca bir çok komite maa-
lesef ne değildir sorusuna doğru cevap veremediği için devrimini gerçekleştirilememiş, başarıya ulaşamamış, kısa bir süre sonra dağılmış ve katliamlara uğramıştır. Paris Komünü'nde ya da daha önceki pek çok ayaklanma ve komite girişiminde olduğu gibi.

Kapitalizm koşullarında komitelerden öz yönetim organları olarak söz etmek ve bu öz yönetim organlarının her tarafa yaygınlaştırılmasını önermek, devrimci görevlerden kaçınmak için işçi sınıfının, emekçi sınıfların en kötü biçimde aldatılmasıdır.

Burada Lenin'den bir aktarma yapmakta fayda var. *"Fabrikaların işçi sınıfı tarafından işgal edilmesinin kendisi, proletaryanın gücünün derecesini gösteriyorsa da ne kendine ne de kendisi için yeni, kesin bir mevzi yaratamaz. İktidar, sermayenin ellerinde kalmaya devam eder; silahlı güç, burjuva devletin elinde kalır; kamu yönetimi, besin maddelerinin dağıtımı, kredi kurumları, ticari aygıt değişmeden burjuva sınıfın denetiminde kalır. Teknisyenlerin, memurların yaptığı sabotajı kırmak için, proletaryanın elinde hiç bir zor aracı yoktur, hammadde ihtiyacını karşılayamaz, üretilmiş nesnelere satamaz. Proletarya, Silahlı Güce, Besinlerin Sınıf Çıkarlarına Göre Paylaşılması İmkanlarına, Uzman Ve Bürokratların Sabotajlarını Bedensel Olarak Cezalandırma İmkanlarına Sahip Olmadığından, fabrika işgali, kendinde ve kendisi için bu işgal, bir komünist toplum deneyi olarak KABUL edilemez. İşçilerin komünist devrimin savunmasız bir fabrikanın işgal edilmesi kadar kolayca gerçekleştirileceklerine bir an bile inanmamaları gerekir."*

Bu konuda daha önceki yanlış Torino otomotiv fabrikalarında, bölgenin tamamen işçi kontrolüne geçtiği dönemde ortaya çıkmış, fabrikaların tamamen işletilmesini ele almışlar ve üretime devam etmişler. Ya bu işçiler otomotivin elinde bulunan metalleri silaha dönüştürmüş ve orayı dönüştürüp iktidarı almak için çalışmaya başlamışlarsa o zaman bunlar iktidar organları olurlar mıydı? Hayır, çünkü Torino sadece ülkenin bir bölgesi, oranın olanakları kısıtlanabilirdi, orası çevrilebilirdi. Torino da işçiler, denetimi elimize geçirdik diye düşünerek otomotiv üretmeye devam etmişler. Böyle bir durumda pazara sürmeleri mümkün değil.

Torino işçileri denetim süresinde uzun zaman kaybedip, savaşı kaybetmişlerdir. Tıpkı Paris Komünarları gibi.

Kimi görüşler ise komiteleri devrimci sınıf partisinin kadrolarıyla sınırlandırmaktan yanadır. Bu görüş komite ve konseyleri kitle örgütlenme aracı olmaktan çıkartıp, kitlelerle arasındaki bağı kopartıp darlaştırır ve işlevsizleştirir. Tabi ki komiteler işçi sınıfı partisinin kitlelere ulaşma aygıtları olacaktır. Parti, bütün sınıfa komiteler yoluyla, komitelerdeki çalışan kendi üyeleri aracılığıyla işçi sınıfı partisinin politikalarını taşır. Aynı zamanda da kitlelerin özlem ve istekleri konusunda daha merkezi kararların alınmasını sağlar. Yani komite ve konseyler bu konuda da bir bağlaçtır.

Burjuva sendikacılar ve sendika üzerinde etkinliği olan reformistler komite ve konseylerin her türlü partiden bağımsız ve sendikaların alt organları olması gerektiği görüşünü ısrarla ileri sürerler. Almanya'da bir bölgede sendika konseyleri o kadar güçleniyorlar ki o bölgenin bürokratları tarafından yanılıya uğrattılıyorlar. Sendikayla bağlarını koparmamış olmaları da onları büyük bir yanılıya uğrattıyor. İşçi sınıfı partisinden bağımsız olma kaygısıyla hareket ederken sendikanın alt organı haline dönüşüyorlar. Komite ve konseylerin işçi sınıfı ideolojisinden uzak olması gerektiğini savunanlar onları burjuva politikalara tabi kılmaya çalışırlardır.

Proleter devrimcilerin bakış açısından ise komite ve konseyler parti örgütleri değil, proletaryanın en kapsamlı partisiz kitle örgütleridir. Bu kitle perspektifini kesinlikle bulandırıp darlaştırmadan, komite ve konseyleri birer alt organı gibi görme darlığına düşmeden, onları ideolojik, politik, pratik ve örgütsel olarak etkilemeye ve yönlendirmeye çalışırlar. Burada Lenin'den bir alıntıyı sizlerle paylaşmak istiyorum. Komite ve konseylere tam olarak nasıl bakmamız gerektiğine ışık tutuyor.

"...Mahrem hiçbir şey yok, gizli hiçbir şey yok, talimatlar yok, formaliteler yok. Sen çalışan bir adam mısın? Rusya'nın bir avuç polis zorbasından kurtulmak için savaşmak mı istiyorsun? Öyleyse yoldaşımızın. Temsilcilerini seç derhal, gecikmeksizin; senin iyi saydığını, İşçi Temsilcileri Sovyetlerimizin, Köylü Komitemizin, Asker Sovyetimizin vs. vb. Tam yetkili üyesi olarak seve seve ve isteyerek kabul edeceğiz. Bu, herkese açık olan, her şeyi kitlenin gözü önünde yapan, kitlenin ulaşabildiği, doğrudan kitlenin içinden çıkan, halk kitlesinin ve onun idaresinin doğrudan ve dolaysız olan bir iktidardır."

Komitelerin kendiliğinden ortaya çıkmaları onları kendiliğindenci yapmaz. Yaşam bir kez örnekleri ortaya çıkardıktan sonra, bizim bu sorunu bilinçlice ele almamıza ve belli bir hedef, düşünce çerçevesinde, yani bilinçlice bu örgütleri kurmamıza engel değildir. Komitelere herhangi bir müdahalenin, işçi sınıfı partisi, sendika ya da başka bir örgüt tarafından yapılan her türlü müdahalenin onu kalıplara sokacağı, komite olmaktan çıkaracağı kaygısı vardır. Onlar kendiliğinden ve bağımsız oldukları sürece başarıya ulaşırlar der bu düşünce. Ancak komitenin içinde yer alanların düşüncelerinden sıyrılarak orada bulunmaları mümkün değil. İşçi sınıfına bilinç dışarıdan taşınacaktır. Komitelerin içindeki her bir kişi deneyimlerini birikimlerini öngörülerini başarıya ulaşmak için komiteyle paylaşır. Devrimcilerin komitelere işçi sınıfının tüm birikimlerini taşıması ancak bu yolla olur. O zaman bizim onlara şekil vermemiz, onları oluşturmamız ve onların içerisinde yanılabilirliklerini, öngörülerimizi hatalarını ya da yapılması gerekenleri önceden belirtmemiz şart hatta bu konu her devrimci için bir görev.

KOMİTELER NASIL ÇALIŞIR?

Komite ve Konseyler o ana kadar tarihsel yaşamın ve tarihin dışına atılmış olan ezilen sınıfların tüm devasa kitlesini kapsar ve en dolaysız yoldan, en demokratik biçimde politik ve toplumsal yaşamın içine çeker. Ev kadınları, köylüler, sigortasızlar, işsizler, bütün kesimlere iktidarda direkt olarak söz ve karar hakkı verir.

Komiteler işçi sınıfı temelinde işyerlerinde örgütlenerek ulusal işçi konseyini oluştururlar. Ama aynı zamanda bir bölgede işçilerin, emekçilerin, ev kadınlarının ya da oradaki bütün bulunan kesimlerin, öğrencilerin ortak temsilcilerini yukarı kadar taşıyarak ulusal halk meclislerini oluşturabilirler. Komite ve konseyler, sa-

23 Eylül'de başlayan ve 29 Eylül'de tüm Avrupa'ya yayılan eylemler, Ekim ayında da yayılarak ve yükselerek devam etti.

Yunanistan'daki büyük krizi kurtarma operasyonu Avrupa ülkelerine pahalıya mal olmuştu. AB Komisyon Başkanı Jose Manuel Barroso, Brüksel sokaklarındaki gösterinin basıncıyla konuşmak durumunda kaldı. "Herşeyin bir bedeli vardır. Devlet bütçelerindeki açıkların da öyle. Bu açığın telafi edilmesi gerekmektedir" açıklaması sokakları dindirmek bir yana kızdırdı. Fransa da emeklilik yaşının yükseltilmesi gibi tüm Avrupa ülkelerindeki kemer sıkma politikaları emekçileri sokağa döktü.

Sadece Fransa'da üçbuçuk milyon emekçi tüm hayatı durdurma eylemleriyle gece gündüz sokaklardaydı. Uçak, tren ve metro seferlerini engellediler. Avrupa'nın tüm kentlerine yayılan eylemlerde başta taşımacılık ve enerji olmak üzere pekçok alanda boykotlar hayatı felç etti. Çöp kamyonları çalıştırılmadı. Petrol istasyonları çalıştırılmıyor, elektrik santralleri durma noktasında.

Bütün bunlarla birlikte birkaç günde göz altına alınanların sayısı binleri geçti. Devletlerin yaptığı sert müdahaleler ve sert açıklamalar daha sert karşı koyuşlarla cevaplanıyor.

Sağlık Bakanlığı tarafından, İstanbul Lepra Deri ve Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nin "uzun süredir atıl kapasite ile çalıştığı, her yıl zarar ettiği, döner sermaye gelirinin az olmasından dolayı personelin burada çalışmak istemediği, kadrosunun yetersiz olduğunun iddia edildiği" gerekçesiyle hastanenin kapatılması ve devredilmesi gündemde idi. Cüzzamla Savaş Derneği, SES Bakırköy Şubesi ve İstanbul Tabip Odası adına, Cüzzamla Savaş Derneği tarafından açılan davada, İstanbul Lepra Deri ve Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nin, Bakırköy Doktor Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne devrine itiraz edildi..

Ankara 2. İdare Mahkemesi aldığı kararla, İstanbul Lepra Deri ve Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nin devriyle ilgili olarak yürütmeyi durdurma kararı verirken, "kamu hizmeti sunan bir hastaneden kâr amacının beklenemeyeceğini" ifade etti. Ve lepra hastalığına yakalanmış kişilerin ayrı bir hastanede, tedavi ve kontrol sürecinin devam ettirilmesinin kamu yararı ve hizmet gerekleri açısından zorunlu olduğu sonucuna varıldığını kaydetti.

Kararla ilgili SES Bakırköy Şube Başkanı Leyla Koç Üzüm de, İstanbul Lepra Deri ve Zührevi Hastalıklar Hastanesi'nin bir bölge hastanesi değil cüzzahastalarına hizmet sunan "özel dal" hastanesi olduğuna dikkat çekti. Üzüm, hastanenin

dece işçi sınıfı değil, bununla birlikte tüm diğer ezilen kesimleri, yoksul köylüleri, emekçileri, askerleri ve öğrencileri kapsayan örgütlerdir.

Katılımcı: "Konuşmanızda bence temel bir hata var. O da işçi sınıfına bilincin dışarıdan taşınacağı noktası. Evet, doğru bilinç dışarıdan taşınacaktır ama bu bilinç hangi bilinçtir. Yani sınıf olduğu bilinci midir? Bu dışarıdan taşınmayacaktır. İşçi sınıfı zaten kendiliğinden eylemi içerisinde sınıf olduğu bilincine varır. İkincisi örgütlenmesinin gerekliliği bilincine de varabilir. Ekonomik, demokratik örgütlenmeler içerisinde yer alabilir. Ama orada kastedilen şey bilinç denilen şey iktidar bilincidir. Yani siyasi iktidarı almadığı sürece işçi sınıfının kendi iktidarını kurmadığı sürece özgürleşemeyeceğinin onlara anlatılmasıdır. Daha ileri de götürürsek sosyalizm bilincidir aslında bu. Komite ve konsey bilinci de işçi sınıfına dışarıdan taşınacak bir bilinç değildir. Komite ve konseyler işçi sınıfının kendi öz örgütlenmeleridir. Yani şu anlama gelir, işçi sınıfı kendiliğinden bu örgütlülükleri oluşturmalıdır, oluşturması gerekir. Oluşturamadığı noktalarda belki ona yardımcı olunmalıdır ama esas olarak bunu örgütlemesi gereken işçi sınıfının kendisidir. Bu temel bir tartışmadır. Yani proletaryanın devrimci sınıf partisi mi komite ve konseyleri işçi sınıfı içinde örgütleyecek biraz önce söylediğiniz gibi kendi mücadelesinde yardımcı olacak araçlar örgütleyebilir dediniz, Yoksa işçi sınıfı kendi komitesini örgütleyip bir şekilde bunun içerisinde proletaryanın devrimci sınıf partisi de bir şekilde çalışacak ve diyelim ki ona iktidar bilinci ve siyasi bilinç verecek, bu tartışma bence temel bir tartışmadır."

Bir hareket kendiliğinden bir şekilde ortaya çıktıktan sonra yani devrimci durum ortaya çıktıktan sonra ve hareket başladıktan sonra, işçiler bir araya gelmeye başladıktan sonra buna şekil vermek için bununla birlikte hareket edebilmek için içlerinde yer alınabilir ve bunlar bizzat devrimci sınıf bilinçli işçiler-emekçiler tarafından bizzat örgütlenir. Şimdi işçi sınıfı partisi denilen şey yukarıda tepede bizden yalıtık 5 kişi değil ki. Eğer bir işçi-emekçi sınıf bilincini almışsa ve o işyerinde herhangi bir hareket varsa, devrimci durum söz konusuysa ve orada bir birlik söz konusuysa ona şekil vermeli, bu onun bizzat sorumluluğudur. Evet, şu konuda haklısınız. İktidar hedefi dışında, mücadele, birlik ve ayaklanmaya kadar işçi sınıfı kendiliğinden bilinçle bu birlikleri oluşturabilir ve yürütebilir. Ama bunların iktidara taşınması gerçekten programatik bir hedefle ortaya çıkabilir.

Katılımcı: "15-16 Haziran'larda işçi temsilcileri eylemlere öncülük yapıyor, yönlendiriyor. Daha sonra siyasi örgüt tarafından iyi beslenmemeleri nedeniyle bir yığın hatalar yapılıyor. Zaman zaman TİP vardı ama onların hareketlendirdiği, bilinç götürdüğü oluşumlar değildi. Daha sonra 15-16 Haziran'ın bitiminden sonra o işyeri temsilcileri, işçileri hareketlendiren yönlendirenlerin hepsi bir yığın sıkıntılar yaşadılar, cezalara çarptılar. Bence bir sınıf partisinin bilinci olsaydı oradaki hataların daha az olacağını düşünüyorum. Kendiliğinden bireylerin çok başarılı olamayacağını söylemeye çalıştım."

Zaten öznel sebepler ,nesnel sebepler diye anlattığımız bunlar değil mi? Yani nesnel sebepler ne kadar olgunlaşırsa olgunlaşsın, öznel sebepler olgunlaşmadıktan sonra iktidarın kazanılması mümkün değildir. Tarihteki deneyimler de bu yönde.

Katılımcı: "Her şeyden önce şunu da belirtmek gerekiyor. Sendikalarla bir kitle örgütünü karşı karşıya getirmemek gerekiyor ama şu ayırımı da gözden kaçırmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Sendikalar yasal sınırları olan tüzel bir kişiliktir. Yapabilecekleri mevcut yasalar içinde sınırlıdır. Hatta buna örnek verecek olursak 15-16 Haziran eylemlerinin kesilmesi ya da ondan sonraki '80 faşist darbesinden sonra işçi sınıfının geriye düşmesinin en büyük nedenlerinden biri komite ve konsey örgütlenmelerine dayanmadığı içindir. Çünkü sendika başkanlarını, sendika temsilcilerini, aldığı gibi faşizm işçi sınıfı öndersiz kaldı. Tabi bunda o günkü DİSK ya da parti sendikalarının üzerindeki politik düşünce, ideolojiyi de göz ardı etmeden. Ama komite ve konseyler yarı legal yarı illegal olan kendini hiçbir burjuva yasayla sınırlamayan işçi sınıfının demokratik kitle örgütüdür. Demokratik ve merkezîyetçi bir yapıları var. Demokratik olması herkesin söz sahibi olması, merkezîyetçilik ise çoğunluğun iradesine azınlığın uymasındır."

Komiteler nasıl çalışır bölümünde bu konuları tartışacağız. Şimdiye kadar ki bölüm bir derleme, dediğimiz gibi komite konsey deneyimleri tarihi olarak olmuş bitmiş tek bir örnekle sınırlanmaz. İş yerine, bölgeye hatta ihtiyaca göre farklı şekillerde örneklendirilebilir. Tarih boyunca da pek çok şekilde ortaya çıkmış. Şimdiye kadarki bölümü değerlendirip daha sonra ilkeleri ele alalım.

Katılımcı: “Komiteler kesinlikle sendikaların, bir komünist hareketin alt organı değildir. Hatta orda ideolojik bir birlik aranmaz, aranan tek şey işçi sınıfının çıkarlarını savunuyor olmak ve onu bir üst aşamaya emeğin özgürlüğüne taşıyacak programları savunmak yeterlidir. Bunun dışındaki tartışmalar çok soyut kalır diye düşünüyorum.”

Katılımcı: “Bundan önceki anlatılanlarda bir tezatlık olduğunu düşünüyorum. Öz yönetimle ilgili bölümde sanırım bu tezatlık mevcut.”

Henüz iktidarı almadan işçi sınıfının iş yerinde ya da bir bölgede iktidarı ilan etmesi bir yanılgıdır. Yani bir aldatmacadır. Yani tamam artık iktidarı aldık, kendi işyeri denetimimizi aldık diyerek mücadelenin önünü kapatmış oluruz. İktidar hedefine yürümek lazım. Orada bahsedilen aldatmacadan kasıt budur.

Katılımcı: “Kapitalizm koşullarında komitelerden öz yönetim organları olarak söz etmek ve bu öz yönetim organlarının her tarafa yaygınlaştırılmasını önermek, devrimci görevlerden kaçınmak için işçi sınıfının, emekçi sınıfların en kötü biçimde aldatılmasıdır.”

Evet, Neden? Çünkü bakın biraz önceki örneğe dönelim. Torino bölgesini işçiler tamamen ele geçirmişler, fabrikaları işletiyorlar, üretime devam ediyorlar, ama bunları pazarlayamıyorlar, gıda v. s ihtiyaçlarını alamıyorlar, oraya ambargo uygulanıyor v. s gibi pek çok nedenle o bölgenin burjuva iktidarının içinde yaşaması mümkün değil. Türkiye’de var biliyorsunuz kurtarılmış bölge örnekleri, Paris Komünü oldukça iyi bir örnek. İlerlemek lazım.

Katılımcı: “Gündeme gelen bir konuyu biraz daha deşmek lazım, kullanılan kavramlardan hepimizin aynı şeyi anlaması ve algılaması gerekli ki birbirimizin ne söylediğini tam olarak kafamıza oturtabilelim. Öz yönetimden ne anlaşılması gerektiği ortaya konmadıktan sonra bu cümleyi bu şekilde de yazabiliriz, tersini de yazabiliriz. İki şekilde de bitirilebilir. Orda anlatmamız gereken temel mesele öz yönetimin ne olduğudur. Tek örnekle açıklanabilecek bir mesele de değildir öz yönetim. Herhangi bir fabrikada işçilerin oluşturmuş oldukları komite bütün üretim mekanizmasını ele geçirip hatta hammadde sevkiyatını vs. sini ve bunun ürün sevkiyatını da yapabilecek şekilde bunu işletiyor olması öz yönetim anlamına gelebilir mi, her şekilde gelmeyebilir. Ne kadar gelmeyebilir. Eğer olması gerektiği gibi devrimci durumda ya da bir adım ötesinde devrim sürecin içerisinde bir fabrikayı, buzdolabı fabrikasını ele geçirmiş olan komite eğer buzdolabı fabrikasını yine buzdolabı fabrikası olarak işletmeye devam ediyor bunun sevkiyatını da herhangi bir şekilde yapıyorsa bu öz yönetim değildir. Bunun öz yönetim sayılabilmesi için devrime hizmet etme zorunluluğu vardır. Eğer öz yönetimden onu anlıyorsak bu şekilde açıklayabiliyorsak o zaman doğrudur öz yönetim aldatmaca olmaktan çıkar.”

Her komite ilk ortaya çıktıkları anda potansiyel olarak öz yönetim organlarıdır. Mücadelenin, ayaklanmanın bırakılması denetimin iktidar olarak ilan edilip, mücadelenin önünün kesilmesi.

Katılımcı: “Fabrikaların yanına başka örnekler de koymak gerekir. Komiteler yalnızca işçilerin, emekçilerin komiteleri değildir, asker komiteleri de vardır. Eğer asker komiteleri yani silahlı savaşı birebir örgütleyen ve devrimin hizmetine sokan, sokması gereken komite eğer öz yönetim organı olarak davranmıyorsa yapacağı hiçbir şey yoktur. Yapması gereken öz yönetim organı gibi davranmaktır. Burada böyle okuduğumuz zaman yani öz yönetimi doğru tanımladığımız zaman aldatmacayı değiştirmemiz lazım, aldatmacanın kalmasını istiyorsak öz yönetimin ne olduğunu bu anlattığımızın olmadığını başka şey olduğunu açıklamamız lazım bunun içerisinde.”

Katılımcı: “Ben kendi adıma bu dizgi halindeki cümleyi kabul etmem mümkün

Türkan Saylan’ın kurucusu olduğu, daha önce başhekimi olarak çalıştığı bir hastane olduğunu ifade ederken, yapılmak istenen devrin biraz da ona ait herşeyi silinmek istenmesi nedeniyle olduğunu vurguladı.

6 Kasım günü verilen bu karar üzerine Bakırköy Doktor Sadi Konuk Hastanesi Başhekimi, mahkeme kararının kağıt üzerinde olduğunu ve Lepira Hastanesi personelinin Sadi Konuk Hastanesi’nde çalışmaya devam ederlerse bundan memnun olacaklarını, birçok imkandan faydalanabileceklerini, döner sermayeden iyi gelirler kazanabileceklerini söyledi. Leyla Koç Üzüm, başhekimin kendilerine Lepira Hastanesi’ne geri dönerlerse fiziki imkanlardan yoksun, tamamen olumsuz koşulların olduğu bir yerde çalışmak zorunda kalacaklarının söylendiğini belirtti ve kendilerine Sadi Konuk Hastanesi’nde kalmak istediklerine dair bir kağıt imzalatılmak istendiğini ve bu kağıda hiç kimsenin imza atmadığını ifade etti.

Başta otomotiv olmak üzere özellikle metal sektöründe çalışanların koşullarını ve Berlusconi Hükümeti'nin politikalarını protesto eden binlerce kişi, 16 Ekim Cumartesi günü, Fiom-Cgil'e (İtalya Genel Emek Konfederasyonu Metal İşçileri Örgütü) bağlı "metallo"un (metal işçileri) çağrısıyla Roma'da toplandı.

Gösteri'nin duyurusunda, "Kendisini işsizlik, yoksulluk, ırkçılık, savaşlar, sosyal yıkım ve doğal çevrenin tahribatı şeklinde gösteren kapitalizmin krizi ve onun dehşet verici sonuçlarına karşı dünya çapında ortak mücadele yürüten işçiler ve halk kitleleri açısından önemli bir adım olacaktır" şeklinde yapılmıştı.

Yüz binlerce kişinin katıldığı gösteride, "Bütün ülkelerin işçileri, kapitalistlere ve onların baskı, sömürü ve savaşa dayalı sistemlerine karşı birleşelim!", "İşçiler olmadan kapitalistler hiçbir şey yapamazlar, kapitalistler olmadan işçiler her şeyin daha iyisini yaparlar!", "Önümüzde kazanacağımız bir gelecek var!" yazılı pankartlar taşındılar.

değil. Ama eğer sizin cümleden kastınız dediğiniz gibiyse bu cümlenin kesinlikle değişmesi lazım. Çünkü eğer DEK'in komitelere bakışı bu ise ben bunu kabul etmiyorum."

Katılımcı: "O cümlede bir sorun yok, sorun öz ve biçimde bir anlama sorunudur. Çünkü öz yerine siz biçimi koyarsanız ve bunun adına öz dersiniz kapitalist toplumda işçi sınıfı ezilip sömürülürken fabrika yönetimleri kapitalistlerin ve onların denetim elemanlarının elindeyken, iliklerine kadar sömürülürken siz buna öz yönetim dersiniz elbette herkes buna itiraz eder. Öz yönetim ancak işçi sınıfının kendi iktidarında olabilir. Bu kadar net. O bir aldatmacadır, çünkü işçi sınıfı hala ezilip sömürüldüğü halde o onun öz yönetimidir deniyor. Halbuki işçi sınıfının yönetim organları ancak kapitalist toplumun yıkılması sosyalist toplumun kurulmasıyla mümkündür. Öz budur diğeri sadece bir biçimdir. O biçim büyük bir aldatmacadır."

Katılımcı: "Öz yönetim tek başına fabrikalardaki işçilerin oranını üretimini ve dağıtımını yapması değildir. O ülkedeki karşı sınıfa baskı kuracak aygıtları da kendi elinde bulundurmasıdır. İşçilerin bir fabrikayı yönetiyor duruma gelmesi Türkiye'de de yaşandı. Çorumdaki bir maden ocağında bu yapıldı. Ocak kapatılacaktı, işçiler işgal ettiler ve ocağı işletmeye başladılar. Şunu gösterdiler devlete bu maden zarar etmiyordu. İşçiler kendi üretimlerini yapıyordu maaşlarını alıyordu. Devlet bunu görünce askerlerini gönderdi, işgal etti ve aldı işçileri de oradan attı. Ama şimdi buradaki işçilerin üretime devam etmesiyle birlikte ayrıca kendi silahlı milislerini oluşturdu ve daha geniş bir şekilde bir birlik yaratmış olsaydı evet öz yönetime dönüşebilirdi."

Katılımcı: "Mücadelede ayaklanma ve iktidar sürecinin birbirinden kopuk ele alınmaması gerekir. Devrimci durumlarda ortaya çıkar dediğimizde aslında kastettiğimiz şey budur. Yani bu süreçte ortaya çıktıysa bu dinamik bir yapıdır. O anlamıyla evet. Bir anlamıyla yönetim organı olur. Ama eğer iktidarı, devrimi hedefliyorsa, ayaklanmaya doğru gidiyorsa, gerçekten de yarın bugün ikili iktidar da oluşabilir, Türkiye ve Kürdistan koşullarında. Mesela bugün Kürdistan koşullarında neredeyse ikili iktidar vardır denilecek aşamaya geldik. Tam olarak bunu söyleyemeyeceğiz ama orada şu anda belli bir hüküm var olan bir otorite karşısında bir iktidar aygıtı gibi hareket etmesi söz konusu. Bunların hepsi tabii kendi özel koşulları içinde tartışılması gereken şeylerdir. Sovyetlerdeki ikili iktidarla bugün benim bahsettiğim, o oluşan iktidar da aynıdır. Yönetenlerin yönetemediği koşullarda başka iktidar biçimleri oluşabilir. Ama anlaşılması gereken tamamen şu: Mücadele, ayaklanma, sadece bir şeye karşı çıkmak değildir. Ciddi anlamda iç savaşın en boyutlu hali anlamına gelir. İşçilerin, emekçilerin ayaklandığı, mevcut iktidarı ele geçirdiği fakat tamamen denetim altına alamadığı koşullarda kapitalizm aşılmamış da olabilir. Ama bir işçi organı olarak komiteler iktidarı ele geçirmiş olabilirler, bu mümkün."

Katılımcı: "Şöyle söylerseniz; 'fabrika özyönetimi', bu anlaşılır bir şeydir. Ama özyönetim çok geniş bir kavram. Ben bundan ülke yönetimini anlıyorum. Fabrikayı yönetmek eğer, çoğu kez de kapitalistlerin yararına olmuştur. Buna sosyal reformistler özyönetim diyebilirler. Çünkü o fabrikayı gerçekten de işçiler gayet de güzel yönetirler. Ama fabrika onlara ait değildir. Ülke yönetimi de hiç değildir. Bu, bunun için büyük bir aldatmacadır. Ben böyle anlıyorum. Ama fabrika yönetimini eğer ülke yönetimi anlamında alırsanız, o zaman özyönetim diyebilirsiniz. Çünkü iktidarı işçi sınıfı almıştır. Ve artık kendisi yönetiyordur. Dolayısıyla öz dediğimiz şey işçi sınıfının doğrudan kendi organlarıyla hem kendisini hem de diğer ezilen ve sömürülen kitleleri kurtuluşa götürmek, yönetmek ve denetlemektir. Ben o cümleden her zaman onu anladım ve şu anda da onu anlıyorum. Ama gerçekten de bazen bir cümle eksikliği nelere yol açıyor. İyi de oldu tartıştık."

İsterseniz konumuza devam edelim. Bir bölgedeki işçiler ya da emekçi bir kesim ya da köylüler bir araya gelerek A Bölgesi Komitesi oluşturmuştu. Sonra diğer bölgelerin komiteleriyle birlikte bölge konseyini oluşturabilirler. Daha sonra bölgelerin konseyleri bir araya gelerek, il temsilciler meclisini, il konseyini oluşturabilirler. Konseyler evet, proleter devletin modelleridir ama ta kendisi

değildir. Ve ulusal meclis te, bütün il konseylerinin gönderdiği temsilcilerden oluşur, ulusal meclis bu şekilde temsil edilirler. Oklar iki yönlü çünkü her temsilci geri çağırılabilir ve tekrar geri gönderilebilir.

Mahalle halk konseyleri ya da il halk konseylerinde sadece işçi sınıfının değil, bununla birlikte tüm ezilen kesimleri, yoksul köylüleri, emekçileri, askerleri ve öğrencileri kapsayan örgütlerdir.

Temel ilkelere geldiğimizde, biraz önceki tartışmada temel kaygı şuydu: Bu işçiler kendi özyönetimlerini komitelerde gerçekleştiremiyorlarsa nerede gerçekleştireyorlar. Buradaki özyönetim denilen işçi ve emekçinin kendi iradesini, inisiyatifini ortaya koyması değil, bu açıdan evet, gerçekten de işçinin kendi özyönetimini, öz iradesini ortaya koyduğu yerler komitelerdir.

Temel İlkeler:

1) Komite ve konsey örgütlenmesi, insanların bugüne değin ortaya çıkarttığı en demokratik toplumsal örgütlenmeleridir.

2) Komitelerde demokratik merkezîyetçilik esastır. Demokratik merkezîyetçilikte, bütün kararlar ortak tartışmalar ve ikna temelinde alınır. Ama alınan kararlara herkes uyar.

3) Her karar ortak tartışmada alınır.

4) Örgütsel işleyişte ortak irade esastır.

5) Esnek ve hareketli olmalı, hareketi öldürecek kalıpcılıktan kaçınılmalıdır.

6) Seçilenleri gerek görüldüğü anda geri çağırma temel ilkedir.

7) Tepkisel değil ilkeli ve sürekli bir birlik hedeflenmelidir. Bütünlüklü hareket ve örgütlenmeyi koruyucu tedbirler zorunludur. Bu söylediğim gibi daha önceki çalışmalardan çıkarılan sonuçlardır. İlkeleri benimseyen herkese açık olmalıdır. Bununla ilgili güzel bir söz var: "Karayüzler hariç herkese açık olmalıdır" diyor Karayüzler, polisler ve diğerleri anlamına geliyor.

8) Devrimci tavır, disiplin, gönüllülük, içte eleştiri-özeleştiri dışta bütünlüklü tavır temel ilkeler olmalıdır. Komitelerin kuralızsız olduğunu iddia edenler, yanılıyorlar. Hayır, enternasyonalist sınıf ilkeleri denen sınıf bilincine bağlıdır.

9) İlkeleri benimseyen herkese açık olmalıdır.

10) Devletten ve siyasi partilerden bağımsız. Enternasyonalist sınıf ilkelerine bağlıdır.

11) İşçi ve emekçilerin kurtuluşu temel perspektif, emekçi sınıfların devrim yoluyla egemenliği temel ilkedir.

12) Kent ve kır emekçilerinin mücadele birliği esastır.

Katılımcı: "Çok somut bir şey söyleyeceğim: Mesela TEKEL eyleminde çadırlarda komiteler oluşmaya başlamıştı. Yani her bir çadır kendi içerisinde ufak ufak komiteler oluşturmaya başlamıştı. Bunlar tutunamadı. Sendikanın da bir baskısı oldu. Çünkü sendika, komitelerde kendi altının boşaltıldığını gördü. Öyle değildi. Biz her zaman bunu söylüyoruz ama oradaki olayda, yani Ankara'daki meselede, sendika, komitelerin kendisine karşı kurulduğunu düşünüyordu. Ama komiteler oluşmaya başlamıştı. Son güne gelindiğinde de neredeyse artık komitelerin üst birimi, yani konsey de oluşmaya başlamıştı. TEKEL eylemi şu açıdan önemli. Çünkü Türkiye ve Kürdistan'ın her tarafından gelen işçiler var. TEKEL, tek bir alan ama oradaki örgütlenme hem komite hem de konsey örgütlenmesinin bizim kafamızda somut olarak nasıl şekilleneceğinin de iyi bir göstergesi diye düşünüyorum. Orada eğer her çadırdan oluşmuş olan komitelerin, tek tek temsilcileri seçilseydi ve otuz kişilik bir konsey oluşsaydı, bunun nasıl bir mücadele organı olacağı, nasıl bir ayaklanma organı olacağı, daha da ileride nasıl bir iktidar organı olacağı daha belirgin olarak ortaya çıkacaktı. Bu konu üzerinde biraz daha tartışırsak daha iyi olur diye düşünüyorum."

Katılımcı: "Eğer çadırlarda işçilerin doğrudan kendilerinin seçtiği işçi komitesi oluşmuş olsaydı, ki bütün çabamız oydu ve sendika genel merkezi, fark ettiği için zaten işçileri tehdit etti. Dedi ki 'Eğer komiteler oluşursa biz bırakır gideriz.' İşçilerin o anda yapması gereken çadırlarda komitelerini oluşturmaları, konseylerini oluşturmaları, buna bağlı olarak dönüp dönmeyeceklerine, çadırlarını yıkıp

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi yönetiminin 23 Kasım'da yeni bir ihale yapacağını açıklaması üzerine Dev Sağlık-İş üyesi işçiler 9 Kasım günü hastane önünde bir basın açıklaması yaptı. 300'ü aşkın taşeron sağlık işçisinin katıldığı basın açıklamasında hastane yönetiminin ihale açması protesto edildi.

Hastanede çalışan işçilerin taşeronun değil hastanenin işçisi oldukları Çalışma Bakanlığı'nun 2009'da aldığı kararla ispatlanmasına rağmen, hastane yönetimi her ay 11 bin TL ceza ödemeyi göze alarak işçileri taşeronda çalıştırmakta ve yeni ihale yapmakta ısrar ediyor.

Başhekimlik önünde yapılan eylemde sık sık "Taşeronu sağlıktan süpüreceğiz", "Taşeron sağlıktan ölüm demektir", "İşçiyiz haklıyız kazanacağız" sloganları atıldı.

Basın açıklamasını okuyan Diyarbakır Şube Başkanı Sedat Aydın "Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde yıllardır taşeron şirketler aracılığıyla çalıştırılan bizler 29 Haziran 2009 tarihi itibarıyla Çalışma Bakanlığı kararıyla asıl işveren olan hastanenin işçisi olduğumuz kesinlik kazandı. Bu durum taşeron sisteminin hukuksal ve idari iflasıdır" dedi.

Bu karara rağmen hastane yönetiminin kanuna karşı hilede ısrar ettiğini, işçileri kendi sigorta siciline işlemek ve bordrosuna almak yerine SGK ve Maliye'nin usulsüz işlem nedeniyle vereceği para cezalarını göze alarak pazarlık usulüyle yeniden ihale yapacağını söyleyen Aydın, "Hastane yönetimi hukuken yapılması mümkün olmayan bu ihale ile bizleri hala taşeron aracılığıyla çalıştırmak istemekte ve açıkça hukuksal yok saymaktadır" dedi.

Aydın, ihalenin yapılacağı 23 Kasım günü hastanede aileleri ve çocuklarıyla birlikte direnişe geçeceklerini söyledi.

yıkmayacaklarına, iktidara yürüyüp yürümeyeceklerine doğrudan kendilerinin karar verme hakkını kendi ellerine alması gündeme gelecekti. Sendika ve bütün sosyal reformist ve oportünistlerin gördüğü ve iliklerine kadar duyduğu korku buydu işte. Bu TEKELEyle evet, komite deneyiminin ne kadar acil, gerekli ve vazgeçilmez olduğunun da en somut örneği oldu. Şimdi Tek Gıda-İş'in önünde halen onu yapmanın çabasını hem biz hem de onlar sürdürüyor. Bir emekli TEKELE işçisi olarak söylüyorum. Dolayısıyla komite ya da özyönetim dediğiniz zaman iktidarı ele geçirmiş emekçi kitlelerin doğrudan kendilerinin seçimi, denetimi ve yönetimiyle oluşan bir özyönetim olabilir. Ama demin orada bir arkadaş söyledi. Sungurlu fabrikasında işçiler evet, fabrikaya ele geçirdi. Bunu bazen burjuva sınıfın kendisi de sunuyor zaten. Karlı hale de getirdiler. Ama ülke yönetimi kendilerinin elinde olmadığı için, boğuldu o hareket. Boğuldu ve bu özyönetimin başarısızlığı olarak gösterildi. Ve işçiler özyönetimi ele alırlarsa 'yönetemezler'in de somut bir kanıtı olarak gösterildi. Tehlikeli bir şey bu yani. Bir fabrika yönetimini ele geçirmek olsa olsa fabrika özyönetimi olabilir."

Katılımcı: "Bence orada söylenen özyönetim işçilerin fabrikayı yönetmesi. Piyasa koşullarına tabi olduğu sürece (ülkede sosyalist bir ekonomi yoksa) evet, bir dönem karlı bir şekilde işletilebilir. Ola ki bir kriz başladı ve piyasa sizin ürettiğinize ihtiyaç duymadı, o zaman ne olacak? Fabrikanın iflâsı söz konusu olur. Burada püf nokta, mücadele, ayaklanma ve iktidar organı olmasıdır.

Bütün örgütlenmeler bir ihtiyaçtan çıktı. Nasıl zamanında sendikalar işçi sınıfının pazarlık gücünü, metasını sattığı için arttırmak, onun çalışma koşullarını düzeltmek için ortaya çıktıysa bir ihtiyacın ürünüyse, aynı şekilde komiteler de bir ihtiyacın ürünü olarak ortaya çıkmış. Bu ihtiyaç nedir/ Şudur: I. Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde 1905 devrimi var. Bir devrim zamanı var ve hemen ortaya çıkan dönemlere bakıyoruz, olağanüstü dönemler. I. Dünya Savaşı, sendikalar işçi sınıfına ihanet ediyor, geleneksel sosyal demokrat partiler görevlerini yerine getirmiyor, savaşın yarattığı yıkım, açlık ve yoksulluk da var. Ve buna karşı işçiler mücadele ediyor. Böylesi bir ortamda sorunlarını çözebilmek, kapitalizmden kurtulabilmek için bu tip örgütlenmelere ihtiyaç duyuyor. Bu amaç için, kapitalizmi yok etmek, ya da ona karşı mücadele etmek için ortaya çıkmış bir aracı, yok öyle değil, aslında böyledir dersiniz aldatmış olursunuz. Shop Stewarts'larda böyledi. Başına gelen buydu. Bu şekilde çıkmışlardı ortaya zaman içerisinde bu yanlış anlamalarla sendikanın bir eklentisi olmuş gereksizleşmişlerdir. Bu anlamıyla şuna vurgu yapmak gerekiyor: Dün de tartıştık 15-16 Haziran'da işçiler, sendikalarını kurtarmak için sokaklara dökülmüş, ayaklanmışlardı. Bugün sendika kendini kurtarmak için işçilerin karşısına polisi, askeri diyor. Tek Gıda-İş'in bugün yaptığı bu. Sendika bugün işçilerin ihtiyaçlarını cevap veremez haldedir. Şimdi sendikalar, belli bir süre içinde bürokratlaşmış, kritik anlarda işçi sınıfını arkasından vurmuş yapılarıdır. Biz biliyoruz ki, olağanüstü dönemlerde sendikalar ihanet etmiştir. Burada artık komite ve konseyler zorunlu bir ihtiyaçtır.. Bunu bize TEKELE gösterdi. Son dönemde yaşanan en büyük işçi eylemi sendikalar eliyle

bitirilmiştir. Sendika işçileri satmıştır. İşçiler ne yapacaklar? Tek Gıda-İş istediklerini yapmıyor. Komite ve konseylerin zorunluluğu işte burada daha net ortaya çıkıyor. Sendikalara alternatif değil ama bugün sendikalardan daha fazla ihtiyaç duyulan örgütlülüklerdir komite ve konseyler."

Katılımcı: "Komite ve konseylerden anladığım şu; her komite, mücadele ve ayaklanma organı olmalıdır. Bu DİK için de DEK için de, parti komiteleri için de böyledir. Ayaklanmayı, iktidara gelecek, mücadeleyi geliştirecek, güçlendirecek, geleceğin iktidar organları konusunu içerir. Türkiye ve Kürdistan'da çok gelişim süreçlerinden farklı kültürlerden, farklı katmanlardan meydana gelen topluluk olduğu için işçinin, yoksul köylünün, değişik emekçi katmanların fikir birliği, düşünce birliği, mücadele birliği farklılıklar arz ediyor. Bu farklılıkları bir arada toplayabilmek komiteler gibi esnek bir yapılanmayı zorunlu kılıyor. Ben mesela, 70'lerle ilgili bir örnek verecek olursam, 80 öncesi mücadele anlayışında, siyasi birliklerden tutun, yine devrimci durum koşullarında komite örgütlenmeleri yani bu komite örgütlenmeleri en alttan en üste merkezi düzeyde olabilecek bir gençlik komitesi, gençlik organının, ama bunların hepsini organize eden, hepsini bir potada toplayabilecek, nihai hedefine vardırabilecek bir partinin birer - deyim yerindeyse- yan organları. Hani bu komitelerin içini doldurabilecek, sonuçta işçi sınıfının partisidir. Bir fabrikayı düşünün, fabrikadaki sendika yönetimi, zaten sınıf sendikasının artık günümüzde nereye kadar gidebileceği aşikar bir gerçek. Politik ve ekonomik tahlilleri yaptığımızda bir devrimci durumun yaşandığı ülke koşullarında da kaçınılmaz ve zorunlu olarak komite ve konsey şeklindeki örgütlenmeler, her zaman için daha acil ve yoğundur."

Katılımcı: "Bir şeyi düzeltmek gerekiyor. Komite ve konseyler, partisiz kitle örgütlerinin araçlarıdır. İçinde parti kadroları olabilir ama partisiz kitlelerin kendi özyönetim, denetim, mücadele, devrim ve iktidar organlarıdır. Eğer parti organları olarak bunu düşünürsek, sadece dar parti ideolojisiyle, parti politikasıyla hareket eden, parti hücreleri haline gelirler. Bu da doğru bir yaklaşım değildir."

Katılımcı: "Yalnızca bununla komite ve konsey olur, başka türlü olmaz, dersek kendimizi yanıltırız. Sınıfın kendisini de yanıltırız. Komite kurma işyerlerinde, fabrikalarda, köylerde, mahallelerde, komite kurma özgürlüklerini ya da kendiliğindenliği ortadan kaldırmış oluruz. O zaman bir şeyi açığa çıkarmamız lazım. İlk müdahaleyi nasıl yapacağız? Kıvılcım çakabiliriz, böyle bir hakkımız olabilir ya da komiteler oluşmaya başladıktan sonra müdahale edebiliriz ama kendimizi onun yerine koyup, karar alamayız. Bu süreci birlikte yaşamazsanız, yalnızca burası birlikte yaşamak zorunda değil, kendiliğinden ilk adımı atanlarla birlikte yaşamamız lazım. Onların aldıkları kararları, kararlarımız olarak kabul etmemiz de lazım. Süreç içerisinde değiştirme, dönüştürmeyi bir tarafımıza bırakarak, cebimizde taşıyarak, kafamıza koyarak. Başka türlü en temel noktası olan kendiliğinden ortaya çıkma iradesinin kendisinin belirlemesi, fikirlerini ortadan kaldırırız ki, o, komitenin dışında her şey olur. Bu tartışmayı aslında taban inisiyatifini deneyimini de dinledikten sonra tekrar yapalım."

KOMİTE/KONSEY DENEYİMİ OLARAK TABAN İNİSİYATİFİNİN ÇALIŞMA PRENSİPLERİ VE GELİŞİM SÜRECİ

Programda komite ve konsey deneyiminde taban inisiyatifi denilmesini biraz açıklamak istiyorum. Taban inisiyatifi kuruluşunda komite ve konsey tanımlamasıyla kurulmamıştır. Öncelikle bunu belirtmek isterim. 1995 yılının sonunda kurulan bir oluşum, bir araç, bir organ. Dolayısıyla geçmişi yok, anlatımı zor, 15 yıllık bir hafıza gerektiriyor.

Dün BES’le ilgili burada birkaç konu konuşuldu neredeyse BES’ten istifa edecektim. Bu yönüyle de taban inisiyatifinin varlığıyla BES o kadar kötü bir örgüt değil, zaman zaman iyi şeylerin de yapıldığı ya da yapılmaya çalışıldığı dönemler oldu. Dolayısıyla KESK’in yaramaz çocuğu diye ifade edilen BES’in hakkında yapılan dünkü eleştirilere katılmadığımı söylemiyorum ama tek başına da o yönden değerlendirmeyelim derim.

Taban inisiyatifi, 1995 yılının sonunda o dönemde sendikadaki yönetimlerin dar, grupçu, küçük olsun benim olsun anlayışına karşı, yönetimde olup, tabandaki üyelerin sendikal sürece, karar mekanizmalarına katılabileceği bir model üzerinden müdahale etme gereksinimi ile doğmuştur. Ve bu müdahale etme gereksinimi en başta tek tek bireylerin veya bir örgütlü yapının içerisinde yer alıp da BES’de veya o zamanki adıyla Maliye-Sen’de üye olmaları tarafından hissedildi. Bir örgütlü yapı içerisinde olup da tek kişi, iki kişi, üç kişi halinde duran devrimciler, fiili sürece katılıp çok çalıştığı halde, iş seçimlere geldiği dönemde dışarıda tutulması, karar mekanizmalarına dahil edilmemeleri veya sendikal sürece yönelik eleştirilerinde eleştirilerinin karşılığını tam olarak bulamamaları gibi sonuçlarla karşı karşıyaydı. Bu tespitler üzerinden bir araya gelen insanların kurduğu bir oluşum taban inisiyatifi.

Daha çok reformist, sendikal anlayışla mücadeleyi kendi önüne görev olarak koymuş, fiili ve meşru mücadele geleneğini benimsemiş bir anlayıştı. En

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası’nın (MESS) toplu iş sözleşmesi görüşmelerindeki tavrını protesto eden Birleşik Metal-İş Sendikası üyesi işçiler, 9 Kasım’da Fatih Sultan Mehmet (FSM) Köprüsü’nü Avrupa yakasından Asya yakasına kadar yürüyerek geçti.

BMİS üyeleri MESS’in Şişli Kuştepe’teki merkez bürosu önünde eyleme geçerek MESS’in dayatmalarını protesto ettiler. Eylemde konuşan Birleşik Metal-İş Sendikası Genel Sekreteri Selçuk Göktaş, metal işçilerine kurlsız ve güvencesiz çalışmanın dayatıldığını, “sıfır zam” önerildiğini ve kazanılan hakların geri alınmaya çalışıldığını söyledi.

Ardından 3 minibüsle FSM Köprüsü girişine gelen DİSK Birleşik Metal-İş (BMİS) üyeleri, yolun en sağ şeridini trafiğe kapatarak Asya yakasına doğru yürüyüşe geçti. İşçiler, yürüyüş boyunca toplu iş sözleşmesi sürecinde MESS’in dayattığı işçiyi güvencesizleştiren ve çalışma biçimini kurlsızlaştıran koşulları sloganlarla protesto etti. Yürüyüş boyunca işçilerin yanından ayrılmayan polisler köprü çıkışında işçileri kuşatarak gözaltına aldı. Gözaltına alınan işçiler Kavacık Polis Merkezi’ne götürüldü.

İzmir’de 9 Kasım Salı günü işyerlerine gidiş gelişte İzban’la yolculuk yaparken ücretsiz seyahat hakkından yararlanmak isteyen demiryolu emekçileri, protesto için bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

Basın açıklaması saat 10.00’da Alsancak Tren Garı’nın içinde “Direne Direne Kazanacağız” ve “Türk Ulaşım Sen İzmir 1 Nolu Şube” pankartları açılarak başladı. Basın metninin okunmasından önce “İş Ekmek Yoksa Barış da Yok”, “İzban Şaşırma Sabrımızı Taşırma”, “İzban’a Parayla Binmeyeceğiz”, “Emekçiyiz Haklıyız Kazanacağız”, “Yaşasın Sınıf Dayanışması”, “Yaşasın Onurlu Direnişimiz” sloganları atıldı.

Basın açıklamasının okunmasının ardından sağlık taraması yapılmak üzere sağlık ocağına gidildi.

temelde bürokratizme, sendikalardaki yabancılaşma ve uzlaşmaya karşı ciddi mücadeleler yürütmüştür. Kuruluşunda 40–50 kişinin katıldığı sendikal sürecin hatta siyasal sürecin tartışıldığı toplantılar olmuştur. Bileşenleri içerisinde, sınıf mücadelesine katkı sunma iddiasıyla başlayan bireylerin ve “evet böyle bir mücadele doğrudur birlikte bu işi yapabiliriz” diyen örgütlü, devrimci arkadaşların olduğu bir yapı. O dönemde yurtsever emekçilerin de içerisinde yer aldığı bir grup olarak çalıştı.

İşleyişi şöyle, taban inisiyatifinin meclisinde tüm her şeyin tartışıldığı herkesin eşit bir şekilde görüşünü söyleyip kararlaştırmaların yaşandığı bir toplantı tarzı var. Bu, uzunca yıllar devam etti. Yani ortak toplantılarla her gündemi tüm katılımcılara açık bir şekilde tartışarak aldığı kararları hayata geçirmek üzerine de aynı disiplin ve sorumlulukla hareket eden bir yapılanma. Demokratik merkezîyetçi yönü var taban inisiyatifinin. Alınan kararlara katılmasak dahi sonuçta taban inisiyatifinin bir katılımcı sayısı var. Çoğunluğun kararı hangi yönde ise o yönde karar uygulanır. Burada bir ikna süreci de var. 5 kişinin farklı, 4 kişinin farklı düşündüğü bir yerde 5 kişinin farkı her zaman yetmeyebilir.

Buradan da şunu doğrudan ifade etmek isterim işleyişe dair. Taban inisiyatifinin hangi anlayıştan olursa olsun sadece kendi kararlarını dayatabilecekleri bir toplantı meclisi yok. Herkesin eşit bir şekilde tartıştığı bir yerdir. Öneriler kabul edilirse hayat bulur. Ama “bizim kararımız şudur bu olsun” şeklinde bir oturum söz konusu değildir.

4688 sayılı yasanın öncesinde BES kuruldu biliyorsunuz. Bunda iş kolunda birlik tartışmaları kapsamında o dönemde, hatta yoğun tartışma süreçlerinde bazı sendikaların kendisini feshetmesine varana kadar fesih kongreleri olarak geçirdi bu süreci. Tüm Maliye-Sen’de de dönem kendisini feshetmeme kararı alan sendikalardan biridir. Yani BES’e katılma kararı gerçekleşmemiştir. Bunun sebebi o dönemdeki en büyük tartışma, kurulan yeni sendikanın tüzüğünde Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı’nın olup olmayacağı konusuydu. Birlikte iç içe olduğumuz yurtsever çevrelerinin de taban inisiyatifinin de ortak savunusu Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı’nın tüzükte yer almasıydı. Buna karşın UKKTH’nın yasalar açısından sorun olacağı tartışmaları vardı. Yani reformizm kendi gerekçelerini ortaya koymaya çalışıyordu.

O dönemde Tüm-Maliye Sen, BES’e katılmama kararını aldıktan sonra belli bir süre yoluna devam etti. Ama aynı iş kolunda iki sendikanın kuruluş bildirgesi vardı. İki sendikanın birlikte faaliyet yürütememesi gerçeğinden hareketle de daha sonra kendisini feshederek BES’e katılma kararı alındı. İnsiyatif de iki sendikanın olmaması gerektiğine ikna oldu ve fesih gerçekleşti.

BES’e katılmayla birlikte de öncelikle Sosyal-Sen, Banka-Sen, Turizm-Sen daha sonra da Yargı-Sen’in katılmasıyla BES aslında birçok kadronun tek sendikada birleşmesiyle oluştu. Aynı zamanda tüm bu sendikalardan gelen sendika kadroları da bir araya gelmiş oldu. İnsiyatif, Sosyal-Sen’den, Yargı-Sen’den gelen, insiyatif ile bakışı örtüşen kadrolarla yoluna devam etti. Bu yönüyle de genişleme sağlandı. Ancak, insiyatif gibi bir oluşumun şöyle bir sıkıntısı oluyor. İnsiyatif, yeni katılımcılarıyla zaman zaman ikna etmeye çalışarak, birçok konuda kendi doğrularından taviz vermeksizin ortak işler yap-

maya da çalıştı. O dönemde tüzük kongrelerinde bazı kazanımlar da yaşadık. Yani kendi örgütümüzde tabanın sürece katılması konusunda birçok değişiklik yapıldı. İnisiyatifte şube temsilcileri karar organı gibi, yönetim kurulu yürütme organı gibi algılanan oturumlar yapıldı.

Tüzüğümüzü incelediğimizde onları görürsünüz. Maliye-Sen'den başka katılan sendikaların hiçbirisinde olmamasına rağmen Merkez Temsilciler Kurulu, BES tüzüğünde bu tartışmalar dahilinde konulmuştur. BES hala 2 yılda bir kongresini yapan sendikadır. Bunun değişmesi yönünde, 3 yıla çıkarılması yönünde ciddi bir engel oluştu inisiyatifin önünde. "İki dönem üst üste yönetime seçilenlerin sonraki dönem seçilmemesi" yürütmenin kararı en son BES kongresinde inisiyatifin önergesiyle alınmış bir karardır. Yani 20 tane delegayla 300 tane delegenin oy verdiği bir karar haline dönüştürülmüştür. Dolayısıyla her şeye rağmen iddia etmeye, doğru şeyi yapmaya yönelik yönde inisiyatif tavrı hep sürmüştür. Yöneticilerin ücretleri konusu BES tüzüğünde diğer sendikalardan farklıdır. Buna benzer farklılıklar vardır tüzükte.

İnisiyatifi sendikal yönüyle anlattıktan sonra salt olaya sendikalist yaklaşan bir yapı olmadığını ifade etmem gerekiyor. İnisiyatif Türkiye'de en can alıcı sorun Kürt sorunu konusunda, daha sonra ölüm oruçları döneminde, buna benzer toplumsal muhalefeti tüm bileşenleriyle, ortak mücadele anlayışıyla, özveriyle hayata geçirmeye çalıştık. Tüzükte Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nın olması gerektiği konusundaki tavrımızı biraz önce ifade ettim. İnisiyatif, İlk ölüm oruçları ve ikincisinde sendika kortejinde "Zindanlar Boşalsın, Tuksaklara Özgürlük" BES Ankara Şubeleri imzasıyla pankart açılmasını sağladı. Son dönemde, diğer ileri muhalif kesimlerle ilişkisi kalmamış olduğuna tanık olduğumuz sendikalarda, daha fazla öğrencilerle, hem maddi hem de manevi anlamda inisiyatifin yönetimde temsilcilerinin olduğu dönemlerde biraz daha sıcak ilişki kurulmasını da sağlamıştır.

Tabi böyle bir grubun varlığı neye hizmet etti? Öncelikle şunu söyleyeyim, öncelikli olarak tek tek bireylerden oluşan bir oluşumun içerisinde, katılanların kendilerini disipline etmelerini, savrulup gitmemeyi sağladı. Bu çok önemli. 15 yıl böyle bir deneyimi götürmek gerçekten zor. Çünkü siyasal açıdan arkanızda size ışık tutacak veya sürekli yönlendirecek bir şeyin olmaması dezavantaj. Bir sendikal anlayışın bir alt organı gibi sendikalarda örgütlenmesi çok kolay. Çünkü Ankara'da örgütleniyorsunuz, İzmir'de örgütlenebiliyorsunuz. İşte inisiyatifin lokal kalmasının sebebi de Ankara ile sınırlı kalması, yeni yeni ilişkilerimiz oluşuyor diğer illerle ama bu yeterli değil. Bu durumun bazı olumlu yanları da oldu. İnisiyatifin üzerinde merkezi bir baskının olmaması, lokal müdahale edilmesi gereken bazı kararlarda çok rahat hareket ederek, tartışarak, kendi doğrularını hayata geçirmesini de sağlamıştır. Sendikalarda, özellikle örgütlü yapılarda şöyle bir problem olabiliyor. Konuyla ilgili merkezden alınan karar bazen o sendikanın gerçeğiyle örtüşmeyebiliyor.

Tabi böylesi bir oluşum olumlu etkilemelerin yanı sıra bazı olumsuz şeylerle de karşılaştı. Yönetimde bunun üzerinden de çok farklı tartışmalar yürütüldü. İnisiyatife dahil olan merkezi siyasal yapısı olan bir grup şöyle bir sıkıntı yaşıyor. Bazen kendi aldıkları kararla inisiyatifin aldığı kararlar çelişebiliyor. Bu durumda grupsal bir karar alınıp, inisiyatife buyurun bunu

Mersin Keresteciler Sitesi'nde bulunan Akdeniz Çivi Fabrikası'ndaki işçiler 29 Ekim günü itibariyle mücadeleye başladılar. Fabrikadan atılma nedeni olarak "ekonomik kriz" gösterilirken, esas neden Birleşik Metal-İş sendikasına üye olmalarıydı.

6 ay önce başladıkları örgütlenme sürecinin sonunda Çalışma Bakanlığı'na yaptıkları başvurunun ardından öncelikle patron, 13 işçiyi birer birer yanına çekerek sendikadan istifaya zorlamış, ardından 4 kişiyi işten atmış. 29 Ekim Cuma gece ise "taşınıyorum" gerekçesiyle fabrikadan makineleri çevik kuvvet eşliğinde kaçırmış. 1 Kasım Pazartesi günü çalışmak için gelen işçiler, fabrikadaki tüm arkadaşlarıyla tazminatsız bir şekilde işten atıldıklarını görüp fabrika önünde direnişe başladılar. Çünkü patron "üretimi dururdum, makineleri diğer sanayi sitesindeki depoma götürüyorum" demiş. 1996 yılında faaliyete başlayan fabrikada, bugün gelinen noktada işçiler günde 70 ton çivi üretiyorlardı. Mısır, Çin, İsrail ve Rusya'ya ihracat yapabilecek büyüklükteki bu fabrikada kriz döneminde bile işçiler zorla mesaiye bırakılırken ve mesaiye kalmayanlara 50 TL ceza kesilirken, şimdi patron "ekonomik kriz" gerekçesiyle tüm işçileri işten atmıştır.

İşçiler çalışırken günlük 12 saat prim sistemiyle çalışıyorlardı. Senelik izin, hafta sonu izni veya mazeret izni kullanılmaları için zorla imza toplamışlar. Birkaç yıl önceye kadar üstüne naylon çekilen kamyonlarla işe getiriliyorlardı. Aylık ücretleri 550-900 TL arasında değişiyordu. Zor şartlarda çalışan işçiler son yapılan olay karşısında sessiz kalmayarak direnişlerine devam ediyorlar. Akdeniz Çivi fabrikası işçileri sendikal hak ve özgürlükler mücadelesinde kararlılar. Onlar şimdi, "HAKKIMIZ OLANI

yapalım tartışmaları getirilebiliyor. O tartışmalardan birinde yurtsever emekçiler inisiyatiften ayrıldı. İnisiyatif kalan bileşenleriyle devam etti.

Kimi dönemlerde de inisiyatifi bir sinama tahtası veya kendisini yönetime taşıyacak bir olgu olarak gören bileşenler olmuştur. Örneğin bir anlayışı çok net hatırlıyorum. Toplantıda “bizim adayımız şudur tartışamazsınız” dediklerinde ipler kopmuştu. Daha sonra BES ile birlikte daha önceden fiili meşru mücadele temelinde ortaklaştığımız ve BES’teki kadrolarının da buna ciddi katkıları olan Devrimci Kamu çalışanlarıyla birlikte götürdüğümüz bir süreç var. O dönemde de yani ikili bir yapının olduğu “Birleşik Sendikal İnisiyatif” adıyla BES’teki faaliyetlerini devam ettirdi. Orada da değişen bir şey yoktu. Sonuçta ortak bir mecliste karar alınıyordu.

Şimdi tabandaki insanların, temsilcilerin bir şekilde “küçük olsun benim olsun”, dar grupçu bir sendikal anlayışla hareket eden insanların varlığı, taban inisiyatifinin örgütlenmesini kolaylaştıran bir şeydi. Bu yönüyle de Şube Yönetim Kurullarına, Merkez Yönetim Kurullarına varıncaya kadar BES’in karar organlarına taban inisiyatifinin aday seçmesi de gerçekleşti. Dolayısıyla BES de mevcut anlayışlar dışında farklı bir sendikal dinamik oluştu. Genel Kurullarda “şu üçlü yapı birlikte girelim” derler taban inisiyatifi bu hesabı bozar. Bu yönüyle de, nicel bir güç olması bakımıyla çoğu zaman BES’de sıkıntı yarattığını biliyoruz.

4 Mart’ta sahte sendika yasasına karşı Kızılay’da ilk gaz bombasının kullanıldığı eylemdeki gibi, 4688 sayılı yasanın daha sonra çıkarıldığı Temmuz 2001 dönemindeki eylemler gibi, birçok eylemde de taban inisiyatifinin ağırlıklı olarak yönetimde olduğu şubelerde BES’in kitleselliği, direngenliği, Ankara’da sendikal mücadeleyi belirleyen konuşmaların gündemindeydi. Örneğin 1 Aralık’ta BES’in 2 No’lu şubesi 10 bin kişiyle yürüdü. Aynı şekilde Ankara Şubeler Platformunda da kendini temsil etti. Bu yönüyle zaman zaman Ankara Şubeler Platformundaki birçok siyasal tartışmaya da dahil olmayı ve Platformun farklılaşmasını da sağladı. Tüzküsel olarak BES’de bazı şeyler yapıldı. Her şeyi kendimize mal etmek istemiyoruz. Ancak bir bakış açısının da burada konuşulması gerekir. Sendikadaki diğer anlayışları ne kadar eleştirirsek eleştirelim sendika içinde ortak iş yapmak gerekiyordu. Bizim için “belirsiz bir şey” dendi, kimi zaman “üç beş tane çocuk” dendi. İnisiyatife yönelik karalama kampanyalarına

bazen devrimci anlayışlar dahi burun kıvrarak katılmışlardır. Ama şöyle de bir sonuç doğmuştur. İnisiyatifin ısrarıyla tüzüğe eklenen madde sayesinde BES’te hata yapan bazı anlayışların yönetim dışında kalması söz konusu olmuştur. İnisiyatif, 2-3 dönem yönetime girememesini sağlamıştır. 2-3 dönem, çok güçlü olmasına rağmen ESP yönetime girememiştir örneğin.

Kendi açımdan şöyle bir şeyi rahatlıkla söyleyebilirim. Ben 1996 Ocak’ta işe başladım. 15 yılım inisiyatif içinde geçti. Bir okuldu aynı zamanda. Mücadeleyi pratikte öğreten bir şey. Bu yönüyle bir okul demek de yanlışlık görmüyorum. Çünkü dün Umut’un da söylediği ortak dilde, ortak mücadelede, ortak tavır almayı öğrendik. Bazen işyeri inisiyatifinden iki arkadaş farklı farklı iş yerlerinde aynı tavrı koyuyorlar. Tartışmamışlar bile. İnisiyatif kendi yaklaşım perspektifini geliştirdi.

Katılımcı: “Öncelikle taban inisiyatifini anlatacak en doğru şey taban inisiyatifi bir ruhtur, kendini bu ruha ait hisseden herkeste her zaman her yerde inisiyatiftir. Ortak bir dil var, bu dil zamanla oluşuyor. Bu dilde ironi var, romantizm var, lirik, alaycı birtakım öğeler var.

Ben 29 yaşındayım bana bile benim çocukluk hayallerim gibi geliyor. Taban inisiyatifi benim için de bir okuldur. Beni Murat abi kadar geliştirememiştir. Çünkü 6-7 yıl uzak kaldım. Ama nerde o 2000’li yıllar diyebileceğim, sanki 50 yaşında bir adammışım gibi zamanlar yaratmıştır bende. 20 yaşındaki bir adamı hiçbir siyasi anlayış zannetmiyorum ki bizimki kadar dinlesin. Yani illaki vardır ama “böyle yapalım” diyorlar senden bir şey alıyorlar. Senin koyduğun parça belki çok az ama o insana ateşli aktivist olmasını sağlıyor. Hatta son zamanlardaki aktivist gelişimimdeki temel sebep de budur. Maliye-Sen’de iken taban inisiyatifi çok etkindi, yönetimdeydi ve bugün bir konfederasyonun nicel sayısı ile yürüyordu. Şu gelen kim diyorlardı, Maliye-Sen’dir diyorlardı. İki bin kişiyle yürüyorduk. Trafik direk iptal oluyordu. İnsanı o kadar heyecanlandırıyordu ki o panzerlerin tepesinde olmak. Bunlar bir memur sendikası için çok önemli şeyler, mücadeleyi sizler gibi başka alanlarda yürütenler için belki çok önemli değildir ama bizim için çok önemli şeyler. Hatta yeni nesil memurlar- çalışanlar için daha da önemli.”

Moderatör: “Bir şeyi açıklayabilir misiniz? Geniş taban inisiyatifi geçti konuşmalarda bir de dar taban inisiyatifi mi var? Bir de nasıl katılabilir insanlar taban inisiyatifine?”

Geniş değil aslında birleşik demek daha doğru olur. Birleşik-Sendikal inisiyatifi anlatırken anlattım aslında. İkili bir yapı vardı. Devrimci Kamu Çalışanları özellikle BES sürecinde birlikte pratik sürece müdahale ettiğimiz bir anlayıştır. Ama yine ortak mecliste karar alınıyordu. Onlarla bundan 2 yıl önce bir ayrışma yaşandı. Yöneticilerin özlük haklarıyla ilgili birlikte seçtiğimiz yönetimle bir tartışma yaşandı. Yani yöneticilerin farklı giderlerinin olduğunu bu giderlerin sendikaların karşılaması gerektiğini savundular. Taban inisiyatifi bunun yanlış olduğunu söyledi. İlişki bu yüzden sıkıntıya girdi ve koşturdu.

Her isteyen katılabilir mi? Öncelikle BES üyesi olması gerekiyor. Onun dışında bir şart yok. Ama mücadelede samimi, disiplinli davranması, inisiyatifin kararlarına uyması, inisiyatif savunumlarıyla çok çelişmemesi koşuluyla tüm kamu emekçileri girebilir. Yani Ankara'daki bu inisiyatif oluşumundan sonra Turizm-Sen'de, Eğitim-Sen'de farklı inisiyatif tartışmaları başladı. Biz de kuralım diye. Bir örnek oluşturduk. Ama o sendikalarda kurulamadı.

Moderatör: "Şunun için soruyorum, İrlanda Sendikal Hareketinin tarihinde şöyle bir örnek var. Çok ileri bir sendikaya topluca giriş yapıyor gericiler ve karar mekanizmasını ele geçiriyorlar. Sendikayı alıp sağa doğru çeviriyorlar. Diyelim ki BES'in taban inisiyatifine 20 kişi geldi dedi ki bizde katılıyoruz. Ama sürekli çalışmalarını baltalıyorlar. Buna engel bir mekanizma var mı?"

Katılımcı: "İnisiyatif karar alırken çoğunluk kararı almaz, ikna süreçleri sonuna kadar çalıştırılır. Aslanan çoğunluğun ne söylediği değil ikna sürecinin sonunda neye karar verildiğidir. İkna olunan şey artık inisiyatifin ortak iradesidir. Bu biçimde olması da sizin söylediğiniz şeyin bu nokta da karşılık bulamayacağını gösterir.

Ben DEK'in komite tanımlamasına tam oturmasa bile aşağı yukarı onu tasvir eden nitelikte olduğunu düşünüyorum inisiyatifin. En azından taban inisiyatifi oluşumu kendiliğinden, kararlarını tartışma ortamında alan bir yapısı var. Aslında sizin İrlanda üzerinden verdiğiniz şeyi BES üzerinden KESK'te yapan tek yapı. BES'in yaramaz çocuk olmasının KESK içerisinde aslında tek nedeni taban inisiyatifi. İnisiyatifin BES'te faaliyet ve eylemlerini devam ettiriyor olması. Bu faaliyet ve eylemlerinde nice-likel bir düşüşü var, kan kaybından sonra BES şu anda KESK'in işe yaramaz çocuğuna dönüşmüştür. Yani bunu da bir biçimde söylemek gerekiyor.

Neyi başardık konusunda şunu söylemek istiyorum.

Şu anda BES tüzüğünde merkez yönetiminde herhangi bir yere 2 kez aday olamazsınız. 2 kez aday olursanız 3. kez aday olma şansınız yok. Sendikalardaki o sendika ağalığı kültürünün önünü kapatmıştır. Bunu başarmakta en azından iyi bir şey olsa gerek."

Katılımcı: "İnisiyatifin en eski üyelerinden biri olduğum için eklemeler yapmak istiyorum. Yanlış hatırlamıyorsam inisiyatifi kurduğumuz dönemlerde Tüm-Sağlık Sen'den Eğitim-Sen'den arkadaşlarımız da toplantılarımıza katıldı. Tabi daha sonra onlar çekildiler.

İnisiyatifin yapmış olduğu şeylerden birini burada eklemek istiyorum. 97-98 yıllarında Maliye-Sen 2 No'lu şubede inisiyatifteki tüm temsilci arkadaşlar temsilcilikten istifa ederek şubenin yönetimden düşmesini sağladılar..

Gençler, çoluk-çocuk değişimi hep kullanırdı bizim için. En yaşlılarından biri bendim o zaman 23 yaşındaydım. Ama buna rağmen Kızılay'ı zapteden bir eylem tarzımız vardı."

Katılımcı: "İki şey ekleyeyim. Bir tanesi o dönemlerde Diyarbakır'da eylem yapma kararı alan tek sendikaydık. Çok önemli. Türkiye genelinde 50'nin üzerinde sendika yöneticisi Diyarbakır'da eylem ve toplantı yapıp döndüler. İkincisi; 2002 yılında KESK Genel Kurulu'nda bir karar alınıyordu. KESK genel merkezinin emeğin, kavganın merkezinden alınıp sırf bürokratik işlerin iyi yürüyebilmesi için Ankara'ya gitmesi kararına karşı inisiyatif çok mücadele etmişti.

Taban inisiyatifi ciddi bir şeyler yapıyordu. Eğer taban inisiyatifi işçi sınıfı partisinden ideolojik manada beslenmiş olsaydı KESK'in yaramaz çocuğundan işe yaramaz çocuğuna düşmemiş olurlardı. Fatsa'da Fikri Sönmez'in belediye başkanlığı yaptığı dönemde orada halk komiteleri kuruluyor. Senelerce yapılmayan hizmetler komiteler tarafından çarçabuk yapılabiliyor. Biliyorsunuz Fatsa'ya operasyonlar 12 Eylül'den önce yapıldı. Fikri Sönmez'in oğluna bundan 5-6 sene önce soruyorlar 'niye öyle dişe dokunur bir karşı koyuş olmadı' diye. O da diyor ki 'orada bir şeyler yapılıyordu, kararlar alınıyordu, halk komiteleri çalışıyordu ama örgütlü değildik' diyor. 'Bizi yönlendiren idare eden ideolojik manada besleyen iyi bir siyasal örgüt yoktu deniyor.'"

Ben örneklemelerle bunu anlattım. İnisiyatifin çalışması ve devamı noktasında kişisel kariyerist eğilimler veya amaçlar için de kullanmaya çalışanlar oldu. Bunların akıbeti artık inisiyatifte olmamak oldu. Amacı anlaşıldığı

Petrol-İş Sendikası 6 Kasım 2010 tarihinde saat 12:30'da Eğitim-Sen binasında bir basın açıklaması düzenledi. Antep-Başpınar 4.Organize Sanayi Bölgesi'nde uzun zamandır örgütlenme faaliyeti yürüten Petrol-İş Sendikası'na üye olan 4 işçi işten çıkarıldı. Petrol-İş Sendikası adına açıklama yapan Adıyaman Şube Başkanı Zeynel EROĞLU; Antep-Organize Sanayi Bölgesi'nde daha önce örgütülüklerinin olmadığını, kendi iş kolları olan Eruslu Sağlık Ürünleri AŞ. adlı fabrikada işçilerin 12 saatten fazla çalıştırıldıklarını, hafta sonu tatilinin ve bayram tatillerinin bile verilmediğini, yemeklerinin kötü, çalışma koşullarının son derece ağır olduğunu ve buna karşı çıkan işçilerin de hakarete maruz kaldıklarını, işten atılma tehlikesiyle karşı karşıya kaldıklarını belirtti.

Eroğlu açıklamasında; "Eruslu Sağlık Ürünleri Fabrikasında bu haklarını kullandıkları için işçilerin başına gelenler ibret vericidir. İşçilerin sendikaya üye olduğunu öğrenen işverenin ilk yaptığı üyemiz olan 4 işçi arkadaşımızı işten atmak oldu. Bu haksız yere işten amaya tepki göstermek ve işten

noktada toplantılarda mücadele ediliyor.

Katılımcı: "BES içerisinde iki şeyin ikisi de var. BES hala Genel Kurul'larını 2 yılda bir yapıyor. İkincisi BES içerisinde Merkez Yönetim Kurulu'na 2 defanın üzerinde seçilmemek gibi bir madde var. Demokratik merkezîyetçiliğin gereği olan bir madde. Bunun savunusunu da Marx'ın bir cümlesiyle yaptık. Oy çokluğuyla kabul edilen bir tüzük değişikliği gerçekte itiraz eden arkadaşları açıklamanın sakıncasını görmüyorum. EMEP Grubu ve HÖC grubu bu önergeyi reddetti. Bunların dışındakilerin oy birliği ile geçti. Ama bu önerge taban inisiyatifinin bir önergesi olarak geçti.

Taban inisiyatifi süttten çıkmış ak kaşık değildir. Zaafları olan, kendine öz eleştiri veren bir yapılanma taban inisiyatifi. Burada olmaktan ne kadar onur duyuyorsam taban inisiyatifinde olmaktan da o kadar onur duyuyorum. Sendikaların içerisinde, çalışanların, emekçilerin öz örgütüdür taban inisiyatifi.

Eğitim konusunda şunları söylemek lazım. Sendikanın yapıp yapmadığı ne yapabildiği ne yapmak istemediği aslında çok önemli değil. Burası bir okul, bir eğitim. Taban inisiyatifi geçtiğimiz 1 yıl içerisinde kendi içinde şunu yapalım diye karar aldı ve hayata geçirmeye çalışıyor. Dünya sınıf tarihini periyodlar halinde ülkeler ve anlayışlarla incelemeye başladı. Bu incelemeyi birbirine aktarmayı ve tartışmayı yapıyor. Hiçbir sendika henüz bunu yapmış değil. Biz İngiltere'yi tartıştık, Almanya'yı tartışacağız. 2. Enternasyonele kadar geleceğiz orda bir bakacağız."

Moderatör: "15 yıl boyunca sürdürülen bir taban inisiyatifi, bir mücadele organı olarak görünüyor. Hem bir yandan sisteme hem de sendikal bürokrasiye karşı. İçerdiği bu konumu 15 yıl boyunca sürdürmek oldukça zor. Bir yandan avantajlı deneyimler getiriyor, bir yandan dezavantajlı çünkü süreç içerisinde kendisinin yitmesine ya da yıpranmasına bir süre sonra durağanlaşmasına yol açabiliyor. Bununla ilgili siz ne düşünüyorsunuz? Mesela KESK içindeki diğer sendikalarla birlikte bir şey yapmayı düşünüyor musunuz ya da en azından artık durağanlaşmayı engellemek için bir ivme olması lazım. Ne yönde bir ivme?"

Katılımcı: "Taban inisiyatifinde örgütlü bileşenler var. Bu bileşenler de taban inisiyatifini etkilemeye çalışıyorlar. Bunda kendi adıma örgütsüz bir taban bileşeni olarak sıkıntı görmüyorum. Taban inisiyatifi bir gün bir örgütlü mücadele hedefi kendi içinde tartışıp karar da verebilir. Ama bu hiçbir zaman için taban inisiyatifinin gerçekliğiyle çelişmemeli o yüzden çok uzun vadeli veya olması şuan için muhtemel değil. Çünkü şöyle bir programınız yok, tüzüğünüz yok, bir parti kararı dayatılmıyor, bir deklarasyonunuz yok, kendi kuruluşunuzda da yok, yürüttüğünüz sendikal siyasette de yok. O yüzden bu özgürleşme size özgünlük, özgürlük kazandırıyor. Çünkü sendikanın kendi özne süreçleri var. Yaşam pratiğinin diğer alanlarındaki siyasal bir mekanizmanın verdiği kararın tamamı aynı şekilde ya da evrilmiş biçimiyle de olsa sendikanın özne süreçlerinden dolayı sendikada uygulanamayabiliyor. Ve bu yüzden KESK'deki ve BES'teki yapılar çok büyük sıkıntılar yaşıyor. Parti bir karar alıyor bu kararın yanlış olduğuna doğrudan ikna olarak sendikada

ikna olmadıkları halde bir şeyi savunmak zorunda kalıyorlar.

Evet, örgütsüzlük bir sorundur bu devamlı konuşulacaktır. Ama taban inisiyatifinin KESK'in diğer bileşenleriyle birlikte bir inisiyatifinin olması çok özel, konuşulması gereken bir şey değildir. Benim bir arkadaşım SES'tedir. Taban inisiyatifi ile hareket etme konusunda bir irade koymuştur. Bunu değerlendiririz konuşuruz."

Katılımcı: "Taban inisiyatifi olduğu gibi örtülü yapı değil, handikaplarından, zaaflarından bahsettik, bu da niceliksel küçülme getirmişti. Diğer siyasi yapılar gibi ben büyüğüm, ben egemen olayım gibi bir durumu yok. Sadece tabanın sesi. Birisinin bu konuda bir düşüncesi varsa bizim diyeceğimiz siz de sendikanızda taban inisiyatifi oluşturun. Eğer BES'te tabanın varsa SES'te de olabilir. Şunu da inisiyatife katalım bunu da katalım gibi hiç iddiamız olmadı. İnsiyatife dışarıdan insanı katalım ama dışarıdan katılanlar A kişinin siyasetine göre mi B kişinin siyasetine göre mi gelecek?"

Hayır, öyle bir şey yok İnsiyatifin yaptığı şey belli, savunduğu şey belli, Eğer haklılıkları varsa yeni bir siyaset de gelip bunu tartışabilir. Kaldı ki siyasetlerdeki arkadaşlarımız da yer aldı. Sorun şu, anlayışların insiyatif v.b. şeyleri nasıl algıladıkları önemli. Eğer siz oranın büyümesini kendinizin küçülmesi anlamına geldiğini düşünüyorsanız doğru bir yerden bakmıyorsunuz. Oranın büyümesini ve orayla bir dayanışma üzerinden bu işi yapabilme olgusu üzerinden bakmak gerekir. Zaman zaman insiyatif de bunu tartışıyor. O kadar kendiliğindenci değil. İşte şu anda eğitim çalışmaları inisiyatifin gerilemeye gittiği görülerek yapılmıştır. Ama SES'te Eğitim-Sen'de, Edirne'de Tekirdağ'da, Ardahan'da örgütlenmek bu kadar kolay değil. Zaman, emek istiyor. Tek başına Ankara'daki inisiyatif bile insanın zamanını, saatlerini de alıp götürabiliyor. Ama hani yakalanan en küçük şeyde değerlendirilebilir. Kendiliğinden kadercı bir yanımız yok."

Katılımcı: "Benim anladığım inisiyatif bir sendikal muhalefet çizgisinde. Bu çizgi böyle devam edecek mi, yoksa daha ileriye dönük komite ve konseyleri hedefleyecekler mi? Şunu belirtmekte yarar var diye düşünüyorum. Bu inisiyatif biçim olarak iş kolu komitesi gibi algılanabilir. Ama öz olarak tam bir komite denir mi orada biraz kaygılıyım. Ama biçim olarak çıkışı itibarıyla alternatif olabilir. Bu özü de yakalayabilmesi için gerçekten emeğin özgürlüğünü hedeflemese sadece sendikal muhalefet olarak devam edildiğinde bir 15 yıl daha sürdürme şansları yok. Bu konuda böyle bir düşünce, eğilim var mı?"

Salt sendikalist bir yaklaşımımız yok. Gündemle ilgili birçok şeyler yapıldı. Sadece sendikalarda sadece sendikalist davranılmasını da eleştiren bir anlayış. Özellikle Kürt sorununun işyerlerinde tartışılmasını Abdullah Öcalan'ın 1997 de tutuklandığı dönemde bu sorunun işyerlerinde tartışılmasını ısrar eden bir anlayış. F tiplerinde de, öğrenci olaylarında da benzer. İnsiyatifin nereye evrileceği konusunda şu anda tartışılmış karar yok. İnsiyatif ya da inisiyatiftaki bileşenlerin böyle bir şansı olursa yani doğru bir şeye evrileceğini görürse ona evrilmekten bir sıkıntı duyacağını sanmıyorum.

atılan bu 4 arkadaşımıza destek olmak isteyen üyemiz işçiler fabrika içinde zorla alıkonularak üzerlerine kapı kilitlenmiştir. İçerde üretim yapmalarına izin verilmeyen işçiler dört gün boyunca işletme içinde tutularak, sürekli baskı ve tehditlere maruz kalmışlardır. İçerde telefonları zorla toplanarak ve dışarı çıkmalarına hiçbir şekilde izin verilmeyerek tam anlamıyla esir muamelesi gören işçiler emniyet yetkililerinin de gözleri önünde sürekli tazminatsız işten atılmakla tehdit edilmişlerdir. Daha önce üyemiz işçilerinin işyeri müdürü Osman Kaymaz tarafından küfürlü ve hakaretli tehditlere maruz kaldığı bu fabrikada son dört gündür tam bir hukuksuzluk içinde işçilere yönelik bir zulüm yaşanmaktadır. En son iki gün önce içerde zorla tutulan işçiler fabrikaya noter getirilerek, patronun ve müdürlerin baskısı altında polis gözetiminde sendikamızdan zorla istifa ettirilmiş ve Öz İplik-İş Sendikasına üye yapmışlardır" diyerek ayrıca polislerin de işçilere sendikadan vazgeçmeleri konusunda baskı uyguladığını belirtti.

Eroğlu açıklamasını basını, kitle örgütlerini ve demokratik kamuoyunu bu insanlık dışı uygulamalar karşısında sessiz kalmaması gerektiğini dile getirdi.

Açıklamaya Mücadele Birliği Platformu, TÜMTİS, Eğitim-Sen, SES, Genel-İş ve demokratik kitle örgütleri de destek verdi.

DEVRİMCİ EMEKÇİ KOMİTELERİ

I. KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

16-17 Ekim 2010 tarihinde toplanan Devrimci Emekçi Komitelerinin konferansında ilk olarak söz alan Süleyman Acar tarafından, "Dünyada ve Ülkelerimizde Ekonomik - Politik Kriz" başlığında; Türkiye'nin krizi en ağır şekilde yaşayan devletlerden biri olduğu ve krizin devam ettiği anlatıldı. Ekonomik- politik kriz hakkında başlıca şu tespitler yapıldı: "*Kriz; bir sınıflar savaşı arenasıdır. Sınıflar arası savaş gittikçe katlanan öfkeyle sertleşiyor. Hiçbir kriz kendiliğinden sistemi yok etme özelliğine sahip değildir. Sonucu belirleyen sınıflar savaşıdır. Yani krizlerin büyüklüğü ya da küçüklüğü değil sınıflar savaşının ulaştığı düzey ve hangi tarafın kazanacağıdır belirleyici olan. Emeğin kendi hareketini oluşturmasını, örgütlenmesini ve aşağıdan gelen hareketin artmasını sağlamalıyız.*"

Yapılan tartışmalar sonucunda; krizin salt ekonomik olmadığı, ekonomik-politik kriz olduğu tespit edilerek, çözümün tekeli burjuvaziye bırakılmaması gerektiği, krizin yarattığı olanakları devrime yönelik açıısından değerlendirmenin işçi sınıfı biliminin gereği olduğu tespitinde ortaklaşmıştır.

İkinci olarak söz alan Büro Emekçileri Sendikası işyeri temsilcisi Hacı Özkan, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yapılması öngörülen değişiklikler hakkındaki incelemesini sundu.

Sunumda yeni 657 tasarısı ayrıntılı olarak değerlendirildikten sonra şu tespitler yapıldı: "*Yeni yasa tasarısı ile kamuda çalışma düzeni mevcut durumdan daha hiyerarşik biçime dönüştürülmektedir. Tasarı uluslararası hukuktan kaynaklı kimi zorunlu hakları tanıırken 4/B ve 4/C statüsünde çalışanları kapsam dışında tutmaktadır. Sendikal haklar konusunda daha geri bir düzenlemeyi gerektirmektedir. Örgütlülüğün altını boşaltan, hak arayan memuru suçlu kategorisine sokan ve mevcut kazanımları da yok etmeyi hedefleyen bir nitelik taşımaktadır. Tasarı emekçiler için tam bir yıkım yaratmaktadır. Emekçilerin mücadele etmekten başka şansı yoktur.*"

Sunumdan sonra yapılan tartışmalarda, sermayenin hazırlığını yaptığı saldırıların niteliğini kitlelere yaymanın gereği üzerinde durularak, emekçilerin statü farkı gözetmeden saldırılar karşısında ortak duruş sergilemelerinin önemine dikkat çekildi. Ortak talepler için mücadele birliğinin örülmesi, sendika bürokratlarının günü kurtarma eylemleri yerine varolan hakları savunucu ancak bununla yetinmeyen bu hakları geliştirmeyi önüne hedef olarak koyan eylemlere girilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Büro Emekçileri Sendikası İşyeri Temsilcisi Ahmet Turan, 4/C kapsamında toplu sözleşme girişim deneyimi konusunda sunumunu yaptı.

Sunumda Danıştay'da 4/C statüsünde çalışanların

örgütlenmesi ve toplu sözleşme talebi deneyimi aktarıldı. Örgütlenme deneyiminde "*İşçi ve emekçi ürettikleri mal ve hizmet anlamında farklı olsalar da, üretim sürecine kattıkları gücün kol ve kafa gücü olması yönünden farklılaşsalar da, aslında sattıkları şey anlamında, 'emek gücü' anlamında birbirlerinin aynılarıdır. Sattıkları emek gücü yalnızca sermayenin artırılmasına yarar. Yarattıkları artı değere işverenin, kapitalistin el koyması nedeniyle sermayenin artışına dolaysız katkı koyarlar. İşyerlerindeki durumlarına ve örgütlenmelerine dair yasalardaki farklılıklar da sadece sermayenin işine yarar. 4/A, 4/B, 4/C, taşeron ayrımları çalışanların birbirlerini düşman olarak görmesine neden olduğunu anlatarak, hukukun kendisine ve hukuk mücadelesine güvenilemez ancak kullanılabilir araçlar olduğu tespitini yaptı.*"

"Danıştay'da 4/C statüsünde çalışanların BES'te örgütlenmeye başlaması sonrasında uluslararası genel hukuk ilkeleri gereği, 4/C'lilerle yapılan kişisel sözleşmelerin toplu sözleşmeye dönüştürülebileceği fikri ortaya çıkmıştır. 'Yasa ve hukuk, ayırım yapmadan herkese eşit uygulanır' genel hukuk ilkesi ile İLO'nun da kabul ettiği 'İşverenle işçi arasında sözleşme varsa esas olan Toplu sözleşmedir' anlayışı yan yana getirilmiş, örgütlenme işyerinde (Danıştay Başkanlığı) %50 barajını aştığında BES Ankara 1 Nolu Şube aracılığıyla BES Genel Merkezi tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na işyeri yetki tespiti için başvurulması istenmiş ancak, süreç Merkez Yönetim Kurulu tarafından sekteye uğratılmıştır. Eğer BES Danıştay'daki 4/C kapsamında çalışanlar adına toplu iş sözleşmesi yapmak üzere masaya oturma mücadelesine girişmiş olsaydı, hem KESK içinde ilk örneği yaratmış, hem de bugün yaşanan 4/C sorunu nitelik değiştirmiş olacaktır" tespitleri yapıldı.

Sosyal Güvenlik başlığında sunumunu yapan Sosyal Güvenlik Uzmanı Recep Çöl, Sosyal güvenliğin en temel insan hakkı olduğu tespitinden yola çıkarak sermayenin, yasalarda yer alsın da kendi çıkarına uygun olmayan yasayı uygulamayacağını örneklerle anlattı. Sunum sonunda, sosyal güvenliğe yönelik, sosyalist ülkelerdeki sosyal güvenlik hizmetlerinin ayrıntılı olarak incelenmesi ve ülkemizdeki sosyal güvenlik sistemiyle karşılaştırılmasının mücadelenin önünü açacağı değerlendirildi.

Ankara'da 78 gün boyunca işçi ve emekçilerin gündemini sıcak tutan ve konferansımızın yapıldığı tarihte 13 gündür İstanbul'da eylemlerine devam eden

TEKEL işçilerinin konferansımızı ziyaret etmeleri üzerine kürsüyü onlara bıraktık. TEKEL işçileri süreçlerini anlattıktan sonra kısaca;

"Kendi yaşadığımız örnekten de yola çıkarak bugün artık sendikaları tartışmak gerekiyor. Sendikalar içinde buldukları konularıyla sınıf mücadelesinin önünde engel teşkil ediyor. Sarı sendikaların konumu belli, bunu tartışmak gerekmiyor. Ama en tehlikeli olanlar sol söylemleri kullanan sendikacılar. Bugün bizim yaptığımız eylem bu sendikacıların oyunlarını bozuyor. Eylem sürecimizde (Ankara) biz daha çok sendika yalanları ve bunların akıl hocaları reformist partilere karşı mücadele ettik. Şu an yaptığımız eylemde sayımız bizim için önemli değil. Biz doğru bildiğimizin arkasından gidiyoruz ve gideceğiz. 5 kişi ya da 5 bin kişiyiz, önemli olan modeldir. Bize karşı cephe alan sendikacılara karşı mücadele ediyoruz. Sınıf dostlarıyla beraber kirli oyunları bozmalıyız. Belirleyici olan pratik süreç olacak. Bizler artık dışa dönük eylemler yapıyoruz; diğer sınıf eylemleri, hasta tutsaklar, cumartesi anneleri... Sonuna kadar mücadeleye devam edeceğiz ve kazanacağız." dediler.

Konferansımızın ikinci gününde birinci oturum Prof. Dr. Zeki Kılıçarslan'ın Sağlıkta Güvence ana başlığındaki sunumuyla başladı. Türkiye'de ve dünyada sağlık sistemleri incelendikten sonra özelde kot taşlama işçileri olmak üzere, iş güvenliği hakkında konferansa ayrıntılı bilgi verildi. Prof. Dr. Zeki Kılıçarslan sonuç olarak; *"Sağlık en temel insan hakkıdır. Bütün emek örgütleri sağlık alanında ortak örgütlenme yürütmelidir. Sağlık alanının finansmanı, genel vergilerden sağlanmalıdır. Sağlık alanı tüm vatandaşları (ülkede bulunan yabancılar dahil) kapsamalıdır. Sağlık alanı sadece sağlıkçıların değil, asil olarak toplumun bir sorunu olarak ele alınmalı, toplumun karar mekanizmasına katılımı sağlanmalıdır"* tespitlerinde bulundu.

Av. Nadire Özkaya "Devlet memurları-kamu emekçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hakları" başlığındaki sunumunda "hukuki bir skandal" olarak nitelendirdiği 657'lilerin iş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasını içeren 188. madde hakkında konferansı bilgilendirdikten sonra, daha geniş kesimlerin bu konuda bilgilendirilmesi gerektiği, örnek davalar yaratılarak işleyişin önünün açılmasının ve en geniş örgütlenmenin yaratılmasının ivediliğini tespit etti.

Yapılan değerlendirme ve tartışmalar sonucunda 657 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden bu yana saklanan bir hakkın açığa çıkarılarak kullanılabilir hale getirilmesinin önemine vurgu yapılarak, emeklilik ve sağlık haklarına yapılan saldırılar karşısında geriye düşme eğilimi taşıyan mücadelenin ayağa kaldırılması için bir olanak olarak değerlendirilmesi, iş kazası ve meslek hastalığı sigorta haklarının emekçilerin kullanılabilir bir hakka dönüştürülürken, işçilerin de varolan bu haklarına sahip çıkmaları yönünde bilgilendirme ve propaganda çalışmalarında bulunulması gerektiği tespiti yapılmıştır. İşletilecek hukuki süreçler için yol göstericiliğin örgütlenmeye katkı ve ivme

kazandıracağı sonucuna ulaşılmıştır.

Örgütlenme ve Komite Konsey deneyimleri hakkında söz alan SES üyesi Ülkü Şeyda; Komite ve konseylerin devrimci durumlarda ortaya çıkan mücadele, ayaklanma, birlik ve iktidar organları olduğu, bugün içinden geçmekte olduğumuz sürecin, sınıflar savaşının ulaştığı düzeyin, komite ve konseylerin yaşama geçirilmesini zorunlu kıldığını anlattı. Komite ve konseylere dair dünyadaki ve ülkemizdeki deneyimlerin daha geniş kitlelerle tartışılması ve en geniş örgütlenmenin sağlanması için en kısa sürede bir konferansın örgütlenmesi gerektiği tespitinde bulunuldu.

Büro Emekçileri Sendikası İşyeri Temsilcisi Murat İşeri, Komite/Konsey deneyimi olarak, Taban İnisiyatifinin çalışma prensiplerini ve gelişim sürecini konferansa anlattı.

Taban inisiyatifinin mücadelenin ihtiyaçlarından doğan, sendika içinde örgütlenen ancak hiçbir partinin ve sendikanın alt organı olmayan, tüm kararlarını ikna tartışmaları sonucu alan, demokratik merkezîyetçi, alanlarına yönelik sorunlar dışında ülke sorunlarına da müdahale eden, tüm düşüncelerin kendisini özgürce ifade ettiği, örgütleyicilerini geliştiren bir komite deneyimi olduğu tespit edildi.

"Örgütlenme ve Komite Konsey Deneyimleri" ve "Komite/Konsey deneyimi olarak Taban İnisiyatifi" konularının ortak değerlendirmesi sonucunda; komite ve konseylerin ortaya konan işleyiş ilkeleri, örgütlenme ve çalışma biçimleri konusunda ulaşılan verilerin amaçlarına ulaşmış olan komite ve konseylerin olgunlaşmış, kristalize olmuş deneyimlerin son hallerine ilişkin olduğu gerçeğinden yola çıkma gereği ortaya konmuştur. Ulaşılması gereken model belli olsa da, işyerlerinde ortaya çıkacak ve işyerinde çalışanların iradesini esas alacak oluşumların desteklenmesi ve yüreklendirilmesi gerektiği, ancak, komitelere dönüşmesi ve üstlendikleri görevleri bir üst aşamaya taşınmaları doğrultusunda yönlendirilmelerinin doğru olacağına vurgu yapılmıştır.

KONFERANS DEĞERLENDİRMESİ SONUCUNDA TESPİT EDİLEN HEDEFLER

1) Komite ve konseyler hakkında yeni bir konferansın örgütlenmesi.

Komite ve konseylerin alana yönelik pratik bir faaliyet olarak ele alınması,

2) Komite ve konsey tartışmalarının alanlara, illere ve emekçilere paneller, söyleşiler, etkinlikler yoluyla yayılması,

3) İşçilerin ve emekçilerin ortak örgütlenmesinin hayata geçirilmesi,

4) Burjuva ve uzlaşmacı sendikacılığa karşı ortak mücadelenin örülmesi,

5) Hukuki mücadelenin temel alınıp, tek tek sorunlara karşı mücadele nin emekçilerin enerjisini boşalttığı, bir bütün olarak tüm bu sonuçları yaratan sistemin kendisine karşı fiili mücadelenin yürütülmesi gerektiği değerlendirildi.

Düne kadar mücadele verdiğimiz uğruna bedeller ödemediğimiz ve 4/C'ye geçen şerefsizdir, namerttir, tek kişi kalsak da mücadele edeceğiz diyen, buna benzer bir sürü söylemleri olan sendika bugün işçileri kandırarak 4/C'ye geçirdi. Sendikaları tartışmak gerekiyor. Bizler bunu gördük. Sınıf mücadelesi içinde en büyük engel sarı sendikacılar. Tehlikeli olan sendikalar sol söylemleri kullanan sendikacılar. Bunlar sınıf mücadelesinin önünde engeldirler. Bence şartlar mevcut. İşçi sınıfı açlık, sefalet çekiyor, her türlü saldırıya maruz kalıyor. Bugün 4/C, 4/B, taşeronlaşma, aile hekimliği, hepsi sermayenin çıkarına uygun.

Bugün yaptığımız bu eylem sendikaların ve reformistlerin oyunlarını da bozuyor. Bakıyoruz her kesimden insanların buluştuğu AKP karşıtlığı oluyor. MHP'sinden CHP'sine kadar, sol reformist partilerden, kendisine devrimciyim diyen insanına kadar AKP karşıtlığı üzerinden birleşebiliyor. Böylesine kirli ilişkiler mevcut. Ankara sürecinde sendikacıları kahramanlaştıran, ilahlaştıran çeşitli reformist partiler oldu. Bugün de bu süreçte değişik illerden bizim yanımıza gelmeye çalışan arkadaşlarımız engelleniyor. Biz bütün arkadaşlarımıza çağrımızı yaptık. Doğru olduğunu düşündüğümüz için buradayız.

Katılımcı: "4/C öncesinde Tekel işçilerinin durumu neydi? Bugün 4/C Tekel işçileri için ne anlama geliyor? 4/C Tekel işçisine ne kaybettiriyor, sermayeye ne kazandırıyor?"

Sonuçta bizler Tekel'de yeterli olmasa da belirli haklara sahiptik. Bunlar geçmişte verilen mücadelelerin ürünü olan haklardı. Bugün bu haklarımız elimizden alınmaya çalışılıyor. 4/C bir kölelik yasası. İş garantiniz yok, sizi istedikleri zaman çıkarabilirler işten. Kıdem ve ihbar tazminatlarınızı vermemek için 1 yıl çalıştırılmıyorlar sizi. Çalışma sürelerimiz belli değil, yani sizi Cumartesi, Pazar ya da iş bitene kadar, çok geç saatlere kadar çalıştırabilirler. Hiçbir sosyal hakkınız yok, sendika gibi. Maaş çok düşük, 650, 700, 750, 800'e kadar çıkar okul derecesine göre. AKP hükümetinin sözünden çıkmıyorsanız, belki orada kalırsınız, ama eleştirecekseniz bir şekilde sizi orada tutmayacaklardır.

Bu süreçte 4/C'ye geçen birçok arkadaş intihar etti. Ailesiyle sorunlar yaşayanlar oldu. Hatta cinayete kadar varan durumlar yaşandı. En son, 4/C'ye geçen, Tekel sürecinden İzmir'li bir arkadaşım intihar etti. 4/C, 4/B ya da taşeronlaşma hiçbirinin birbirinden bir farkı yok. Bunun için bu güçlerin birleşmesi gerekiyor, merkezi eylemlerin yapılması gerekiyor.

Katılımcı: "4-C ile atanan, işbaşı yapan var mı? Şu anda 4-C'yi imzalamayan kaç kişi kaldı?"

İmzalamayan 600 civarında arkadaş var. Danıştay'a göndermeden önce 4-C'ye başvuranlardan atananlar var. Atama yapılması da yeterli değil, işbaşı yapılamıyor. Mesela Kartal'da bir arkadaşım var, hemen hemen bir ay geçti ama işbaşı yapamadı. Kartal Milli Eğitim'e gidip,

işbaşı yapmak istediğini söylediğinde, Bakanlar Kurulu tarafından kendisine yazılan talimatta Mahkeme sürecinde olmalarından kaynaklı işbaşı yaptırılmayacakları yazıyordu. Bir şeyler olacaksa bizim basıncımızla olacak.

İşçiler 1 Ekim itibarıyla son maaşlarını aldılar. Artık işsizler. "Bir an önce işbaşı yaptırın yoksa size de bize de tehlike olacaklar" şeklinde söylemlerle sendika hükümeti sıkıştırıyor. Olacaksa da, işbaşı yaptırılacaksa, buranın basıncıyla yaptırılacaktır diye düşünüyorum.

Katılımcı: "78 günlük Tekel eylemi sürecinde, biz de oradaydık. Çünkü Tekel eylemini sınıf mücadelesinde önemsiyorduk. Orada belli başlı, daha bilinçli olan işçi arkadaşlar dönem dönem komite konsey ça-ışmalarında bulundu. Ama bunda istenilen sonuç elde edilemedi. 78 günün sonunda devlet, sendika ve mahkemelerin oyunuyla eylem sonlandırıldı. Bugün Ankara'da başarısız olan burada başarıyor. İşçiler kendi gelecekleri hakkında kendi kararlarını vermeye başladılar. Sendikaya karşı, sisteme, devlete karşı, -evet sayıları belki az ama- en azından kendi kararlarını kendileri verebilecek konumdadılar. Bugün 13. gün. Bundan sonra bu eylemin gidişatı hakkında ya da nasıl bir süreçte doğru gidileceği ile ilgili bilgi verirsiniz seviniriz."

Belirleyici olan pratik süreç olacak. Artık eylemlerimiz biraz daha dışa dönük, kamuoyu oluşturacak eylemler. Dün hasta tutsakların eylemlerine katıldık, bugün öğlen Cumartesi Annelerinin eylemine ve İHD'nin tecrit eylemine destek verdik. Aramızda görev paylaşımları yaptık, sanatçılarla, gazetecilerle vs. görüşmek için. Bugün saat 13.30-14.00 gibi Levent Kırca geldi, onunla görüşmeler yaptık. Biraz da güldük, tabii o da yardımcı oldu bize. Star televizyonunu aradı, üç arkadaşı oraya gönderdik. Kendimizi ifade etmek için Sendikaları geziyoruz. Sonuçta biz sonuna kadar direneceğiz. Yaptığımız şey sınıf mücadelesini önünü açacak diye düşünüyoruz. Hedefimiz Tek Gıda-İş, KESK, DİSK, Tabipler Odası ile birlikte bir araya gelip, belki bir eylem takvimi belirlemek. 4-C, 4-B yalnızca Tek Gıda-İş'in sorunu değil, Türk-İş'e bağlı tüm sendikaların sorunu, DİSK'in de sorunu. Memur yasası KESK'in, Aile Hekimliği Yasası Tabipler Odası'nın sorunu. Bunun yanı sıra özellikle bu referan-

dum sonrası DİSK'in de KESK'in de şunu bilmesi lazım, çift sendikaya üye olma durumu, tamamen onları bitirme operasyonu. Hedefimiz tek yollu ve basınç o- luşturacak tarzda bir şeylerin yapılması. Bu noktada elimizden gelen gayreti, çabayı göstereceğiz. Biraz da pratik süreçle ilgili bir şey. Ama bu süreçte farklı eylemlilikler de düşünüyoruz.

Katılımcı: “KESK, DİSK, TTB ile ortak eylemliliklerden bahsettiniz ama özellikle Ankara'dan gelen emekçi arkadaşlarımız dedi ki ‘Daha önce belirlenen bir takvim vardı, bu takvimin arkasında KESK ve DİSK de dahil olmak üzere hiçbir konfederasyon net olarak durmadı.’ 26 Mayıs-4 Nisan'da yaşanan ihanetleri Tekel işçileriyle birlikte yaşadık. Bu bağlamda, şu anda mücadelede olan arkadaşlar asıl olanın kendilerinin mücadelesi olduğunu, iradelerinin artık bu sarı sendikalara teslim edilmemesi gerektiği konusunda bir irade birliğine sahipler mi?”

Sendikaya karşı çadır kurduk, hesap soruyoruz. Yani sendikaya karşı sürdürülen bir mücadele hattına sahibiz. Sınıfın önünü açma noktasında bu mücadelenin verilmesi gerekiyor. 4 Şubat ve 26 Mayıs'ta eylem kararı alındı. Sırf Tekelle ilgili değil, iş cinayetinden tutun da birçok alanla ilgiliydi bu eylemler. Kendi aldıkları eylem kararını uygulamadılar. Üstelik bu karar, Türk-İş başkanlar kurulu tarafından alınmıştı.

Birçok şeyi pratik süreçte öğrendik. KESK bir memur örgütü ama tamamen siyasilere elinde. Belki geçmişte mücadeleyle alanlarda kurulan bir örgüt ama şu anki gerçekliği bu.4 Şubat grevine KESK 50 kişi, DİSK 30 kişiyle geldi, katılımları böyle komik rakamlarla oldu.

Bu süreçte özellikle 1 Mayıs'ta yaşanan olaylardan bir gün sonra biliyorsunuz Hak-İş başkanı Selim Uslu bir açıklama yaptı: “Bana bıçak atıldılar” diye. Arkasından 9 Mayıs'ta altı konfederasyon işçileriyle ilgili bir açıklama yaptı, teşhir ve tecrit içeren bir açıklama. Teşhir, tecrit arkasından da ima yani emniyete, savcıya, jandarmaya ihbar gibi bir durum söz konusu. Konfederasyonlar 26 Mayıs, öncesinde de 24 Mayıs'ta Türk-İş binalarının işgalinde ve sonrasında 2 Temmuzda bu bildiriyle karşımıza çıktılar. Bu bildiri üzerinden saldırılarını şekillendirdiler. Tekel işçisi saldırganlaşıyor ibaresi yer alıyordu bu bildiriye. Hatta 2 Temmuz'da Türk-İş bunu daha da ileriye götürerek isim vermeye başladı. Bunların hepsinde KESK, DİSK sustu, onayladı. 2 Temmuz'da Ankara'ya gittiğimizde KESK'in danışma kuruluna 40'a yakın arkadaşla gittik. Orada Sami Evren ve sekreterini yakaladık. Konuşmak istediğimizi söyledik. Önce biraz korktular, içeriye girdik. İçeride bizle görüşmelerini bir lütuf olarak gördüklerini söylediler. “Biz de size, Türk-İş'teki gibi yapabildik” dediler. Zaten Ankara sürecinde de KESK eylemin bitmesi gerektiğini söylüyordu.

Mücadele sürecimizde polisten, hükümetten önce karşımıza çıkanlar hep sendikalar oldu. Ama birçok insan bilmiyor bunların gerçek yüzünü. Özellikle bu teşhir ve tecrit yazısı üzerine KESK ile görüştüğümüzde bunun MYK'dan çıkan bir karar olmadığını, bireysel bir iki tane insan tarafından ortaya atıldığını söylediler bize. Ama sonuçta sınıf mücadelesine zarar veren kendi çıkarları için günü kurtarmak amacıyla yapılan şeyler bunlar. Artık KESK de kendi içinde zarar gören duruma geldi.

Katılımcı:

“Asıl öğrenmek istediğim şey, siz gelmeden önce de sendikaların yapısını konuştuk. Yiğit TEKEL işçilerinde “Biz irademizi sarı sendikalara teslim etmeyeceğiz” konusunda bir ortaklaşma var mıdır?”

Biz zaten bunun için buradayız. Özellikle kendi sendikamızı çok iyi tanıyoruz. Ama Ankara'da süren mücadele sürecinde sırf düşünme karşı bir bölünme h a v a s ı yaratılmasını diye karşı karşıya gelmemeye çalıştık. Zaten oradaki o

mücadelede tabandan işçinin zorlamasıyla giden bir mücadeleydi. Şimdiki süreçte artık sendikayla karşı karşıyayız. Düşünün bir sendikayı işçiler koruması gerekirken, koruyan çevik kuvvet. Türkel ya da buna benzer insanları eğer bizler teşhir etmezsek, yarın öbür gün bir yerlere gelip, bu ihaneti farklı bir şekilde yaparlar.

Diyarbakır Tekel İşçisi:

Ben de bir Tekel işçiyim. Arkadaşın ısrarla sorduğu soruya ben cevap vereyim. Ben Diyarbakır'dan Ankara'ya ilk geldiğimde, neyin yapacağımı bilmiyordum, işçiydim işte o kadar... Orada 78 gün boyunca mücadeleyi düzenlemek açısından belirleyici biz değildik, sendikaydı. Şimdi ise beş kişiyiz ya da on kişiyiz, önemli olan irademizdir. O iradenin de kime karşı neye karşı mücadele ettiği önemli. Kime karşı mücadelemiz; şu anda bizlere cephe alan sendikacılarımıza karşı. Bizden aldıkları paralarla saraylarda oturanlara karşı mücadele ediyoruz. Bu mücadelede elbette yalnız olmayacağız. Devrimciler de bizlerle olacak.

Moderatör: “Tekel işçisi arkadaşlarımıza, sokakları aydınlattıkları için, aynı zamanda konferansımızı aydınlattıkları için teşekkür ediyoruz.

Sonuçta bizler bir şeyler yapmak gerektiğini düşünerek, yaptığımız mücadelenin doğru olup olmadığını değerlendirerek yola çıktık, kararlıyız. Sınıf dostlarıyla beraber bu kirli oyunları bozarak, mücadeleyi daha da büyütürken kazanacağımızı düşünüyoruz. Kurtuluş Yok Tek Başına Ya Hep Beraber Ya Hiç-birimiz!”

Tekel İşçileri Adına Metin Aslan

TEKEL EYLEMİ

**Konferans'ımızın konuğu olan
Tekel işçileri eylemlerini
değerlendirdiler.**

sizlere anlatmaya çalışacağım. 25-26 Şubat civarı, özellikle Ankara'da kadınların TBMM'ye yürümesinden sonra Ankara Valiliği bir açıklama yapmıştı. İki tarafı memnun edici açıklamaların olacağını söylemişti. Nedir bu tamin edici açıklamalar?

1 Mart'ta 4/C ile ilgili TEKEL işçilerinin itirazını değerlendiren Da-nıştay başvuru süresini uzattı. Bunun üzerine 2 Mart'ta da sendikamız Tek-Gıda İş sendikası, çadırların sökülmesi kararını aldı. Danıştay, belki hükümet ve sendikamız, arasındaki şeyi uyguladı.

Fiili mücadele hukuki sürece bıraktıldı ve bu süreçte birçok eylem takvimi açıklandı ama hiçbirine uyulmadı. Çalışan işçilerin önüne herkesten önce hükümetle uzlaşma noktasında çalışan sendika çıktı. Yapılan eylemleri engellemeye çalıştılar, kafa bulanıklığı yaratıldılar. Özellikle bunların kuyrukçuluğunu yapan çeşitli reformist partiler yine bu süreçte de karşımıza çıktı. Bunların engellemeleriyle yine de yarım yamalak bir şeyler yapmaya çalıştık. 2 Temmuz'da Ankara'da Türk-İş binasına gitmemiz gibi. Tabi bu süreçte işçilerle telefonlarla görüşüp bir şekilde bir şeyler yapmak gerektiği üzerine ko-nuştuk. Bunun üzerine Haziran'ın 14'ünde yine Tek-Gıda İş sendikamıza geldik. Genel başkan yoktu, genel sekreter ile görüşmüştük. Bu görüşmede neden eylem takvimlerine uyulmadığı, neden bir şey yapılmadığı noktasında bize şunu demişlerdi: "Gidin, tatalinizi yapın. Ağustos'un sonu ya da Eylül'ün ortasında büyük bir yürüyüş eylemine başlayalım. Dört koldan Ankara'ya yürüelim. Bunu da KESK ile birlikte organize edeceğiz."

Değerli dostlar, bu son süreçten baş-layıp biraz geriye doğru TEKEL sürecini

Son süreçte Temmuz ortalarında Gazi'den toplanıp geldik. Gelmeden önce bu durumu internet üzerinden duyurmuştuk. Anka-haber ajansı Tek-Gıda İş başkanına soruyor: "Bir grup işçi sizi ziyaret edecek ne düşünüyorsunuz?" Söylediği şu "Bilgin yok ama burası dingtonun ahır değil, her isteyen kafasına göre gelemez. Gelirlerse Türk-İş'te karşılandıkları gibi karşılanırlar ve bunlar bizim gözümüzde ajan, provokatörlerdir."

Tabi çok şeyler söyleyebiliriz. 4 Eylül'de hem süreç hem 4/C ile ilgili sorularımızı paylaşmak hem de ne yapılacağına dair görüşmek için Tek-Gıda İş sendikamıza gittik. Bizi kapıda sendikacılar değil, polisler, panzerler, çevik kuvvet karşıladı. Beşiktaş Emniyet Müdürü "Sendika sizinle görüşmek istemiyor, bizi kendileri çağırdı" dedi.

Bizi alsalardı bir de konuşacağımız önemli bir şey daha vardı. Sendika Temmuz sonunda bir yazı yayınladı. Bu yazıda Anayasa Mahkemesinin 15 Eylül'de kararını vereceğini, bu kararın olumlu bir karar olacağını, bununla ilgili Anayasa Mahkemesi ile görüşmeler yaptıklarını, bu karardan yararlanmak için 4/C ye geçmek gerektiğini hem yazılı hem de sözlü olarak işçilere iletiler. Sendika tarafından bu konuyla ilgili işçilerin telefonlarına mesajlar atıldı. Tek-Gıda İş başkanı televizyon üzerinden bu konuyu sürekli dile getirdi. İşçilerin çoğu mecbur ve çaresiz bırakılıp 4/C ye geçirildi. Şu anda 4/C'ye geçmeyen 600'e yakın TEKEL işçisi var. En son, Eylül'ün 15'inde, Ankara'da Anayasa Mahkemesi önünde bir grup TEKEL işçisi olarak basın açıklaması yaptık. Özel kalemdeki yazı işleri müdürüyle görüşme imkanı bulduk. Bize sendikayla aralarında böyle bir görüşmenin olmadığını, davanın daha birinci rapörtör aşamasında olduğunu, ikinci rapörtör aşamasına geçeceğini, bunun da 2 yıldan fazla süreceğini söyledi. Yani sendika bir şekilde işçilere oyun yaparak 4/C ye geçirdi onları

Devamı 46.sayfada..